

KANDİLLERİN SIRRI

İsmail Dinçer

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ / 5
KANDİLLERİN OLUŞTURULMA MAKSADI / 11
REGÂİB KANDİLİ SIRRI / 42
MİRÂÇ KANDİLİ SIRRI / 79
BERÂAT KANDİLİ SIRRI / 104
ŞEHR-İ RAMADAN / 116
LEYLETÜ'L KADR SIRRI / 152
MEVLİD KANDİLİ SIRRI / 166
SON DEĞERLENDİRME / 179

GİRİŞ

Toplumda kutlanan kandiller vardır.

Kimi bunlara karşı çıkar.

Kimi bir ulviyet vererek kutlar.

Bu kitabımızda kandiller konusunu Kur'ân ölçüsüyle inceleyeceğiz.

Senede üç kez kutlanan "Regâib, Miraç, Berâat" kandillerinin insanlığa hatırlattığı hakikatleri anlamaya çalışacağız.

Ayrıca "Kadir Gecesi" hakikatini anlamak için gayret göstereceğiz.

Ve ayrıca "Mevlid Kandili" diye kutlanan kandilin ne olduğunu araştıracağız.

Tüm bunları Kur'ân ölçüsüyle inceleyeceğiz.

Bunların oluşturulma maksadını anlamak için gayret göstereceğiz.

Bunları oluşturan Kâmil insanların niyetini anlamaya çalışacağız.

Bunlar ne maksatla oluşturulmuş düşünüp araştıracağız.

Kandillerin oluşturulmasındaki gayeyi halisane görüp, topluma duyurulmak istenen mesajları yakalamaya çalışacağız.

Kandillerin Kur'ân'da yeri var mı araştıracağız.

Regâib'in Hazreti İbrâhîm makamı, Miraç'ın Hazreti Muhammed makamı, Berâat'in hakikat yolunda fenâfillah makamı olduğunu anlamaya çalışacağız.

Kadir Gecesi sırrının, Kadir-i Mutlak olan Allah'ın her varlıkta kudretini gösterdiğini görmeye çalışacağız.

Mevlid Kandilinin doğuş olduğunu, bu doğuşun gönüllerde Muhammedî şuurun doğuşu olduğunu anlamaya çalışacağız.

Kendi gönlümüzde Muhammedî şuurun doğmasına gayret göstereceğiz.

Tüm kandillerin insanlığa nasıl mesajlar sunduğunu anlamaya çalışacağız.

Bunu ortaya koyan Kâmil insanların, nasıl gönül taşıdıklarını idrâk etmeye çalışacağız.

İnsan düşünen, gördüğünü duyduğunu anlamaya çalışan bir varlıktır.

İnsanın hayat yolculuğu, bir çocuk iken gördüğünü anlamak için, anne babasına “bu ne bu ne” diye sorular sorarak başlar.

İnsan gördüğü varlığı anlamak için bakar, nasıl var olduğunu anlamaya çalışır.

Anneden doğan her çocuk eşyaya en saflığıyla bakar, eşyanın hakikatini anlamak için “bu ne” diye anne babasına sorar.

Her çocuk fitraten eşyanın hakikatini anlamak için sorar, öğrenmeye çalışır.

Bu fitrat, Hazreti Muhammed’in; “Ya Rabbi! Eşyanın hakikatini bana göster” duasıdır.

İnsan fitratı gereği anlama duygusu içindedir.

İnsan doğum öncesini ve ölüm sonrasını çok merak eder.

İnsan ölümlü bir varlıktır.

Her insan gün gelip ölecektir.

Doğum ve ölüm yaşamın hakikatidir.

Doğum öncesi ve ölüm sonrası, insanlığın en merak ettiği konulardır.

İnsan yaşamın sırrını hep merak etmiştir.

Yaratılışı her zaman düşünmüştür.

Nereden geldiğini, nereye gittiğini hep sorgulamıştır.

Allah hakikati, insanın en merak ettiği konuların başında gelir.

Allah var mıdır, yok mudur?

Varsa nerededir, nasıldır?

Yoksa, Allah denilen nedir?

Doğmadan önce neredeydim, nasıl bir durumdaydım?

Öldükten sonra nereye gideceğim, ne olacağım?

Her insan bunları düşünür ve bunları merak eder.

Yaşam ve ölüm birbirinden ayrılmaz kardeştir.

Yaşam hayatın bir gerçeğidir.

Ölüm hayatın bir gerçeğidir.

Yaşamın hakikatini aramalıyız.

Ölüm hakikatini hiç unutmamalıyız.

Ölüm hakikatini hiç unutmadan yaşamalıyız.

Ölüm bize gelmeden, varoluşumuzu ve bizi var edeni anlamaya çalışmalıyız.

Ölüm bize gelmeden, ölümün hakikatini bilmeliyiz.

Zümer Sûresi 30:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ

İnne ke meyyitun ve innehum meyyitûn

İnne ke meyyitun : Muhakkak ki sen, ölümlüsün,

Ve inne hum meyyitûn : Muhakkak ki onlar, ölümlü,

Meâli: “Muhakkak ki sen ölümlüsün ve muhakkak ki onlar da ölümlü.”

Evet, herkes bir gün gelip ölecektir.

İnsan, kendisinin de karşısındaki kişinin de ölümlü olduğunu hiç unutmamalıdır.

İnsan ölümü hiç unutmadan yaşamalıdır.

Ölümü unutan insan gaddarlaşır, kibirleşir, ego içinde yaşamaya başlar.

Onun için insan ölümü unutmadan, ilme ve edebe sarılarak yaşmalıdır.

Âl-i İmrân Sûresi 145: “Ve mâ kâne li nefsin en temûte illâ bi iznillâhi kitâben mueccelâ.”

Ve mâ kâne	: Olmadı, değildir,
Li nefsin en temûte	: Kimse, kişi, nefis, ölmek, ölmesi, sınırlı,
İllâ bi izni Allah	: Ancak, yetkili, ruhsat, takdir, Allah
Kitâben mueccelen	: Kitâbta, belirli süre, zaman, ecel,

Meâli: “Her insan ölümlüdür. Ecel her insanın beden kitabına yazılmıştır. Bu yazılım Allah’ın yetkisinden başka bir şey değildir.”

Ne kadar muhteşem bir uyarı!

Her insanın bedeninde “ölümlüdür” diye yazılımın olması...

Her insan bir gün gelip ölecektir.

İnsan ölümlü olduğunu hiç unutmamalıdır.

Hem kendisi hem de en sevdikleri gün gelip ölecektir.

Yaşamı bir gün gelecek bitecektir.

Alınan nefes sona erecektir.

Beden toprak olacaktır.

İnsan dünyada asla bâki değildir.

Edindiği malı, mülkü, şanı, şöhreti, makamı gün gelip terk edecektir.

İnsanoğlunun bedenine fânidir diye yazılmıştır.

İnsan bâki olanı anlamalıdır.

Bâki olan Allah’tır.

İnsan, bedenini ve her bir varlığı tutan, hareket ettiren ilâhi bir kudretin gücünü anlamaya çalışmalıdır.

İnsan, Allah hakikatini mutlaka anlamalıdır.

Allah denilen, zerreden küreye her yerdeki muhteşem kudrettir.

Varlığın nasıl bir yazılımı vardır ki her varlık belirlenmiş bir fitrata göre şekillenir.

Hiçbir varlık kendini şekillendiren değildir.

Her varlık kendi fitratına uygun bir yazılımla tecelli eder.

İnsan mutlak olarak Allah hakikatini anlamaya çalışmalıdır.

İnsan mutlak olarak her varlıktaki hayranlık veren O Kudreti düşünmelidir.

Varlığın, Matematik, Fizik, Kimya, Biyolojisini düşünmelidir.

İnsan mutlak olarak kendi yaratılışını düşünmelidir.

Hayat gerçektir.

İnsanın kendisi gerçektir.

Yaşam gerçektir.

Tüm bunlar gerçek olan bir gerçeğin gerçeğidir.

İnsan kendi gerçeğini, kendi bedeninde olan gerçek ile anlamaya çalışmalıdır.

Öncelikle insan, Allah hakikatini anlamaya kendisi gayret göstermeli ve daha sonra anlamak isteyenlere gönlü yettiğince yardımcı olmalıdır.

İnsan Kâmil insanları anlamaya çalışmalıdır.

Onların gönüllerini, amaçlarını, maksatlarını hissetmelidir.

Kâmil insanlar yaşamın hakikatini arayan kimselerdir.

Ve bu hakikati insanlığa duyurmaya çalışırlardır.

İşte kandilleri de oluşturan insanlar Kâmil insanlardır.

Onların tek gayesi hakikati duyurma gayretidir.

İşte bunun için bu kitabımızda, kandilleri oluşturan Kâmil insanların gayesini ve kandillerle verilmek istenen mesajı anlamaya çalışacağız.

Kandillerle insanlığa ne hatırlatılmak istenmiş araştıracağız.

Kandillerde yatan derin sırları hatırlamaya çalışacağız.

Kandil yoktur vardır kavgasına girmeyeceğiz.

Sadece “Regâib, Miraç, Berâat, Kadir, Mevlid” kelimelerinden oluşan kandilleri inceleyeceğiz.

Bunların Kur’ânî anlamını araştıracağız.

Unutulan hakikatleri hatırlatmak Kâmil insanların en önemli gayesi olmuştur.

Allah ve hakikatlerini hatırlatmak tüm Kâmil insanların yoludur.

Allah’ı anlamak ve anlatmak isteyen insanların gönüllerini hissetmeye çalışacağız.

Kandillerle ilgili her bir kelimeyi inceleyeceğiz.

Taşıdığı anlamları anlamaya çalışacağız.

Elbette eksliğimiz olacaktır, tam tespit edemediğimiz olacaktır.

Önemli olan samimiyetle araştırmak.

Önemli olan hakikati hissetmek ve hissettirmek.

Biz de samimi bir şekilde, öncelikle unutulan hakikatleri kendimiz bulmaya çalışacağız ve gönlümüz izin verdiği kadar hatırlatmaya çalışacağız.

Allah, gönlümüze güç versin, samimiyet versin.

Allah, hakikatleri anlama yolunda akıl ve gönül temizliği nasip etsin.

Çocuk saflığında bakmayı, incelemeyi, duymayı, anlamayı nasip etsin.

Eksiğimiz gediğimiz olursa affola.

İsmail Dinçer

KANDİLLERİN OLUŞTURULMA MAKSADI

Toplumda kutlanan kandiller bir kutsiyet içinde kutlanır.

Tarihte ilk defa, Mısır'da Fâtımî Devleti (909-1171) kurulduktan sonra bu kandillere rastlanır.

Fâtımîler döneminde Hazreti Muhammed ve ehli beytini anmak için öncelikle Mevlid Kandili ve diğer kandillerin de zaman içinde oluşturulduğu söylenir.

Bu kandiller, Osmanlı Padişahı II. Selim döneminde (1566-1574) camiler aydınlatılıp minarelerde kandiller yakılarak farklı bir kutlamaya geçilmiştir.

Türkiye'de "Regâib, Miraç, Berâat, Leylet'ül Kadir, Mevlid" kandilleri kutlanır.

Kadir Gecesi, Ramazan Ayının sonunda tek günde, genelde ayın 27. gecesi kutlanır.

Mevlid Kandili ise, Rebiülevvel ayının 12. günü kutlanır.

Kandil geceleri denilen günde, toplum o günün hatırına içki içmez, kumar oynamaz, kötülük yapmaz.

Dualar eder, dünyalık ya da manevi sıkıntıları için Allah'a yakarır.

Bu geceler bazı hakikatlerin hatırlatılmasıdır.

Senede üç gece de olsa kötülükten uzak durmak ve bunu bir ömre yaymak, Kâmil insanların gayesinin mücadelesidir.

Kötülük yapan bir insanın bedeninden yayılan karanlık enerji nice kötülükleri tetikleyecektir.

İyilik yapan bir insanın bedeninden yayılan aydınlık enerji, rahmâni enerji nice güzelliklerin oluşumuna kapılar açacaktır.

Amaç rahmâni duygu ve düşünceleri yaymaktır.

İşte bunun için Kâmil insanlar büyük mücadeleler vermişlerdir.

Kandilleri oluşturan Kâmil insanlardır.

Gönüllerinde hakikatin duygusu olmayan insanlar, kandil gibi nice oluşumları oluşturmazlar.

Buradaki ana gaye, topluma hakikati hatırlatma gayesidir.

Kâmil insanlar her zaman hakikati aramışlardır.

Her zaman çevresine hakikati hatırlatmak için çırpınmışlardır.

Bir kuşun kanadının çırpınışı, onların hakikati anlama, anlatma çırpınışıdır.

Onlar gece gündüz hakikati anlamaya çalışmışlardır.

Onlar gece gündüz yaşamın sırrını aramışlardır.

Onlar gece gündüz Allah hakikatini anlamak için derin tefekkürler içinde olmuşlardır.

Hakikati anlamak için kuşların kanadı gibi gönül kanatlarını çırpınmışlardır.

Onların gönülleri hakikati anlamak için yanmıştır.

İlâhi bir aşka düşmüşlerdir.

Yaşamın hakikatini anlamak için sel olmuşlar, rüzgâr olmuşlardır.

Hakikati anlayan onu anlatmak için çırpınmaz mı!

Hakikati anlayan onun bilinmesini istemez mi!

İnsan geldiği özü bilmeli değil mi!

İnsan aslının ne olduğunu düşünmeli değil mi!

İnsan tüm varlığı tutan ilâhi Kudretin ne olduğunu anlamalı değil mi?

İnsan şefkat içinde olmalı değil mi?

İnsan sevginin o muhteşem kucaklayıcı duygusuna erişmeli değil mi!

Ego içinde kalan yanıp biter, ilâhi huzura erişemez.

Ego içinde kalan, kibre sürüklenir, cehalete dalar ve zarar vermeye başlar.

Çevresini yakmaya başlar.

İnsan zarar vermemeli değil mi!

İnsan üzmemeli değil mi!

İnsan hüznün vermemeli değil mi!

İnsan umut olmalı değil mi!

İnsan yakmamalı, yeşertmeli değil mi?

İnsan yaşatmalı değil mi!

İnsan korumalı değil mi!

İnsan sevmeli değil mi!

İnsan hakikati anlamalı, anlatmalı değil mi?

Hakikat nedir diye öğrenmek için kuş gibi her yere uçulmalı değil mi!

Her varlığa konulmalı değil mi!

Kuş misali semâlara yükselinmeli değil mi!

Varlığın semâ boyutuna bakılmalı değil mi!

Nice sırlara kapılar açılmalı değil mi!

Erişilen hakikatlerle arayanlara yol gösterilmeli değil mi!

Kuşun ötüşü bir haber verme değil mi!

Kuşun kanatları hakikatlere uçulma sırrı değil mi!

Kuşların göç etme sırrı, uzak diyarlara hakikatleri götürme sırrı değil mi!

Her yere mesajlar iletilmeli değil mi!

Hakikat, açığa çıkan her varlığın içiyle dışıyla kendisi değil mi!

Hakikat Hakk'ın kendisi değil mi!

Hakk, Hakk'ın kendi rûh sırrı değil mi!

Hakk, her varlıkta kendini gösteren hakikatin kendisi değil mi!

Deniz ve damla birbirinden hiç ayrı olabilir mi!

Damla bütünün parçasına verilen addır.

Damla cüzdür.

Deniz küldür.

Yâni cüz de Allah'a ait olan sistemdir.

İşte her varlık Allah'a ait olan nitelikleri gösterir, Allah'ı gösterir.

Damla denizin ispatıdır.

Denizde damlalar cem halindedir.

Allah gerçektir ve her varlık gerçeği gösterir.

Yâni derya Allah ise damla Hakk'tır.

İşte insan vücûdunu tutan vücûd Hakk'tır.

Tüm vücûdları tutan vücûd ise vücûdu mutlak olan Allah'tır.

İnsanın etten kemikten olan varlığına "beden" denilir.

Bedenini tutan ilâhi kudrete ise vücûd denilir.

Her varlığı tutan vücûd boyutuna Hakk denilir.

Onun için Hallacı mansur "Enel Hakk" yâni "Ben O'ndan bir cüzüm" yâni "Ben O'nu gösteren bir gerçeğim" demiştir.

Her varlığın gerçeği hakikattir.

İşte hakikat:

Tüm varlığın geldiği kaynaktır.

İnsanın geldiği özdür.

Tüm varlığı hareket ettiren güçtür.

Varlıktaki tüm niteliklerdir.

İnsanın ve tüm varlığın aslı olan Allah'tır.

İnsanı nefes aldırıp verdirendir.

İnsanın kâlbini attırandır.

İnsanın vücûdunda her an işleyip durandır.

Tüm Kâinatı hareket ettiren güçtür.

Diri olan sürüp gidendir.

Tüm Kâinattaki sistemdir.

Yâni hakikat Allah'tır.
Hakikatleri bırakan, cehalet hallerine batar.
Geldiği özü bilemeyen, ego içinde kalır.
Ego içinde kalan, hep etrafına zarar verir, bozgunculuk içinde kalır.

Biz ve onlar ayrımı içinde olur.
Cemaat, tarikat ayrımı içine düşer.
İşte bu hallerde olan insan, rahmetten uzaklaşır.
Davranışları hep çıkar üzeredir.
Davranışlarında rahmet yoktur.
İşte onların kulakları vardır ama ses duyar, Hakk'ın kelamını duyamaz.

İşte onların gözleri vardır ama varlığın sûret boyutunu görür, sîret boyutunu yâni Hakk boyutunu göremez.

İşte eğer bizler geldiğimiz özü unutursak, hâl ve davranışlarımız hep zarar verme üzere olur.

İşte asıl amaç her an geldiğimiz özü unutmadan yaşayabilmektir.

Allah'ım! Bizlere geldiğimiz öz olan seni bir an bile unutturma.

Hakikati anlatmak için çırpınan insanların maksatları bilinmeli değil mi!

Onlarla alay edilir mi hiç!

Onların ana gayesi insanlara hakikatleri hatırlatmaktır.

Kâmil insanın tek gayesi vardır.

İnsanlığa Allah hakikatini hatırlatmak.

Kâmil kişi:

“İnsan” makâmına gelmiş olan kişidir.

Baktığı her yerde varlığın ardında varlığın sahibini görendir.

Varoluşun ve var edenin hakikatine ulaşmış kişidir.

Allah hakikatine ulaşmış ve varlıkta O'nun hakikatlerini gören kişidir.

Rahîm ve Rahmân boyutlarına ulaşmış kişidir.

İlmel Yakîn, Aynel Yakîn, Hakkâl Yakîn boyutlarına ulaşmış kişidir.

Asla kendilerini makâm sahibi görmezler.

Tüm makâmın sahibinin Allah olduğunu bilirler.

Cümle varlığa bir gözle bakarlar.

Birden çıkan birleri seyrederekler.

Her bir, birin üzerinde yüklü olan işaretleri bilir.

Akışın nereden geldiğini nereye gittiğini sezer.

Çiftçinin tohumdan ne çıkacağını, ne zaman çıkacağını ve nasıl şekillenip nasıl meyve vereceğini bildiği gibi, Kâmil kişiler de varlığın akışını ve olayları görürler.

İlim üzere, irfân üzere hareket ederler.

Asla sûret görmez, nûrun akışının seyrindedirler.

İşaretleri okuyabilirler.

Köprüler kurar, köprüler yıkarlar.

Yaratılışın boyutlarına ulaşırlar, okumayı oradan yaparlar.

Her bir boyutun açığa çıktığı ana kaynağa erebilirler.

Her bir boyuttan akan akışı seyredebilirler.

Varlığın sırlarını görürler, akışını görürler, nihâyetini görürler.

Üflenen rûhun ne olduğunu keyfiyetindedirler.

Halk'a Hakk nazarıyla bakarlar.

Kâinat denizindeki varlığın dalga boyutu olduğunu bilirler.

O dalgaların deryadan ayrı olmadığını görürler.

O nazarla bakarlar.

Hakk deryadır, Halk deryanın dalgasıdır, bu şuurdan hiç ayrılmazlar.

Tevhîd şuuruyla hareket ederler.

Evvelden âhire akışı seyredeler.
Evvelden âhire olan akışın ne olacağını bilirler.
Âhirden evvele dönüşü seyredeler.
Âhirden evvele yeni bir oluşumun ne olacağını hissederler.
Bâtından zâhire olan akışı ve ne çıkacağını bilirler.
Zâhirden bâtına dönüşü ve yeni oluşan yazılımı görürler.
Tohumdan tohuma olan akışı seyredeler.
Yeni bir tohum oluştuğunda, önceki tohumda olan yazılıma yeni yazılımlar eklendiğini görürler.
Kaderin vehbiyet cihetini de kesbiyet cihetini de bilirler.
Toplumun yaşamıyla, halleriyle, davranışlarıyla ilgili tasarruflarda bulunurlar, hayra dayalı yönlendirmeler yaparlar.
Baktığı her kişinin, yaşam boyutunda nerede takılıp kaldığını görürler, neye esir olduğunu görürler.
Kişilerin engellerini kaldırma gücüne, yetkisine sahiptirler.
Işığın yolculuğunda yolculuk ederler.
Işıktan açığa çıkanlarla yolculuk ederler.
Kâmil kişinin özellikleri:
Yanına gittiğinizde derin bir maneviyat hissettirirler.
Onlarla oturduğunuzda gönlünüzde dünya kaygısı kalmaz.
Onlarla oturduğunuzda, varoluşu ve var edeni düşünmeye sevk ederler.
Gönüllere ilâhî aşk ekerler.
Sizi asla karamsarlığa sürüklemeler.
Korkutmazlar, ümit verirler.
Ayrı bir huzur verirler, moral verirler, sizi güçlü hissettirirler.
Güler yüzlüdürler, hizmet ehlidirler.
Çevresine hizmet ederler.
Onların sevindirici özelliği vardır.
Merhamet duyguları çok gelişmiştir.
Her varlığa merhamet üzere davranırlar.

Tüm sözleri, eylemleri, tüm düşünceleri sadece merhamet üzeredirler.

“Biz seni âlemlere rahmet üzere gönderdik” âyetine mazhar olmuşlardır.

Rıza-ı ilâhiyi bilirler ve o rıza üzere hareket ederler.

Niçin yaratıldıklarını bilirler.

Yaşamın gayesini anlamışlardır ve o gaye üzere koşarlar.

Şefkat doludurlar.

Koruyucu özellikleri vardır.

Dedikodu bilmezler, zerre kadar zarar verme özellikleri yoktur.

Başkaları hakkında konuşmazlar, varlığın oluşunun özelliklerini konuşurlar.

Kimseyi üzmezler, kandırmazlar, kimseyi kullanmazlar.

Kimseye sesini yükseltmezler.

Onları kötüleler de, onlar kimseyi kötülemez.

Çıkar için, makam için, şöhret için koşmazlar.

Hizmet için, birliktelik için, huzur için koşarlar.

İlimden fenden ayrılmazlar, çalışkandırlar, üretkendirler.

Ârif olmayı tavsiyede ederler, yâni ilim üzere hareket etmeyi tavsiye ederler.

Kötülükten uzak durmayı, kötülüğe engel olmayı tavsiye ederler ve bunun metodunu öğretirler.

Asla aslı olmayan bilgilerle oyalanmazlar, oyalamazlar.

İnanç ayırımı yapmazlar.

İnsanların inançlarına, ibadetlerine, ibadethanelerine bakmazlar, sadece bedenlerin tecelli boyutuna bakarlar.

İnsanların sıkıntılarında onlara çözüme dayalı yol gösterirler ve bu yol merhamet üzeredir.

Gayretlidirler, çalışkandırlar, üretkendirler.

Cinsiyet üzere bakmazlar, ünsiyet üzere bakarlar.

Kibirleri asla yoktur.

Riyâ bilmezler.

Dünyanın neresinde bir kişi sıkıntı çekse, o sıkıntıyı hissederler ve onun için koşarlar.

İnsanların sırlarını dinlerler ve onlara yol gösterirler.

Gönüllere kodlamalar yaparlar.

Asla kendi şahsi çıkarları için yaşamazlar, hep başkalarına hizmet için koşarlar.

Geleceği şekillendirirler.

Onların tek gayesi toplumda ilmin ve edebin oluşmasıdır.

Kötülüklerin bitmesi, iyiliklerin çoğalmasındır.

Onlar her zaman Allah'ın rızası üzere hareket ederler.

Allah'ın rızası her bir varlığın fitraten yaratılışı ve onun yaşam gayesinde gizlidir.

“Mardâti Allah-Allah rızası.” (Bakara Sûresi 206)

Bakara Sûresi 206: “Ve minen nâsi men yeşrî nefsehubti-gâe mardâtillâh vallâhu raûfun bil ibâd.”

Meâli: “İnsanlardan kimi, Allah rızası için koşar, kendini feda eder ve kullara Allah'ın şefkatini hissettirmek için gayret gösterir.”

Kâmil kimse Allah'ın rızası nedir bilir.

Ve hep o rıza üzere hareket eder.

O kimse gönüllere, Allah'ın merhametini, şefkatini, sevgisini hissettirme gayreti üzere olur.

O kimse Enbiyâ Sûresi 107. âyete nâil olmuştur.

Enbiyâ Sûresi 107: “Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn.”

Meâli: “Seni âlemlere rahmet olmaktan başka bir şey için göndermedik.”

İşte âyette de belirtildiği gibi Kâmil insan çevresine Allah'ın rahmetini hissettirmek için gece gündüz koşar.

Onların gayesi toplumda merhametin yayılmasıdır.

İşte bundan dolayı onlar farklı tasarruflarda bulunurlar.
Kandilleri onlar oluşturmuşlardır.
Kur'ân'da kandil kelimesi Nûr Sûresi 23. âyette geçer.
Her varlık Allah'ın nûrunu yansıtan bir kandil olarak be-
lirtilir.

Her varlıktan Allah'ın nûru yansır.
Nûr, nûrunu yansıtacak idi.
Nûrun sahibi, nûruyla kendini gösterecek idi.
Nûrundan nûr bedenler halk olacak idi.
Halk olunanda nûru tecelli edecek idi.
Sonsuz âlem, nûrunun yansıması idi.
Âlemde açığa çıkan her şey, O'nun nûrunun yansıması idi.
Nûr O'nun Zâtı idi.
Nûr alâ nûr, Zâtının sıfatları idi.
İşte "Halk sırrı" bu idi.
Nûrunu yansıtmayı diledi.
Çeşit çeşit varlığı halk etmeyi diledi.
Diledi, çeşit çeşit varlığa elbise biçti.
İşte "İrâde Sıfatı" bu idi.
Rûhundan üfledi, nûrunu âşikar eyledi.
Nûrunu yansıtacak olan varlığı halk eyledi.
Her bir varlık, O'nun nûrdan kandili olacak idi.
Zâtının nûru, sıfatlarındaki nûrdan yansıyacak idi.
Her bir varlık, O'nun sıfatları idi.
Her bir sıfat, O'nun nûrunu yansıtacak idi.
Her bir varlık O'nun kândili idi.
O kandilden nûru yansıyacak idi.
İşte "Mışkât" sırrı bu idi.
Her bir varlık kandilinden nûru yansıdı.
Kandil de O'nun nûru idi.

Kandilden yansıyan nûr da O'nun nûru idi.
Nûrundan nice nûrlar yansıdı.
Her bir nûr, nice sırları taşıdı.
Nûrun nûrunda, varlığın kaderi yazılı idi.
O kader ışıkla tecelli edecek idi.
Her bir nûr, kaderine göre çeşit çeşit varlıkta kendini gösterdi.
İçten dışa akan bir ışık gibi, her yere nûru yayıldı.
Sabah, Güneşin ışığının gelişi gibi, her varlıktan nûru yansıdı.
İşte "Mısbah El Mısbah" sırrı bu idi.
Sonsuz âlemde her an "Mısbah el Mısbah" tecelli ediyor idi.
Kutsal bir özden gelen nûr, O'nun asliyeti idi.
O, nûrunun asliyetinde kendini gösterdi.
Her bir varlıktan nûrunun hüccetini gösterdi.
Gece yıldızlardan yansıyan ışık gibi, varlıktan nûrunu
yansıttı.

İşte bu "Leyli Tehecced" sırrı idi.

İşte ey İnsan!

Sen, O'nun nûrusun.

Sen, "Mısbah el Mısbah" sırrısın.

İşte ey insan kandil mi arıyorsun?

Sen Allah'ın bir kandilisin.

Allah'ın nûrunu yansıtan bir nûr kandilisin.

Sen O'nun hüccetisin.

Nûr Sûresi 35: "Mişkât"

Her bir varlık O'nun nûr kandilidir.

Nûr Sûresi 35: "Mısbah El Mısbah"

Meâli: "Her bir nûr kandilinden, her an O'nun nûru yansır."

İsrâ Sûresi 79: "Leyl-i Tehecced."

Meâli: "Halk olunandan yansıyan nûr, O'nun hüccetidir."

Nûr Sûresi 35: “Allâhu nûrus semâvâti vel ard meselu nûrihî ke mişkâtin fîhâ mîsbâh el mîsbâhu fî zucâceh ez zucâcetu ke ennehâ kevkebut durrîyyun, yûkadu min şeceratin mu bâraketin zeytûnetin lâ şarkîyetin ve lâ garbiyyetin, yekâdu zeytuhâ yudû ve lev lem temseshu nâr nûrun alâ nûr yehdîl-lâhu li nûrihî men yeşâu ve yadribullâhul emsâle lin nâs val-lâhu bi kulli şeyin alîm.”

Meâli: “Allah göklerin ve yerin nûrudur. O’nun nûrunun misali; bir hücredeki kandil gibi, oradan ışık ışığını her an yansıtır, iç âlemden dış âleme parlayan bir yıldız gibi. Kutsal bir özden gelen, bir asliyetten haber verir gibi. Doğuda hiçbir şey olmasın ki ve batıda hiçbir şey olmasın ki o özdendir ışığın yansması ve hiçbir şey yoktur ki o nur ona temas etmesin. Nûr üzerine nûrdur. O nûru anlamak isteyen kimse için Allah bütün her şeyden yol gösterendir ve Allah insanlar için misaller sunar ve Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.”

Âyette belirtildiği gibi her varlık Allah’ın nûrunu yansıtan bir kandildir.

Kâmil insanlar da Allah’ın kandilleridir.

Onlar Allah’ın nûrunu her an yansıtırlar.

Onların dillerinden nûrun kelamı akar.

Onların davranışları nûranîdir.

İşte onlar öncelikle tüm halleri ile Allah’ı hatırlatırlar.

Amaç Allah’ı hatırlatmaktır.

Amaç toplumun Allah hakikatine erişmesi ve edeb içinde yaşamasıdır.

Kamil insanlar Allah’ı ve onun hakikatlerini bildirme gayretindedirler.

Nahl Sûresi 43: “Ve mâ erselnâ min kablike illâ ricâlen nûhî ileyhim.”

Meâli: “Kâmil insanlar, bizi bildirmekten başka bir şey için açığa çıkmadı.”

Bu âyette geçen “ricâl” aslına rücû etmiş kimse demektir.
Yâni Kâmil insan demektir.

Kâmil insan her varlıkta Allah’a nazar eden kimsedir.

O kimse her şeyin aslının Allah olduğunu bilir.

Ve âyette de belirtildiği gibi, onlar gece gündüz hakikati bildirmek için gayret gösterir.

O kimse Allah’tan emin olmuş kimsedir.

O kimse mutmain makamına erişmiş kimsedir.

Fecr Sûresi 27-28:

27-

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

Yâ eyyetuhen nefsul mutmainneh

Yâ eyyetuhâ : Ey,

El nefsu : Nefs, öz, zat, kişi,

El mutmainnetu : Mutmain, tatmin olan, güven verici, kendini anlayan,

Meâli: “Ey hakikatlerden emin olmuş kişi!”

28-

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

İrciî ilâ rabbiki râdiyeten mardıyyeh

İrciî : Dön, aslına dönmek, rücu etmek, aslı, kaynağı,

İlâ rabbiki : Ancak, sadece, yücelik, Rabbine, bedenlerin sahibine,

Râdiyeten : Razi, kabul eden, boyun eğen, hoşnut, itaat eden,

Mardıyyeten : Tatmin olmuş, memnuniyet, hoşnut olmak, huzur, razı olmak,

Meâli: “O’na itaat ederek ve O’nun rızasını kazanmış olarak sadece Rabbine dön.”

İşte mutmain makamına ermiş kişi, rıza-ı ilahiye makamına ermiş kimsedir.

O kimsenin her anı topluma hakikati hissettirme gayesidir.

Nûr Sûresi 37: “Ricâlun lâ tulhîhim ticâratun ve lâ beyun an zikrillâhi ve ikâmis salâti ve etâiz zekâti yehâfûne yevmen tetekallebu fîhil kulûbu vel ebsâr.”

Ricâlun	: Kişi, ileri gelen, kemalat sahibi, kâmil kişi, er kişi,
Lâ tulhî him	: Dikkati dağılmaz, meşgul etmez, oyalamaz, onlar,
Ticâratun	: Alış veriş, almak vermek, bilgi alışverişi, ticaret,
Ve lâ beya	: Yok, olmaz, ayrılmazlar, değiştirmek, satış,
An zikr Allah	: Allah'ın zikrinden, Allah'ı anmaktan,
Ve ekâmi el salâti	: Her an salât üzere olmak, her an Hakk'a bağlılık durumu,
Ve etâi el zekâti	: Temizlenme içinde olmak, kendindekini paylaşmak,
Yehâfûne yevmen	: Korkarlar, çekinirler, gün, her vakit, zaman,
Tetekallebu fîhi el kulûb	: Döner, dönecek, kâlbler, idrakler,
Ve el ebsâru	: Basiret sahipleri, gözler, bakışlar, görüşler, enfusi bakış,

Meâli 1: “Hakikatlerin bilgilerini alıp vermede kâmil kişilerin dikkatleri dağılmaz ve onlar Allah'ın zikrinden ayrılmazlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendindekini paylaşırlar. Kâbllerinin dönmesinden her vakit çekinirler ve onlar basiret sahipleridir.”

Meâli 2: “Kâmil kimsenin ticareti, Allah'ın zikrini hatırlatmaktan başka bir şey değildir ve o kimse her an Allah'a bağlılık içindedir ve her an temizlenmeyi hatırlatır ve paylaşır. Her an hakikati anlama ve anlatma içindedir ve basiret sahibidir.”

Kâmil insanlar, insanlığa Allah'ın; hakikatlerini, sevgisini, rahmetini, duyurmaya çalışmışlardır.

Onların kâlbî Allah'ın rahmetini hissettirmek üzere atar.

Onlar rahmet üzeredirler.

Beşir üzeredirler.

Nezîr üzeredirler.

“Seni âlemlere rahmet üzere gönderdik” âyeti çok önemli bir uyarıdır.

Furkân Sûresi 56: “Ve mâ erselnâke illâ mubeşşiren ve nezîrâ.”

Meâli: “Seni, ümit vermek, sevindirmek ve hakikatleri açıklayıp uyarmaktan başka bir şey için açığa çıkarmadık.”

Bu âyette de çok önemli bir mesaj sunulmuştur.

Kâmil insan çevresine umut olur.

Karamsarlıkları giderir.

Hakikatleri açıklayıp uyarır.

İnsanlara, varlığın özüne bakmalarını tavsiye ederler.

Varlığın içiyle dışıyla Hakk olduğunu anlamalarını tavsiye ederler.

Her varlığın Allah'ın rahmetiyle kuşatıldığını görmelerini tavsiye ederler.

Her varlık Allah'ın râhîm boyutundan gelir.

Allah'ın rahmâniyetiyle kuşatılmıştır.

İnsan, alıp verdiği nefesin Allah'ın rahmetinin işareti olduğunu bilmelidir.

İşte Kâmil kimseler topluma hep hakikatleri hatırlatmayı amaç edinmişlerdir.

Onlar toplumun huzuru için gayret göstermişlerdir.

Kâmil insanların kendilerine örnek aldığı insan Hazreti Muhammed'dir.

Hazreti Muhammed yaşadığı toplumda hep toplumun huzuru için koşturmuştur.

O Allah'ın rahmeti üzere hareket etmiş, toplumda sevgi, saygı, yardımlaşma olsun istemiştir.

O'nun çok güzel sözleri vardır.

“Kimse aç yatmasın.”

“Komşun aç iken tok yatma.”

“Kimseyi kandırmayın.”

“Kimsenin hakkını yemeyin.”

“Kimseye zulüm etmeyin.”

“Kendinize de zulüm ettirmeyin.”

“Kimseyi öldürmeyin.”

“Kimsenin canını yakmayın.”

“Allah cana kıymayı haram kıldı.”

“Kölelik cariyelik yoktur.”

“Kadın erkek eşittir.”

“Kız çocuklarını okutun.”

“Onlara da ilim öğretin”

“Onları zorla evlendirmeyin.”

“Eşlerini seçme hakkı tanıyın.”

“İlim öğrenmek herkesin hakkıdır.”

“Hurafelerden uzak durun.”

Hazreti Muhammed ne güzel söylüyordu.

İnsanlığı huzura çağırıyordu.

O rahmet ehliydi.

O sevgi ehliydi.

O şefkat ehliydi.

Onun her sözü rahmete kapı açıyordu.

O insanlığa rahmeti hissettiriyordu.

Enbiya Sûresi 107. âyet, O'nun gönlünü yansıtıyordu.

“Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn”

“Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.”

Onun gönlü rahmet doluydu.
Öz amcası Hamza'yı öldüren Vahşi'yi affetti.
Hamza'yı öldürten Hind'i affetti.
Hind'i getirenlere "onu gönderin, intikam yok" dedi.
"Kan davası yok." dedi.
Bedirde elleri bağlanmış esirler getirildiğinde;
"Çözün iplerini."
"Kimse esir olmamalı" dedi.
"Su verin onlara."
"Lokmalarınızı eşit olarak paylaşın" dedi.
"Oturduğunuz yerde oturtun."
"Onlarla birlikte yürüyün" dedi.
Onun rahmet dolu gönlünden rahmet akıyordu.
"Öldürmeyin, zalim olmayın."
"Kimseyi aldatmayın."
"Fitnelik, fâsıklık, yapmayın."
"Dedikodu yapıp, çekiştirmeyin."
"İhtiyacı olana yardım edin."
"Hayr üzere koşun."
"Kimseyi yargılamayın."
"Kimseyi kötölemeyin."
"Kölelik cariyelik yoktur."
"Kimse kimseden üstün değildir."
"Konuşacağınız zaman hayr üzere konuşun."
"Ya da susun, olumsuz söz etmeyin."
"Güzel sözlerle konuşun."
"Zulme yol açacak sözler etmeyin."
"Hepimiz eşitiz."
"Hepimiz Allah'ın kuluyuz."
"Birbirinizin hakkını gözetin."

“Adaletle davranın.”

“Kimseyle alay etmeyin.”

“Kimsenin eksikliğini gediğini aramayın.”

“Kin ve nefret içinde asla olmayın.”

“Asla kan davası gütmeyin.”

“Hayvanlara eziyet etmeyin.”

“Onlara fazla yük yüklemeyin.”

“Onlara işkence etmeyin.”

“Onlara iyi davranın.”

“Onları da sulayın besleyin.”

“Onları sevin, saygı gösterin.”

Bu rahmet dolu sözler duyulmalı idi.

Kâlbler bu sözlerle dirilmeli idi.

Hazreti Muhammed gönüllerde hissedilmeli idi.

Onun sözleri bedenleri yıkamalı idi.

Onun rahmet dolu sözleri yayılmalı idi.

Hazreti Muhammed de yaşadığı dönemde bazı oluşumlar içinde yer almıştır.

Hatta kendisi de nice güzel şeyler oluşturmuştur.

Bunlardan biri “Hilfu'l-Fudul-Erdemliler Topluluğu”dur.

Hazreti Muhammed, Mekke’de “Hilfu'l-Fudul-Erdemliler Topluluğu”nun kurulmasında ne kadar katkısı vardır bilinmez ama bu topluluğun bir üyesidir

Bu topluluk; ezilen, dışlanan, haksızlığa uğrayan, malı gasp edilen, köle olarak zulme uğrayan kimselerin haklarını korumak için kurulmuştur.

Hazreti Muhammed’in gönlü merhamet içinde tecelli ediyordu.

O dönemlerde zalimliğe karşı mücadele ediyordu.

Hazreti Muhammed, daha sonraki yıllarda, o gruba üye olmanın çok onurlu bir iş olduğunu belirtmiş ve “Şimdi olsa yine katılırdım.” demiştir.

Hazreti Muhammed döneminde kurulan bu topluluğun ana gayesi toplumda; kötülük, haksızlık, zulüm, kölelik cariyelik, kadına zulüm olmamasıdır.

Bu topluluğu kuran Hazreti Muhammed mi bilemiyoruz.

Yüksek ihtimalle kurucusu Hazreti Muhammed'dir.

Çünkü onun yaşam gayesine çok uygun bir topluluktur.

Zalimlik olmasın duyarlılığını gösteren bazı kimselerden oluşan bu grup; haksızlığı önlemek için yemin ettiler ve gece gündüz bunun için çalıştılar.

Gönüllülerden oluşan grup şöyle karar aldılar.

1- Mekke'de, ister oranın halkından olsun isterse dışarıdan gelen insanlardan olsun, bir kişinin zulme uğradığını gördükleri zaman onunla birlikte olacaklardı.

2- Mazlumun hakkı zalimden alınıncaya kadar zalimin karşısında olacaklardı. Başka bir ifadeyle mazluma hakkı iade edilinceye kadar mazlumla tek bir el gibi tek vücûd olacaklardı.

3- Deniz, bir tek tüyü ıslatıncaya kadar, Sebir ve Hira dağları yerlerinde kaldığı müddetçe ve maişette (mali durumda) tam bir eşitlik sağlanana dek bu maddeler geçerli olacaktır.

Hilfû'l-fudûl'un nasıl çalıştığını gösteren bazı olaylar şöyle nakledilmektedir.

Sümâle kabilesine mensup bir tâcir Mekke'nin ileri gelenlerinden Übey b. Halef'e mal satmış, fakat parasını alamamıştı.

Çaresiz kalan tâcir Hilfû'l-fudûl'e başvurdu.

Teşkilât mensupları ona Übeyy'e gidip parasını tekrar istemesini, vermediği takdirde kendilerinin bizzat alacaklarını bildirmesini söylediler.

Bunun üzerine Übey parayı hemen ödedi (İbn Habîb, s. 54)

Diğer bir olay şöyledir.

Has'am kabilesinden Yemenli bir tâcir kızı ile birlikte hac için Mekke'ye gelmişti.

Şehrin güçlü kişilerinden Nübeyh b. Haccâc'ın kızını zorla elinden alması üzerine tâcir Hilfü'l-fudûl'e gitti.

Hilf mensupları hemen Nübeyh'in evini kuşattılar ve kızı alıp babasına teslim ettiler (a.g.e. s. 55).

Erâş kabilesine mensup birinden mal satın alan Amr bin Hişam (Ebû Cehil diye bilinen kişi) parasını ödemedi.

Ebû Cehil'in Hazreti Muhammed'e düşmanlığını bilen bir müşrik, alay etmek amacıyla mağdur tâcire, o sırada Kâbe'de bulunan Hazreti Muhammed'i göstererek ona başvurduğu takdirde parasını alıp kendisine verebileceğini söyledi.

Bunun üzerine Hazreti Muhammed'e giden tâcir olayı anlatıp yardım istedi.

Hazreti Muhammed onunla birlikte Ebû Cehil'in evine gitti ve herhangi bir güçlükle karşılaşmadan parayı aldı (Belâzürî, I, 128-129).

Yine Hazreti Muhammed'in Ebû Cehil'le ilgili diğer bir olay da şöyle gelişmişti:

Zübeyd kabilesinden bir tâcir mallarını satmak için Mekte'ye geldi.

Ebû Cehil diğer tüccarların ondan alışveriş yapmasına engel oldu ve malına düşük bir fiyat biçti.

Kimsenin daha fazla fiyat vermemesi üzerine sıkıntıya düşen tâcirin durumunu öğrenen Hazreti Muhammed üç deve yükü malı onun istediği fiyattan satın aldı.

Ebû Cehil yanına gelince de Hilfü'l-fudûl'ü hatırlatarak aynı şeyi bir daha yapmaması için kendisini uyardı (a.g.e. I, 130)

Bu oluşum Hazreti Muhammed sonrası, Muaviye döneminde kapanmıştır. (Hamîdullah, Muhammed (1998) Hilfü'l-Fudûl)

İşte görüldüğü gibi Hazreti Muhammed toplumda zulüm olmasın, hakikatler tecelli etsin diye gayret göstermiştir.

Bilal'i Habeşi'yi kölelikten kurtarmak için verdiği para, o günün toplumunu çok şaşırtmıştır.

Hatta bu durum Çağrı filminde yansıtılmıştır.

Hind, Bilal'in eline basarak; "kölelere bu kadar para verilirse çalıştıracak köle bulamayız" demiştir.

Hazreti Muhammed kölelik, cariyelik olmasın diye büyük mücadeleler vermiştir.

Kendisi onlarca köleyi pazarlardan satın alarak, onlara azatlık belgesi vererek onları serbest bırakmıştır.

"Kadın erkek eşittir" diyerek, o günün toplumunu sarsacak sözler etmiştir.

Hatta bu Çağrı Filmine yansımıştır.

Necaşî'nin sarayında olan konuşma dikkatlice incelenmelidir.

Hazreti Muhammed "kadın erkek eşittir" dedi, herkes güldü, alay etti, küçümsedi.

O gün "Hiç kadın erkek eşit olabilir mi, satın alırız kadınları, yedirir, giydirir, kullanır, sonra da başımızdan atarız" dediler ve kahkahalarla güldüler, alay ettiler.

O gün böyle dediler, böyle düşündüler, böyle inandılar.

Hazreti Muhammed nice güzel sözler etmiştir.

"Kadın erkek eşittir."

"Kadın bir insandır."

"Erkek ondan üstün değildir."

"Kadınlar erkeklerle aynı haklara sahiptir."

"Kadın cennetin üstündedir."

"Eşlerinize yediğinizden yedirin, giydiğinizden giydirin, sakın onları dövmeyin ve onları incitecek çirkin sözler söylemeyin."

"Kadınlar da erkekler gibi eğitim hakkına sahiptir."

Hazreti Muhammed, o gün böyle onlarca güzel söz ettiğinde, bu sözleri küçümsediler, alay ettiler, güldüler.

İşte Hazreti Muhammed'in ve O'nun yolunu takip eden Kâmil insanların mücadelesi çok iyi anlaşılmalıdır.

Böyle mücadeleler ancak merhamet ehillerinin yapacağı davranışlardır.

İşte böyle davranışlar Kâmil insanlarda görülebilir.

Kandilleri de oluşturan Kâmil insanların ana gayesi, toplumda adalet, hukuk, sevgi ve saygının oluşturulmasıdır.

Kâmil insanlar, insanların hakikati anlaması için toplumda değişik tasarruflarda bulunmuşlardır.

Bunlardan biri kandillerin oluşturulmasıdır.

İnsan her zaman kemâlat yolunda yol almak için gayret etmelidir.

Rahmet üzere olmalıdır.

Şefkat içinde, iyilik üzere olmalıdır.

Tevâzû içinde, tenezzül içinde olmalıdır.

Çevresine hep hayr üzere koşmalıdır.

Acısı, sıkıntısı, derdi olanı görmelidir.

İnsan mutlaka kendi aslının ne olduğunu düşünmelidir.

Kendinin nasıl bir rahmet taşıdığını görebilmelidir.

Çevresine rahmet duygusunu hissettirmelidir.

İnsanın kendi vücûdunda bir hücre, bir doku rahatsız olsa, diğer hücreler onun iyileştirmek için çırpınırlar.

Güneş, hava, su, toprak tüm varlığa rahmet için akar.

İşte insan da çevresine hep rahmet için akmalıdır.

Rahmetten başka bir şeyi aklına bile getirmemelidir.

Ne kadar acı çekse de rahmet üzere olmalıdır.

Rahmet üzere olmak, gönüldeki Allah sevgisinden gelir.

Rahmet üzere olmak, gönüldeki şefkat hissinden gelir.

Rahmet üzere olmak, rahîm ve rahmân makamlarına erişmekle olur.

Rahmet üzere olmak, bu âlemin bir özden geldiğini anlamak ve açığa çıkan her şeyin, o özde olanla sarılı olduğunu anlamamanın duygusundan gelir.

İşte Kâmil kimse her zaman;
Nezir üzeredir.
Yâni çevresini her zaman rahmete dayalı uyarır.
Hakikatleri hatırlatıcı tasarruflarda bulunur.
Unutulan değerleri insanlara sunar.
Her olaydan insanlara hikmetler sunulduğunu hatırlatır.
İnsanlara ölümlü olduklarını hatırlatır.
Ölümün en büyük nezir olduğunu, yâni uyarı, hatırlatma olduğunu anlatır.
İnsan her şeyden ders çıkarmalıdır.
İnsan her zaman acı çekecektir.
İnsan her zaman sıkıntı içine düşecektir.
İnsanlar birbirlerini hakikatler cihetiyle uyarmalıdır.
Ey kardeşim!
Her zaman uyarılara kulak vermelisin.
Olaylardan gelen mesajları iyi anlamalısın.
Hızır'ın Mûsâ'ya dediği gibi, olayların iç yüzünü görmelisin.
Ey kardeşim!
Bir kayıp mı yaşadın, bir hayal kırıklığı mı yaşadın “buradan bana ne uyarı geliyor” diye düşün.
Her şeyden sana akan uyarıyı, hatırlatmayı iyi anla.
Hemen karamsarlığa kapılma, kapılsan bile çabuk dön, başına gelen her şey bir nezirdir, bir uyarıdır, bir mesajdır.
Sıkıntıların çözümü için ilâhî bilgileri hatırlatıcı ol.
Çevreni hep hakikatlerle uyar.
Bil ki kardeşini uyarmak, ona hakikatleri hatırlatmak, hakikat yolunu ona göstermek “nezir” boyutudur.
Bil ki hakikat yolu, kişinin kendi vücûdudur.
Bil ki “Hûda” yâni yol gösterici, kişinin kendi vücûdundan her an hakikatleri gösterir, her nefeste kişiyi uyarır.
Kendine, her nefesin Allah'ın uyarısı olduğunu hatırlat.

Kardeşine de, kendi vücûduna dönmesini, oraya bakmasını tavsiye et.

Kur'ân'ın, âyetlerin, sûrelerin, kendi vücûdunda olduğunu ona hatırlat.

Çevrende zulüm varsa, zulme karşı hakikatlerle mücadele et, uyarıcı ol.

Bil ki zulüm, hakikatlerin aydınlığına gelemeyen, kendi benlik karanlığında kalan kişilerden açığa çıkar.

İşte sen, hakikatlerle aydınlan ve sonra uyarıcı ol, hatırlatıcı ol.

Ey kardeşim!

Gel hep beşir üzere ol.

Sevindirici, müjdeleyici ol.

Muhabbet üzere ol.

Sevgi, aşk içinde ol.

Güler yüzlü ol.

Bil ki güler yüzlü olan kişi, Allah'ın cemâlîni yansıtır.

Sen de hep cemâl-i İlâhî üzere ol.

Bak, Allah her varlıktan cemâliyle beşir ismini gösteriyor.

Her varlıktan sana kendini müjdeliyor.

Ümit verici ol.

Gönülleri sevindirici ol.

Beşer olan sen, gönlünde "Beşir" deryası olduğunu anla ve o deryaya dal ve hep oradan bak.

Karamsar olma, ümitsiz olma.

Karamsar olmak, ümitsiz olmak Allah'tan ümit kesmektir.

Rahmân ve rahîm boyutlarını taşıyan sen, bunları anla ve "Rahmet" üzere ol.

Beşer olan sen, hep "Beşir" üzere ol.

Nezir olan sen, hep Hakk'ın nazarıyla bak ve hep çevrene hakikatleri hatırlatıcı, uyarıcı ol.

Bil ki uyarıcı olan, uyandırır.

Rahmet üzere ol.

Beşir üzere ol.

Nezir üzere ol.

Bil ki rahmet; rahîm ve rahmân boyutlarının açılımı ile olan, ilâhî şefkattir.

Bil ki rahmet; varlığın ardında varlığın sahibini görür gibi hareket etmektir.

Bil ki rahmet; ilâhî sevgiyi hissetmek, her yerde o sevgiyle hareket etmektir.

Bil ki beşir; kendi vücûdunda Hakk'a yol bulanların geldiği ilâhî muhabbetullahtır.

Bil ki beşir; umut vermektir, sevindirmektir, sevgiyi hissettirmektir.

Bil ki beşir; beşer olan bedeninin Hakk'tan gelen mesajlar kitabı olduğunu bilmektir.

Bil ki nezir; uyarıdır, uyarmaktır, hatırlatmaktır, adamaktır, başa gelecek olanları önceden bildirmek ve yol göstermektir,

Bil ki nezir; gönlünde ilâhî uyarıları hissetmektir, her varlığın, her olayın mesaj aktardığını bilmektir.

Bil ki nezir; hakikate ulaşanların, basiret sahibi olmalarıdır. O basiretle, çevresindeki kimseleri, hakikatlerle uyarması, hakikatleri hatırlatmasıdır.

Bil ki nezir; kendini Hakk'a adamandır.

Ölüm nezirdir, hastalık nezirdir, başına gelen şeyler nezirdir.

Duyduğün her ses nezirdir, yağmur nezirdir, fırtına nezirdir, kar, dolu, seller nezirdir.

Doğan güneş nezirdir, batan güneş nezirdir, gece nezirdir, yıldızlar, ay, güneş nezirdir.

Gördüğün her varlık, her doğum, her ölüm, nezirdir.

Yeter ki gönlünü aç, her varlığın, her olayın, sana akan bir nezir olduğunu anla.

Ölüme bak! Ki ölüm en büyük nezirdir.

Ölmeden önce kendini Hakk'a ada ve aslına teslim ol.

Bil ki insan olmak, bunları yapmaktır.

Bil ki yaratılışın sırrı, insan makamına gelmektir.

İnsan olan Müslümanlık makamına erer.

Müslüman; birinin çektiği acıda, onun yanında olan kişidir.

Müslüman; birinin sıkıntısında, onun sıkıntısını çözen kişidir.

Müslüman; birinin karamsarlığında, ona ümit veren kişidir.

Müslüman, Allah'ın rahmetini hissettirendir.

Müslüman, Allah'ın şefkatini hissettirendir.

Kâmil insanlar İslâm makamına erişmiş kimselerdir.

İslâmın, selamet ve huzur olduğunu topluma anlatırlar.

Kâmil insanlar toplumun huzuru için koşarlar.

Kimse kimseyi aldatmasın, kimse kimseye zulüm etmesin isterler.

Ey kardeşim!

Gel insanı kâmil olma yolunda olalım.

Allah hakikatine layıkıyla erenlerden olalım.

Allah'ın zâtında fâni olanlardan olalım.

Allah'ın rûhunda bâki olanlardan olalım.

Allah'ın nûrunu giyinenlerden olalım.

Tüm resûl nebîlerin makamlarını görenlerden, anlayana-
lardan olalım.

Muhammedî mertebeye erenlerden, o şuurla yaşayanlar-
dan olalım.

Hakk deryasına karışanlardan olalım.

Nice mânâyâ erenlerden olalım.

Hakk'ın vahyinden duyanlardan olalım.

Halkta Hakk'ı seyredenlerden olalım.

Tüm varlığa Hakk nazarıyla bakalım.
Hakk'ın nûrunu yansıtalım.
Sevgi makamına, aşk makamına erenlerden olalım.
Sevgi makamında dirilenlerden olalım.
Aşk makamında ölümsüzlerden olalım.
Sözümüz, bakışımız, hâlimiz, davranışımız hakça olsun.
Sabrımız, tevekkülümüz, teslimiyetimiz tastamam olsun.
İhlâsımız, samimiyetimiz, en içten olsun.
Tüm gönlümüzle hakikati hissedelim, hissettirelim.
Güvenilen, emin olunanlardan olalım.
Yaptığımız her şey Hakk için, hakça olsun.
Her sözümüz, her davranışımız Hakk'ı hatırlatsın.
Her bakışımız, her seyrimiz Hakk'a olsun, hakça olsun.
Her hâlimiz tenezzül, tevâzû içinde olsun.
Çevremize gül kokusu saçanlardan olalım.
Yüzleri güldürenlerden olalım.
Karamsarlıkları, kaygıları söndürenlerden olalım.
Umut verenlerden, sevindirenlerden olalım.
Çaresizlere çare olanlardan olalım.
Sorunları çözenlerden olalım.
Hakk'ın gücünü sevgi içinde hissettirenlerden olalım.
Gönülleri Hakk'a rabîta ettirenlerden olalım.
Korkuları yok edenlerden olalım.
Fitneliği, fesatlığı bitirenlerden olalım.
Öfke, nefret ateşini söndürenlerden olalım.
İlim ile yol gösterenlerden olalım.
Hakk'a hakikate yönlendirenlerden olalım.
Çalışmayı, keşfetmeyi hissettirenlerden olalım.
Şahit olmanın yolunu gösterenlerden olalım.
Gönüllerde nice sırlara kapı açanlardan olalım.

Gönül gözüyle baktıranlardan olalım.
Gönüllere huzur verenlerden olalım.
Edebe, adalete sevk edenlerden olalım.
Şefkati, merhameti hissettirenlerden olalım.
İyiliği, yardımı, hizmet etmeyi, kendimiz yaparak gösterenlerden olalım.

Beden diliyle nice güzellikleri hissettirenlerden olalım.
Barışı sağlayanlardan olalım.
Tevhîd şuuruna eriştirenlerden olalım.
Gel kardeşim İnsanı Kâmil olanlardan olalım.
Bilelim ki onlar Halk'a Hakk için koşarlar.
Her dâim hakikati hatırlatmak için gayret gösterirler.
Onlar gece gündüz halkın huzuru için koşarlar.
Onlar Kureyş Halk'ının hizmetkârlarıdır.
Kureyş Halk'ı Hazreti İbrâhîm'in milletidir.
Onların tek gayesi vardır, Hakk'ı hatırlatmak.
Kureyş Sûresi:

1-

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ

Li îlâfi kureyş

Li îlâfi : İçin, belli amaçta olmak, rahatlık, ülfet, birleştirmek,
Kureyşin : Kureyş, toplamak, araştırmak, toplanmak, yakınlık,
Hazreti İbrâhîm'in kabilesi,

Meâli: "Hazreti İbrâhîm'in ilkeleri üzere hareket edenler hakikatleri anlamayı, anlatmayı amaç edinmişlerdir."

2-

إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ

Îlâfihim rihleteş şitâi ves sayf

- Îlâfi him : Ülfet, dostluk, eminlik, rahatlık, amacı hakikat olan, onlar,
 Rihlete : Rahle, makam, durulan yer, seyahat, yolculuk, göçler, bir yerden bir yere gitmek, makamdan makama akmak,
 El şitâi ve el sayf : Kış ve yaz, her zaman,

Meâli: “Onlar yaz ve kış hiç durmadan hakikatler için yolculuk ederler.”

3-

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ

Fel ya'budû rabbe hâzel beyt

- Fe li yabudû : Sonra, artık, öyle ki, için, kul, kulluk,
 Rabbe : Rab, vücûdlandırın,
 Hâzâ el beyt : Bu, şu, o, ev, hane, mesken, oba, gönül evi,

Meâli: “Öyle ki onlar gönüllerinde kendilerini vücûdlandırana karşı daima bir kulluk içindedirler.”

4-

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ

Ellezî atamehum min cûn ve âmenehum min havf

- Ellezi etame hum : Onlara sağlanan, yardım, besleme, yararlandı, yetiştirmek,
 Min cûn : Açlık, zayıf, bitkin, istekleri,
 Ve âmene-hum : İman, güven, eminlik, onlar,
 Min havfin : Korkudan, korkularda olan,

Meâli: “Onlar hakikatleri anlamada zayıflık içinde olanlara yardım ederler ve onlar korkular içinde olanlara güven verirler.”

İşte, Kureyş Sûresinde Kâmil insanların gayretleri anlatılır.

Kâmil kimseler mutlaka, toplumun hayrı için nice tasaruflarda bulunurlar.

Hakikati hatırlatmak için gayret gösterirler.

İşte kandilleri oluşturanlar da Kâmil insanlardır.
Buradaki tek gaye insanlara hakikatleri hatırlatma gayesidir.
Her bir kandil ismi, Kur'ân'a dayalıdır.
İçinde nice mesajlar taşır.
İnsanlara nice düşünceler açar.
Hakikatleri hatırlatıcı ve hakikatlere kapılar açıcudur.
Kâmil insanlar topluma her zaman Allah hakikatini hatırlatmaya gayret göstermişlerdir.

Varlığın varoluşunu ve varlığı var edeni anlamalarını öğütlemişlerdir.

İşte bu duyguyla onlar kandilleri oluşturmuşlar.
Onların gönülleri ilâhi aşk içindedir.
Onlar asla kendileri için yaşamazlar.
Onlar halk için yaşama duygusuyla yanıp tutuşurlar.
Onlar insanların beşeri ve manevi sıkıntıları için koşarlar.
Onlar her zaman bir tevâzû ve tenezzül içinde yaşarlar.
İşte onların kandilleri oluşturma gayesi, insanlara hakikati hissettirme gayesidir.

Tüm kandilleri oluşturan onlardır.
Zaten hakikati bilmeyen kimseler kandilleri oluşturamazlar.
Onlar regâib ne, miraç ne, berâat ne bilemediklerinden dolayı kandillerin oluşmasına kapılar açamazlar.
Bunları oluşturan Allah hakikatine vâkîf olan kimselerdir.
Onlar, üç kandil sonrası gelen Ramazan ayının hakikatine kapılar açmışlardır.

Onlar Allah'a ait olan hakikatlerin bilinmesi için gayret göstermişlerdir.

Onlar rahmetin, merhametin, sevginin hissedilmesi için gayret göstermişlerdir.

Onlar topluma nice duyurularda bulunmuşlardır.

Onların tek amacı toplumda huzurun, merhametin, yardımlaşmanın yayılmasıdır.

Onun için onlar kandilleri oluşturmuşlardır.

Şimdi bir bir bunları inceleyelim.

Önce Regâib Kandili makamını inceleyelim.

REGÂİB KANDİLİ SIRRI

Senede bir kez kandil diyerek anılan “Regâib”, ulvî bir boyutun başlangıcının hatırlatılmasıdır.

Senede bir gün yapılan hatırlatma, regâib hakikatini düşündürmek için yapılan bir uygulamadır.

Çok hoş, sevgiye kapı açan bir uygulamadır.

Allah'ı hatırlatan her şey güzeldir.

O'nu hatırlatmak için yapılan uygulamaları düzenleyen kimseler, Kâmil kimselerdir. Hepsinden Allah razı olsun.

Kendini bilmeyi, geldiği özü bilmeyi düşündüren Kâmil kimseler, hep toplumda; rahmet, kardeşlik, barış olsun, zulüm olmasın, kimse kimseye kötülük yapmasın, gayreti içinde oldular.

Hatırlatmalar içinde oldular, onlar topluma yol gösterdiler, Rahmânî alana kapılar açtılar.

Allah hakikatini anlamaya yol açtılar, bununla ilgili hatırlatmalar yaptılar.

Allah'ı unutan kişi kibre düşer, benliğe düşer, halktan kopar, ben egosuyla yaşar.

Allah'ı bilen, ona teslim olan kişi ise; kibirden, gururdan, zulümden, uzaklaşır, Sâlih kimse olur, çevresine huzur verir, umut verir, sevgi verir.

İşte senede bir gün yapılan “Regâib” hatırlatması, kendi özüne dönüp, şah damarından yakın olan Allah'ı idrak etme, ona yönelme, O'nun vechîni görme sırrıdır.

Anlıyoruz bu hatırlatma, Regâib'in mânâsının topluma hissettirilme gayretidir.

Regâib; Hakk'ı aramak, hakikate yönelmek, Hakk'a teveccüh etmek demektir.

Regâib; toplumda, Hazreti Muhammed'in anne rahmine düşmesi diye anılır.

Hakikatte ise insanın gönül rahmine Muhammedî şuurun ekilmesidir.

Ki bu ekim sonrası, Muhammedî şuur doğacaktır.

Regâib, Kur'ânî bir kavram olup, Kur'ân'da 8 yerde geçer.

Regâib "Reğabe" kelime kökünden gelir.

Reğabe; rağbet etmek, hakikati anlamayı istemek, Allah'ı bilmeyi arzulamak, hakikate meyletmek ve hakikati anlamak için gayret içinde olmak demektir.

İşte Regâib Kandilinden ana maksat bu hakikati hatırlatmadır.

Arapçada "Reğîb" kelimesi vardır.

Rağbet edilen, arzulanan, meyledilen demektir.

Yâni regâbe, reğîb'e olan yönelişin, teveccühün adıdır.

İnsanlar dünya telaşına düşmekten, hakikati aramaktan uzaklaşıyor.

Senlik benlik kavgasına düşüp, dünyaya esir olup gidiyor.

Beynini dünya çıkarına esir ediyor, kavgalar içinde kalıyor.

Benlik ateşine düşüp, kendi derdine düşüyor.

Gönlünde hakikati arayış ışıkları sönüp gidiyor.

Duygular düşünceler daha çok dünya çıkarı üzerine akıyor.

Hepimiz dünyanın kaygılarına kapılıp gittik.

Karamsarlıklara, umutsuzluklara boğulup gittik.

Öfkeler, nefretler, kinler bataklığına battık.

Gıybetler, dedikodular, çekiştirmeler yaparak beynimizi kirlettik.

Hasetlikler, fesatlıklar, kıskançlıklar, çekememezlikler ateşinde yandık.

Gurur, kibir, ego, hor görmek, kendimizi yüce görmek fi-ravunluğuna düştük.

Dünyanın şanına, şöhretine tutulduk.

Mal, mülk, eşya derdine esir olduk.

Dünyanın çıkarıyla mutlu oluruz sandık.

Para biriktirme, mal biriktirme, eşya fazlalığı derdiyle oyalandık.

Mutluluğu, huzuru dünya menfaatinde aradık.

Yaşamın sırrını merak etmedik.

Aslımızı düşünmedik.

“Ben neyim, ben kimim, nereden geldim, nereye gidiyo-rum?” diye merak içine düşmedik.

“Doğum nedir, ölüm nedir, doğum öncesi nedir, ölüm son-rası nedir?” diye araştırmadık.

“Varlık nasıl oldu, varlık nasıl şekillendi, varlık nasıl iş-lemekte?” diye varlığa dönmedik.

Yaratılışı ve yaratana anlamaya çalışmadık.

Dünyadaki amacımızı anlayamadık.

Hep dünya boyutuna döndük, dünya telaşında kaldık ve beşeri bedenimizin kaygısıyla koştuk durduk.

“Akıl nedir, kâlb nedir, gönül nedir?” tanışmadık.

“Aşk nedir, sevgi nedir, ilâhi heyecan nedir?” tatmadık.

Dünyalık hevesleri aşk zannettik, sevgi zannettik, heye-can zannettik.

şahitlik makamına ermedik, Allah hakikatini anlamadık.

Kulların yazdığı kitapları ilim zannettik, varlıktaki ilim boyutuyla tanışmadık.

İnançlar kavgasında kaldık, kendi inancımızı diğerlerin-den üstün gördük.

Bizim gibi inanmayı, ibadet etmeyi yargıladık, hor gördük, dışladık, kâfir sandık, cehennemlik gördük.

Varlığın ve insanların dış yüzlerinde kaldık, iç yüzüne bakmadık.

“Cin, iblis, şeytan nedir?” hiç anlamadık, ayrı bir varlık sandık.

Kendimizde bulmadık hep dışarıda aradık.

“Resûl nedir, Nebî nedir?” bilemedik, erkek sandık.

Kadını dışladık, rûhu yoktur dedik, kadın erkek eşittir diyemedik, kadın şeytandır, çoğu cehennemliktir dedik.

Bizi doğuran kadındır, râhim sırrı kadında gizlenmiştir diyerek kadına olan saygıyı yakalayamadık.

Kadın dövülür, ikişer üçer dörder alınır, sayısız cariye alınır diye din anlattık.

Erkek egemen bir din anlayışı öğrendik.

Cennette erkeğe sayısız kadın, dul, cariye, huri, memeleri yeni çıkmış sayısız kızlar verilecek diye iddia ettik.

Aklımızı esir alan, ayrımcılık içeren, zulüm getiren bilgilerden kurtulmanın...

Aklımızı esir alan tüm şeytani duygu ve düşüncelerin bir terk edilişinin...

Dünya menfaatine esir olmanın, çıkarlar üzere yaşamaya esir olduğunun anlaşılmasının...

Yaşamın sırrına adım atmanın...

Yaratılış ve yaratan hakikatinin araştırılmasının...

Ve Allah hakikatine ermenin başlangıcı “Regâib Makamı” dır.

Regâib makamı; gönül şehrinin ışıklarının yanmasıdır.

Regâib makamı; “ben neyim, aslım nedir, yaşam nedir?” hissinin doğuşudur.

Regâib makamı; Allah’a şahit olmanın ilk adıımıdır.

Regâib makamı; Muhammedî şuura erişmenin yolculuğudur.

Regâib makamı; dünya esaretinden kurtulup, Allah’a teveccüh etme makamıdır.

Regâib makamı; gönülde yanan kandilin ışıklarıdır.

Regâib makamı; gönülde yanan ışık ile Hakk yolunun aydınlanmasıdır.

Regâib; gönülde gönül güneşinin doğmasıdır.

Regâib; gönül elinin Hakk'ın eline verilmesidir.

Regâib; insanın gönlünde Muhammed nûrunun uyanışının başlamasıdır.

Nasıl ki kandilin ışığı etrafı aydınlatıyorsa, kişinin gönlünde yanan, hakikati arayış ışığı, kişide Regâib makamının açıldığı andır.

Regâib makamı, hakikatin yavaş yavaş doğuşudur.

Regâib, arayış, merak, yöneliş sırrıdır.

Regâib, enfûs boyutuna olan yolculuğun başlamasıdır, yâni insiyeye olma sırrıdır.

Regâib, kendi aslıyla buluşmanın yolculuğudur.

Regâib, teslimiyetin, tevekkülün, tevâzûnun, tenezzülün açığa çıkışıdır.

Regâib, ilâhi aşkın ilk kıvılcımlardır.

Gayb boyutunun sırrıdır.

Kendi özüne dönüş sırrıdır.

Kendi aslını arama yolculuğunun sırrıdır.

Regâib; kişinin kendi vücûdunda Rabbiyle buluşmak için yapılan yolculuğun başlamasıdır.

Regâib, elest hitabının gönülde seslenişidir.

Regâib, gönül kandilinin yanışıdır.

Regâib, gönül Güneşinin doğuşudur.

Regâib, miracın başlangıcıdır.

Regâib, gönül aydınlığının gelişidir.

Toplumda Regâib Kandili senede bir kez kutlanır.

Bununla regâib makamının hakikati hatırlatılır.

Regâib Kandili ile bu kelimeyi ilk defa duyanlar “Regâib nedir?” diye sorgularlar.

İşte bu kelimeyi duyup, bu kelimenin ne olduğunu anlamak isteyenler hakikate nice kapılar açarlar.

İşte Kâmil insanın gayesi böylece tecelli eder.

Amaç sorgulamaktır, sorgulamaya kapılar açmaktır.

Kur’ân’da onlarca yerde “sormaz mısınız, akıl etmez misiniz?” diye geçer.

İnsan hakikate erişmek için gördüğünü sormalı, duyduğunu sormalı, okuduğunu sormalıdır.

Kur’ân’da soru sormak, hakikati aramak âdeta bir emirdir.

Bakara Sûresi 61: “Fe inne lekum mâ seeltum.”

Meâli: “Doğrusu sizler hakikati anlamak için sorup araştırmıyorsunuz.”

Bakara Sûresi 119: “Ve lâ tuselu an ashâbil cahîm.”

Meâli: “Cehaletin azmışlığı içinde kalanlar, araştırıp sormazlar.”

Bakara Sûresi 134: “Ve lâ tuselûne ammâ kânû yamelûn.”

Meâli: “Yaptığınız şeyleri araştırıp sormaz mısınız?”

Bakara Sûresi 177: “Ves sâilîne.”

Meâli: “Araştıran soranlar.”

Bakara Sûresi 186: “Ve izâ seeleke ibâdî annî.”

Meâli: “Kullarım beni anlamak için sana sordukları zaman.”

Görüldüğü gibi hakikati anlamak için her zaman soru sormak, araştırmak gerekir.

Hep “soru sorma dinden çıkarısın” diye korkuttular.

İnanç gruplarında; “Allah hakkında sorma, din hakkında sorma, dinden çıkarısın, Allah çarpar” diye korkuttular.

Oysa düşünmenin, anlamanın yolu, sormaktan geçer.

Kur’ân dâima sorun araştırın diye bildirir.

Kur’ân’da “Yeselune” sorarlar, araştırırlar âyetleri vardır.

Öğrenmenin yolu soru sormaktan geçer.

Anlamanın yolu soru sormaktan geçer.

Tanımak, anlamak, idrak etmek için soru sormak gerekir.

Çocuk küçük yaşta gördüğü nesnelere öğrenmek için "Anne bu ne, baba bu ne" diye sorular sorar.

Eşyanın hakikatine erişmek için soru sormak, yaratılış fitratımızın bir özelliğidir.

"Yeselune ke-sana sorarlar" Bakara Sûresi 189-215-217-219-220-222-273.

Bir şeyi öğrenmek için soru sorulur.

Sorular sayesinde maddenin oluşumunu, tanımını, ne işe yaradığını anlarız.

Sorular sayesinde bir olayı net olarak anlamaya çalışırız.

Bilmediğiniz bir durumu en kısa ve en rahatça ele alma durumu soru sormaktır.

Belki de sizin bir konuyu anlamanız için sorunsuz yol soru sormaktan geçer.

Verimli soru sormak olayları bağlamanızı ve yeni fikirler ortaya çıkarmanızı sağlar.

Duyduğumuz bir kelimenin anlamını sormak, muhakkak ki o kelimenin anlamına kapılar açacaktır.

İşte Regâib Kandili günü binlerce insan bu kelimenin anlamını sorar.

Ve böylece Regâib makamına kapılar açılır.

Regâib Kandilinin ve diğer kandilleri oluşturan Kâmil insanların ana gayeleri de zaten budur.

Kâmil insanların gayesi insanların hakikati araştırıp bulmalarıdır.

Regâib ne demektir?

Regâibin gerçekte anlamı nedir?"

Bunları hep sormalıyız.

Ve hakikati bileni bulmalıyız.

Regâib; gönüllerin ışıdamaya başlamasıdır.

Hakikati aramanın ilk ışıklarının yanmasıdır.

“Allah nedir?” arayışının başlamasıdır.

“Ben kimim, nereden geldim, nereye gidiyorum?” sorularının cevaplarını arama duygusudur.

Gaibi âlemin sırlarına ilk adımların atılmasıdır.

Gönül çiçeğinin tomurcuklanmasıdır.

Allah'ın ne olduğunu bilme arzusudur.

Allah'a yönelişin başlangıcıdır.

Bir Mürşid-i Kâmil'le hakikat yoluna adım atılmasıdır.

Hazreti Mûsâ'nın Hızır ile ilk buluşması, onun regâibidir.

Her kim Hızır ile hakikat yoluna adım atmışsa onun regâibi başlamıştır.

Regâib, Kur'ân'da geçen reğabe kelimesinden gelir.

Reğabe; teveccüh etmek, rağbet etmek, yönelmek, arzulamak, Hakk'ı anlamayı istemek, ilgi duymak, meyletmek anlamlarına gelir.

Tevbe Sûresi 59: “İnnâ ilâ Allah râgıbûn.”

İnnâ ilâ Allah : Biz, sadece, Allah,

Râgıbûn : Regâib, istekli, teveccüh, rağbet eden, yönelmek,

Meâli 1: “Biz sadece Allah'a teveccüh ederiz.”

Meâli 2: “Biz ancak Allah'a yöneliriz.”

Meâli 3: “Biz ancak Allah'a rağbet ederiz.”

Burada da belirtildiği gibi ana gaye, Allah'a yönelmektir, O'na teveccüh etmektir.

Allah'ı yönelmenin gayesi, O'nu anlamak, O'na teslimiyet içinde olmaktır.

Kalem Sûresi 32: “İnnâ ilâ Rabbinâ râgıbûn.”

Kalem Sûresi 32:

عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ

Asâ rabbunâ en yubdilenâ hayren minhâ innâ ilâ rabbînâ
râgıbûn

Asâ rabbu nâ	: Umulur ki, belki, rabbimiz, bizi vücûdlandırان,
En yubdile nâ	: Değıştirme, değışiklik, bedel, yerine yenisini koyma,
Hayren min hâ	: Ondan daha hayırlı, daha iyi,
İnnâ ilâ rabbi nâ	: Biz, rabbimiz, bizi vücûdlandırان,
Râgıbûn	: İstekli, isteyen, rağbet eden, ilgi, teveccüh, regâib, arzu,

Meâli 1: “Umulur ki biz; bizi vücûdlandırانı anlarız, hâl ve gidışatımızı hayr üzere değıştiririz, biz sadece bizi vücûdlandırانına teveccüh ederiz.”

Meâli 2: “Biz, bizi bedenlendireni anladığımızda, bilişlerimiz hayr üzere değışecektir. Biz sadece bedenimizin sahibine rağbet ederiz.”

Meâli 3: “Umulur ki biz Rabbimizi anlarız, duygu ve düşüncelerimizi hayr üzere değıştiririz ve biz sadece Rabbimize yöneliriz.”

İşte âyetlerde belirtildiğı gibi regâib Allah’a teveccüh etme makamıdır.

Kalem Sûresi 32. âyette Rabbe teveccüh “Rabbînâ râgıbûn” geçer.

Tevbe Sûresi 59. âyette ise Allah’a teveccüh “Allah râgıbûn” geçer.

Allah hakikati ve Rabb hakikati iyi anlaşılmalıdır.

İnsan Allah’a teveccüh edebilmek için öncelikle Rabbe teveccühün ne olduğunu bilmelidir.

Allah’ın kapısı Rabb makamından geçer.

Rabb, kişinin bedenindeki Allah boyutudur.

Allah tüm bedenlerin sahibidir.

Rabb ise Allah'ın bir bedendeki sahiplik boyutudur.
Şimdi kısaca Rabb ve Allah hakikatini inceleyelim.
Toplumda Rabb, Allah inceliği pek bilinmez.
Toplumda Rabb ve Allah aynı anlamda kullanılır.
Aynıdır ama bir incelik vardır.
Bedenler boyutunda Allah esması Rabb kelimesiyle ifade edilir.

Tüm bedenlerin birliği boyutunda Allah kelimesi kullanılır.
Bir bedendeki Allah boyutu Rabb'dır.
Tüm bedenlerin tek sahibi Allah'tır.
Yâni damladaki derya Rabb'dır.
Deryadaki damlalar birliği Allah'tır.
Şimdi Rabb kelimesini inceleyelim.

“Râb- رَبّ”: Vücûdlandırın, var eden, dizayn eden, terbiye eden, şekillendiren, vücûdun sahibi, vücûdu işleten demektir.
Râb, rubûbiyet, erbaa, râbia, mürebbiye, râbita, râbit, râb-tiye, terbiye, ribâ, birbirine bağlı kelimelerdir.

Hepsi Rabb kelime kökünden gelir.

Rabb “R-B” harfleriyle yazılır, “Rı” harfi varlığın açığa çıkışı, filizlenme, bedenlenme boyutudur.

“Be” harfi, her şeyin bir özden açığa çıkışına işaret eder.

Râb esmâsı; Allah'ın her bedendeki, bedeninin sahibi ve o bedendeki işleyişin esmâsıdır.

Allah'ın, bir vücûddaki karşılığı “Rabb” esmâsıdır.

Yâni bir vücûdun sahibine Rabb denir.

Tüm vücûdların sahibine Allah denir.

Allah'ın, bir vücûddaki sahipliği “Rabb” esmâsıdır.

Tüm âlemlerin sahibi Allah'tır, Allah'ın bir vücûddaki sahipliği Rabb'dır.

Onun için, bir evin sahibine de “Rabbü'l dâr” denir.

Bir malın, bir mülkün, bir sermayenin sahibine de “Rab-bü'l mâl” denilir.

Rabbim kelimesi, efendim anlamında da kullanılmıştır.

İnsanın bedeninin efendisi Allah'tır, bedendeki Allah'ın efendi boyutu Rabb'dır.

Gönüllerin efendisi ise Muhammed nûrudur.

Rabb, ribâ, râbîta kelimeleri aynı kelime kökünden gelir.

Rab: “رَبِّ”

Ribâ: “رِبَاً”

Râbîta: “رَابِطٌ”

Ribâ kelimesi de Rabb kelimesinden gelir.

Rabb, ribâ inceliği çok önemlidir.

Ribâ, faiz diye çevrilemez.

Rabb kelimesi ile ribâ kelimesinin yazılımlarını incelersek, “Rı ر, Be ب” harfleri ile yazıldığını görüyoruz.

Ribâ kelimesinin sonunda hemzeli elif harfinin olduğunu görüyoruz.

Ribâ kelimesinin geldiği kökeni incelediğimizde görüyoruz ki kelime Rab kelime kökünden gelir.

Rabb, vücûdun sahibi Allah'tır hakikatidir.

Ribâ ise vücûdu kendine nispet etme, kendi çıkarı için davranma gafletidir.

Ribâyı anlamamız için Rabb kelimesinin anlamını doğru anlamalıyız.

Rabb;

Bedeni oluşturan, bedeni işleten, bedenın Zâtı...

Beden boyutundaki Allah'ın işleyişi...

Vücûdlandırın, şekillendiren, biçimlendiren...

Terbiye eden, yâni bedeni en ince bir biçimde şekillendiren, anlamlarına gelir.

Şöyle düşünelim, bir tohumda Rabb esması gizlidir.

Ne zaman tohumdan ağaç adım adım açığa çıkmaya başlar, işte Rabb esması orada tecelli eder.

Allah, Rabb esmasıyla, ağacı şekillendirir, terbiye eder, işletir, sıfatlandırır.

İşte, kişinin vücûdunu şekillendiren, yâni kişiyi vücûdlandırın ve her an o vücûdda işleyişiyle kendini gösteren, vücûdu tutan, Allah'ın kişideki adı Rabb'dır.

Her vücûdu tutan Allah'ın vücûd boyutundaki karşılığı Rabb'dır.

Kişi vücûdu kendine nispet etmemeli, vücûdun sahibinin Allah olduğunu anlamalıdır ve böylece ribâyâ düşmemelidir.

Tâ-Hâ Sûresinde, firavun ile Hazreti Mûsâ'nın konuşma konusu vardır.

Firavun, Mûsâ'ya sorar: "Kâle fe men Rabbikumâ yâ Mûsâ-Ya Mûsâ! Rabbim dediğin kimdir?"

Tâ-Hâ Sûresi 49:

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَى

Kâle fe men rabbikumâ yâ mûsâ

Kâle fe men rabbi kumâ : Dedi, sizin rabbiniz kimdir,

Yâ Mûsâ : Yâ Mûsâ,

Meâli: "Firavun dedi ki: Ya Mûsâ! Rabbim dediğim kimdir, nedir?"

50-

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

Kâle rabbunellezî atâ kulle şey'in halkahu summe hedâ

Kâle rabbu nâ : Dedi, rabbimiz, bizi vücûdlandıran,

Ellezi atâ : Ki o verdi, lütfetti, ihsan etti,

Atâ kule şeyin halka hu : Bütün her şeyi, halk eden, var eden,
yaratan,

Summe hedâ : Sonra, hakikatlere ulaştırandır,
tecellileriyle yol gösteren,

Meâli: “Mûsâ dedi ki: Bizi vücûdlandırandır. Ki O’dur bütün her şeyi tecellileriyle halk eden, sonra da tüm varlıktaki tecellileriyle yol gösteren.”

51-

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى

Kâle fe mâ bâlul kurûnil ûlâ

Kâle fe mâ bâlu : Dedi, öyleyse, durum, hakkında, ne halde,
El kurûni el ûlâ : Nesil, önceki,

Meâli: “Firavun dedi ki: Öyleyse daha önceki nesillerin durumu ne olacak?”

52-

قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى

Kâle ilmuhâ inde rabbî fî kitâb lâ yadıllu rabbî ve lâ yensâ

Kâle ilmu hâ : Dedi, ilim, o
İnde rabbi : Rabbin katında, ona ait,
Fî kitâbin : Kitabın içinde, varlık kitâbının içinde,
Lâ yadıllu rabbî : Yok, yanlış, sapma, rabbi, vücûdlandırın,
Ve lâ yensâ : İhmal yoktur, önemseme, unutmaz,

Meâli: “Mûsâ dedi ki: Bütün varoluştaki ilim Rabbime aittir. Varlık kitâbının içinde hakikatler vardır. Bizleri vücûdlandıranda yanlış yoktur ve ihmal yoktur.”

Firavun, Mûsâ’ya sordu; “Rabbim dediğin nedir?”

Mûsâ; “seni de beni de tüm varlığı da yaratan, şekillendiren, varlıkta her an tecelli eden, varlığı Zâtı ile kuşatandır” dedi.

Firavun yine sordu; “daha önce yaşayanların durumu ne olacak.”

Mûsâ açıkladı; “her bedende tecelli eden Rabb’dir, işleyişi, sıfatları, Zâtı ile kendini her bedende gösterir.”

Her beden öldüğünde Rabbin tecellisi, sükûn boyutta devam eder.

Hareke boyutu, sükûna geçmiştir.

Yâni Mûsâ şunu izah etti:

Bir insan ölse de Rabb ölmez, doğuşlar devam eder gider.

Ki bir insan öldüğünde onun kemikleri bin yıl geçse de işleme devam eder.

Kemiklerin yaşı tespit edildiğinde, kaç bin yıl önce yaşamış belli olur.

Rabb hakikati bedenlerdeki hayy boyutudur.

Âyette belirtildiği gibi Rabb; varlık boyutundaki her varlığın vücûdlarında olan Allah’ın işleyişi, tecellileri boyutudur.

Allah’ın varlığı vücûdlandırma boyutu “Rabb” boyutudur, “Rabb” esmâsıdır.

Kâinatı var edeni, yöneteni Allah olarak değerlendirsek, bir varlığı yaratan, onu yöneten ise Allah’ın Rabb boyutudur.

Yâni bir varlıktaki Allah’ın esması Rabb’dır.

Tüm varlıktaki bütünsel esma Allah’tır.

Allah’ın bizleri vücûdlandırması, vücûdlarımızı bir şekil içinde terbiye ederek, açığa çıkarması, Allah’ın Rabb esmâsıdır.

“Rabbim Allah’tır” denilmesi, vücûdumun sahibi Allah’tır anlamındadır.

Yâni kişi “Rabbim!” dediği zaman, kendindeki Allah’a seslenmiş olur.

Bu sesleniş tüm vücûdların sahibi olan Allah’a olan bir sesleniştir.

Şimdi Fâtiha Sûresi 2. âyeti inceleyelim.

2-

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

El hamdu lillâhi rabbil âlemîn

El hamdu lillâhi : Övgü, tüm tecelliler, tüm varlığın niteliklerinin sahibi, Allah,

Rabb : Vücûdlandırın, şekillendiren, düzenleyen, bedeninin Zâtı,

El âlemîn : Âlemler, her şey, tüm varlık, tüm kâinat, tüm topluluklar, insanlar,

Meâli 1: "Allah; her bir varlığı vücûdlandırandır, tüm niteliklerin sahibidir."

Bu âyette hem Allah hem de Rabb kelimeleri geçer.

Âlem; her varlık, görünen görünmeyen her şey, tüm topluluklar, insanlar topluluğu demektir.

Rabbil âlemin; her varlığı bedenlendiren, düzenleyen, şekillendiren, işleten Rabb hakikatidir demektir.

Her varlıktaki sonsuz niteliklerin ve varlığın tek sahibi Allah'tır.

Allah tüm bedenlerin tek sahibidir.

Allah, Rabbil âlemdir, yâni her bir varlığı var eden ve şekillendirendir.

Her varlığın Rabbi yâni Hükümdarı yâni Efendisi Allah'tır.

Yûsuf Sûresi 23, 41, 42, 50. âyetlerde Rabb, efendi anlamında kullanmıştır.

Varlığın, vücûdun efendisi Allah'tır.

Bir yerin Hükümdarı, yöneticisi, sorumlusu da Rabb-efendi kelimesiyle anılmıştır.

Yûsuf Sûresi 23: "İnnehu rabbî ahsene mesvây."

İnne hu Rabbî : Elbette o, Rabb, efendim, beni vücûdlandırın,

Ahsen : Güzel, güzelce bakan, iyi olan,

Mesvâye : Hane, ev, barınak, evini açtı,

Meâli: “Rabbim-efendim bana güzellikler sundu, evini açtı.”

Yûsuf Sûresi 42: “Uzkur ni inde Rabbi ke.”

Uzkur ni : Beni an, hatırlat,

İnde Rabbi ke : Rabbinin yanında, efendinin yanında,

Meâli: “Rabbinin-efendinin yanında beni de an.”

Yûsuf Sûresi 50: “Kâle irci ilâ rabbi ke.”

Kâle irci : Dedi, dön, rücû et,

İlâ rabbi ke : Sadece Rabbi ke, efendine,

Meâli: “Dedi; Rabbine-efendine dön.”

Görüldüğü gibi Yûsuf Sûresinin bu âyetlerinde Rabb, efendi anlamında kullanılmıştır.

Yûsuf Sûresi 53: “İllâ mâ rahîme rabbî inne rabbî gafûr rahîm.”

İllâ ma rahîme Rabbî : Ancak, hariç, ne, değil, şey, merhamet, Rabbim,

İnne rabbî gafûr : Muhakkak, Rabbim, mağfiret eden,

Rahîm : Rahîm olan, varlığı özünden var eden,

Meâli: “Ancak Rabbinin merhametini anlayanlar başka. Muhakkak ki Rabbim mağfiret edendir, tüm varlığı özünden var edendir.”

Burada ise kişinin kendi vücûdunda, vücûdun sahibi olan Rabb’in merhameti, mağfireti izah edilmiştir.

İşte Rabb boyutu Allah’ın bedenlerdeki boyutudur.

Bedenlerdeki tecelliler boyutudur.

Her bedenin Rabbi Allah’tır.

Allah’ın bir bedendeki karşılık esması Rabb’dir.

Tüm bedenlerdeki cem esması Allah’tır.

Allah ise tüm âlemin tek sahibidir, yâni tüm varlığı tutan işleyen tek kudrettir.

Her varlığın geldiği ve döndüğü kaynaktır.

Hûd Sûresi 4:

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

İlâllâhi merciu kum ve huve alâ kulli şeyin kadîr

İlâ Allah merciu kum : Allah'tır, dönülecek yer, merkez, kaynak,
siz,

Ve huve alâ kulli şeyin : O, bütün her şeydeki,

Kadîr : Kudret, güç, her şeye muktedir olan,

Meâli: “Kaynağınız ancak Allah'tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

Âyette muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi, hepimizin geldiği kaynak Allah'tır.

Allah hakikatinin cevabını arayacağımız yer, âyette belirtildiği gibi “alâ kulli şeyin kadîr” varlığın kendinde olan kudret boyutudur.

Anlıyoruz ki Allah denilen, bütün her şeydeki kudrettir.

Bakara Sûresi 20-106-109-148: “İnne Allah alâ kulli şeyin kadîr.”

İnne Allah : Muhakkak, Allah,

Alâ kullu şeyin kadîr : Bütün her şey, kudret, güç,

Meâli: “Muhakkak ki Allah, bütün her şeydeki kudrettir.”

Maide Sûresi 17-19-40: “Ve Allah alâ kulli şeyin kadir.”

Meâli: “Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Mâide Sûresi 120:

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lillâhi mulkus semâvâti vel ardı ve mâ fîhin ve huve alâ kulli şeyin kadîr

Li Allah mulku	: Allah, mülkü, sahip, hükümdar, idare eden,
El semâvât ve el ardı	: Gökler, ulvî âlem, arz, yeryüzü, yer,
Ve mâ fî hinne	: Şey, değil, ne, içinde, onda, orada,
Ve huve alâ kulli şey kadîr	: O, bütün her şeydeki kudret,

Meâli: “Göklerdeki ve yerdeki her şeyin sahibi Allah’tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

İşte insan, Allah hakikatini, varlığın kendinde olan kudretin tecellisinde aramalıdır.

Varlığın varoluşunu araştıran kişi, mutlaka hakikate erişecektir.

Varlık, belli bir kudretin tecellisi ile var olmuştur, şekillenmiştir, bedenlenmiştir.

Ve o kudret, her an bedenlenen varlıkta kendini ispat eder. Bütün varlık, Allah’ın rahîmiyet boyutundan açığa çıkmıştır.

Bakara Sûresi 163: “Ve ilâhukum ilâhun vâhid lâ ilâhe illâ huver rahmânûr rahîm.”

Meâli: “Sizi var eden, tek var edicidir, O’ndan başka var eden yoktur. O tüm varlığı özünden var edendir, tüm varlığı rahmetiyle sarandır.”

Allah, her varlıkta tekliğini gösterir.

Allah, fiiliyle tektir, O’ndan başka işleyen yoktur.

Allah, sıfatlarıyla tektir, O’ndan başka sıfat sahibi yoktur.

Allah, zâtıyla tektir, O’ndan başka vücûd sahibi yoktur.

Allah, zâtıyla ehâddır, sıfatlarıyla vâhiddir.

Allah, zâtıyla da tekliğini gösterir, sıfatlarıyla da tekliğini gösterir.

Cümle vücûdları tutan tek zât Allah’tır.

Her bir sıfatıyla varlığı ihâta eden Allah’tır.

Her varlıkta Allah’ın hayy sıfatı vardır, tüm varlıktaki hayy sıfatı tek sıfattır.

Allah, hayydır, kayyumdur.

O'ndan başka hayat sahibi yoktur, O'ndan başka kudret sahibi yoktur.

Âl-i İmrân Sûresi 2:

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

Allahu lâ ilâhe illâ huvel hayyul kayyûm

Allah lâ ilâhe illâ huve : Allah, ilah, güç, yok, ancak, o vardır,
El hayyu : Diri olan,
El kayyûm : Diriliği ile sürüp giden, diriliğiyle tutan,

Meâli 1: "Allah'tan başka güç yoktur, O'ndan gayrısı yoktur, diri olandır, varlığı diri tutan sürüp gidendir."

Meâli 2: "Allah, edindiğiniz ilahları yok edin, sadece Allah'ı bilin. O hayy olandır. O kayyum olandır."

İşte Allah tüm bedenlerin tek sahibidir.

Bir bedenın sahibi ise Allah'ın Rabb boyutudur.

Rabbim Allah demek; bedenimin sahibi Allah demektir.

İşte önce Rabb'e teveccüh, kişinin kendine dönmesi, kendi bedeninin yaratılışını anlama içinde olmasıyla başlar.

Kişi kendinde olan işleyişi anladığında Rabb hakikatine adım atmış olur.

Kişi kendi bedeninde işleyişin sahibi değildir.

Bedeninde muktedir olan değildir.

Bunu yapan bedendeki Allah'ın Rabb tecellisidir.

Allah'a teveccüh ise tüm bedenlerin tek yaratıcısı tek işleticisi olan Zâta dönmektir.

İşte Regâib Kandili ile hatırlatılan, âyetlerde belirtildiği gibi, "Rabbînâ râgıbûn", "Allah râgıbûn" Rabbe ve Allah'a rağbet etme, teveccüh etme hakikatidir.

Gönüllerinde hakikatin arayışı başlayanların Regâib Kandili yanmıştır.

Regâib, hakikatleri arayanların gönüllerinde bir ışığın tecelli etmesidir.

Regâib, “Allah nedir?” sorusunun arayışının, insanın gönlüne düşmesidir.

Kandilin ışığı gibi, hakikati arayış ışığı, kimin gönlünde ışıldamışsa onun regâibi başlamıştır.

Regâib, gaybî boyut olan, görünmeyen bilinmeyen boyuttun, ne olduğunu anlamak isteyen kimsenin gönlünde, Güneşin doğuşunun ilk ışıklarının belirmesi gibi hakikati arayış ışığının tecelli etmesidir.

Eşyanın hakikatini arayanların gönlünde bir kandil yanar.

Bu kandil hakikatin yolunu gösterir.

Ve böylelikle regâib makamıyla tanışılır.

Regâib Kandili yanan kimse, Halk oluşun sırlarını arayanlardan olur.

“Allah nedir, var mıdır, yok mudur, varsa nerededir, bu âlem nasıl var olmuştur, nereden geliriz, nereye gideriz?” gibi sorularının cevaplarını arayanların içinde bir ateş yanar.

Bu ateş hakikati aramanın ateşidir.

Bilelim ki Regâib; Hakk’ı aramanın, Hakk’a yönelmenin, Hakk’a teveccüh etmenin, Hızır ile buluşmanın, Hakk yoluna intisap etmenin sırrıdır.

Bilelim ki Miraç; nice makam görmenin, tenden câna urûc etmenin, bir bir hakikat kapılarını açmanın, nice hakikate şahit olmanın sırrıdır.

Bilelim ki Berâat: Benlikten, gururdan, kibirden, şirkten kurtulmanın, beraat etmenin sırrıdır.

Kadir Gecesi; gafletten uyanış, her varlığı tutan Kudret sahibi olan Zâta teslim olmaktır.

Bilelim ki Bayram; Hakk'a kavuşmanın, birlik olmanın,
Hakk ile Hakk olmanın sırrıdır.

Tüm bunların ilk başlangıcı regâibtir.

Gönlünde regâibin ilk kandili yanmışsa, ilk ışık doğmuşsa,
o ışık seni nice makamlara eriştirecektir.

O ışık senin gönlünde doğan ilâhi aşktır.

O aşk seni maşuğuna eriştirecektir.

Regâib, Allah'ın gâib sırrıdır.

Gâibi âlemin ulvîyetine gönlünü vermektir.

Allah'ın rahîmiyet boyutudur.

Regâib, rahîmiyet makamına erişmektir.

Oradan makam makam doğmaktır.

Allah'ın nûrundan olan doğuşa erişmektir.

Regâib; "Rabbi erini-Rabbim seni göreyim" duygusudur.

Regâib; Hakk'ı aramanın, Hakk'a yönelmenin sırrıdır.

Regâib; Hakk'a teveccüh etmenin makamıdır.

Regâib; Hızır ile buluşmanın sırrıdır.

Regâib; Hakk yoluna intisap etmenin sırrıdır.

Gönül rahmîne düşmenin sırrıdır.

Gönül rahmînde Allah'a tutunmaktır.

Makam makam ulvî doğuşa erişmektir.

Mürşid'in elinden tutup, Allah'ın eline tutunmaktır.

Regâib; Allah'a teveccüh etmektir.

Allah'a rağbet etmektir, yönelmektir.

O'nu anlamayı arzu etmektir.

O'na şahit olmayı istemektir.

Regâib; gönülde tutuşan ilâhi aşkın ateşidir.

Hakikati aramanın yandığı ateştir.

Regâib, gönül şehrinin ışıklarının yanmasıdır.

Regâib, Allah'a şahit olmanın ilk adımıdır.

Regâib, Muhammedî şuura erişmenin yolculuğudur.
Regâib, benlik esaretinden kurtulup, Allah'a teveccüh etme makamıdır.

Regâib, gönülde yanan kandilin ışıklarıdır.

Regâib, gönülde yanan ışık ile Hakk yolunun aydınlanmasıdır.

Regâib, kendini fethetme makamının başlangıcıdır.

Kendini bilme makamına adım atmaktır.

Gönül rahmîne düşenlerin, regâibi başlamış demektir.

Gönüllerinde İlâhi bir arayışın ışığı yananların, regâibi başlamış demektir.

Gönlünde Hakk'ın ışığı yananlar, regâibe ereceklerdir.

Gönlünde ilâhi ışık tecelli edenler ve böylece hakikatin yoluna düşenlerin regâibi başlamış demektir.

Regâib makamı açılanların, miraç yolculuğu başlayacaktır.

Miraca erenlerin, berâati başlayacaktır.

Hakikat yolunda ilk kapı regâib makamıdır.

Bu kapıyı açanlar, nice gâibi âlemin sırlarına makam makam erişeceklerdir.

Hakikati aramanın kandili gönülde yanarsa, her yer hakikatlerle aydınlanacaktır.

Gönlünde ilâhi arayışın ışığı yananlarının gönlü mutlaka Muhammedî şuura erişecektir.

Muhammed'e el verenlerin regâibi başlamıştır.

Muhammed'e el vermek, Allah'ın yoluna intisâb etmektir.

Muhammed Allah'ın varlıktaki nûrudur.

Fetih Sûresi 10: "İnnellezîne yubâyiûneke innemâ yubâyiû Allâh."

Meâli: "Hakikat yolunda el verenler muhakkak ki Allah'a el verdiler."

Şimdi Kur'an'da regâib kelimesinin geçtiği başka bir âyeti inceleyelim.

Nisâ Sûresi 127: “Ve tergabûne en tenkihûhunne vel mustadafîne minel vildâni ve en tekûmû lil yetâmâ bil kıst.”

Ve tergabûne	: İstemek, dilemek, arzu etmek, rağbet etmek,
En tenkihû hunne	: Nikâh, birleştirme, uygunluk, bir şeyin bir şeye uyması,
Ve el mustadafîne	: Savunması, zayıf olanlar, aciz olanlar,
Min el vildâni	: Çocuklardan, yeni doğuş, köle olan, kul olan,
Ve en tekûmû	: Yapmak, ortaya çıkarmak, olmak,
Li el yetâmâ	: Yetimler için, kendi inancından kopan, hakikati arayan,
Bi el kıst	: Adalet, doğruluk,

Meâli: “Bir zayıflık içinde olanlara yardım edin ve kendi inançlarından kopmuş olup hakikati arayanlar için adaletli olun.”

Burada geçen “tergabûne” kelimesi regâib kelimesinden gelir.

Burada da belirtilen regâib; hakikati arama, hakikate rağbet etme, hakikate yönelik demektir.

Şimdi regâib ile ilgili başka bir âyeti inceleyelim.

Meryem Sûresi 46: “Kâle e râğibun ente an âlihetî yâ ibrâhîm lein lem tentehi le ercumenneke vehcurnî meliyyâ.”

Kâle e râğibun ente	: Dedi, rağbet eden, istekli, ilgili, isteyen sen
An alihetî	: İlahlarıma, benim yöneldiklerime, ibadet edilen,
Yâ ibrâhîm	: Ey İbrâhîm,
Lein lem tentehi	: Bitirmezsen, sen vazgeçmezsen,
Le ercumenne ke	: Mutlaka seni kovarım, uzaklaştırırım, taşlarım,
Ve uhcur nî meliy	: Benden uzaklaş, benden ayrıl, dikkatli, uzun süre, uzak,

Meâli: “Dedi ki: Ey İbrâhîm! Benim ibadet ettiklerime sen rağbet etmiyorsun. Eğer sen bu hallerinden vazgeçmezsen, elbette seni kovarım ve benden uzak olursun.”

Burada da belirtildiği gibi, Hazreti İbrâhîm atalarının inancına rağbet etmedi.

Ama o hakikate rağbet etti.

O yerlere göklere bakarak hakikati aradı.

Hakikate rağbet etti, hakikate teveccüh etti.

“Râgıbun ente” senin regâibin demektir.

Regâib Kandili hakikati, Hazreti İbrâhîm’e dayanır diyor yorum yapılabilir.

Çünkü Hazreti İbrâhîm Allah hakikatini anlamak istedi.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Bakara Sûresi 130: “Ve men yergabu an milleti ibrâhîme illâ men sefihe nefseh ve lekadistafeynâhufîd dunyâ ve innehu fîlâhireti le mines sâlihîn.”

Ve men yergabu	: Kim, aramak, teveccüh etmek, uzaklaşır, yüz çevirir, istemez, aramaz,
An milleti	: İmla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
İbrâhîme	: İbrâhîm, rahîmiyetten gelen, rahîmiyete ait,
İllâ men sefih	: Kimseler, akılsız, idraksiz, düşünmeyen, zevk sefaya düşkün,
Nefse hu	: Kendini, nefsinin, varlığını,
Ve lekad istafeynâ-hu	: Doğrusu, seçicilik, fark edicilik, şuur verdik, biz, onu,
Fî ed dunyâ	: Yaşamında, hayatında, dünyada,
Ve inne-hu	: Muhakkak ki o, doğrusu o
Fî el âhireti	: Sonunda, âhirette,
Le min es sâlihîne	: Elbette, Salihlerden, iyilerden, hayırlı çalışmalarda,

Meâli: “Kim İbrâhîm’in düzenlediği ilkelerden yüz çevirir, onun Hakk’ı aradığı gibi aramazsa, o kendini anlayamayan, düşünmeyen kimselerden olur. Doğrusu ona, yaşamı boyunca

hakk ile batılı fark edeceği şuuru verdik ve doğrusu o şuurlu hareket ederse, sonunda elbette Sâlih kimselerden olur.

Burada geçen “yergabu” kelimesi regâib kelimesiyle bağlantılıdır.

Bu âyette çok güzel bir şekilde belirtildiği gibi, Hazreti İbrâhîm’in hakikati araması tüm insanlığa örnek gösterilmiştir.

Hakikati İbrâhîm gibi aramamız bildirilmiştir.

Bu bölümde geçen “Milleti İbrâhîm” kelimesini müellifler genelde İbrâhîm’in dini olarak çevirmişlerdir.

Oysa millet kelimesi başka, din kelimesi başka anlamdadır.

Diyanet İşleri Meali (Eski): Kendini bilmezden başkası İbrahim’in dininden yüz çevirmez. And olsun ki, dünyada onu seçtik, şüphesiz o, ahirette de iyilerdendir.

Diyanet İşleri Meali (Yeni): Kendini bilmeyenden başka İbrahim’in dininden kim yüz çevirir? Andolsun, biz İbrahim’i bu dünyada seçkin kıldık. Şüphesiz o ahirette de iyilerdendir.

Kur’an Yolu (Diyanet İşleri): Kendine cahilce kötülük edenden başka kim İbrâhîm’in getirdiği dini reddeder? Oysa biz, gerçekten onu dünyada seçkin kıldık; şüphesiz ki o, ahirette de iyiler arasında yer alacaktır.

Mehmet Okuyan Meali: Kendini bilmezlerden başka kim İbrahim’in dininden yüz çevirir ki! Yemin olsun ki biz onu dünyada (elçi) seçmiştik; şüphesiz ki o, ahirette de iyilerden (olacak)tır.

Kur’ân’da millet kelimesi de din kelimesi de geçer.

Şimdi bu iki kelimeyi inceleyelim.

İbrâhîm milleti âyeti, neden İbrâhîm’in dini diye çevriliyor.

Millet kelimesi, din kelimesi aynı anlama mı gelir?

İbrâhîm’in dini olur mu?

Din Allah’a aitse, İbrâhîm’in dini diye çevirmek doğru mudur?

Nahl Sûresi 123: “Summe evhaynâ ileyke enittebi millete ibrahîme hanîfâ ve mâ kâne minel müşrikîn.”

Diyanet Meâli: “Sonra da sana, “Hakka yönelen İbrâhîm’in dinine uy. O, Allah’a ortak koşanlardan değildi” diye vahyettik.”

Tevhîd-î Kur’ân Mêali: “Sonra sana vahyettik: İbrâhîm’in düzenlediği ilkelere tâbi olmanı, Tevhîd üzere olmanı ve ortak koşanlardan olmamanı.”

Millet; imla kelime kökünden gelir.

İmla-millet; düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan, söyleyip yazdırmak, ezbere yazmak anlamlarına gelir.

İmlal masdarıyla, yâni imla manası ile ilişkili bir isimdir.

Aynı zamanda, aynı inanç, aynı duygu, aynı amaçta birleşen topluluklara da denilir.

Asıl kökeni “İmla” kelimesinden gelir.

Hazreti İbrâhîm hakikati aramadaki ilkeleriyle, yoluyla insanlığa yol gösterdi.

Nasıl ki bir ilim belli bir eğitim aşamasından geçildikten sonra biliniyorsa, din, Allah, kendini tanıma, varoluşu bilme de Hazreti İbrâhîmin düzenlediği ilkelerle bilinebilir.

Kur’ân’da 7 yerde “Milleti İbrâhîm” kelimesi geçer.

Müellifler genelde “Millet” kelimesini “Din” diye çevirmişlerdir. İbrâhîm’in dini demişlerdir.

Böyle yapılan meâl ile din kelimesinin anlamını örteriz.

İnsanın dini olmaz.

Din Allah’a aittir.

İbrâhîm’in dini olmaz.

Bakara Sûresi 135: “Ve kâlû kûnû hûden ev nasârâ tehtedû kul bel millete ibrâhîme hanîfâ ve mâ kâne minel müşrikîn.”

Meâli: “De ki: Hayır, sadece İbrâhîm’in düzenlediği ilkeler üzere, Tevhîd üzere oluruz. O Allah’a ait olan sıfatları kendine nisbet edenlerden olmadı.”

Şimdi de din kelimesini inceleyelim.

Kur'ân ölçüsüyle incelediğimiz zaman, din ve millet farklı anlamlar taşır.

İbrâhîm milleti; İbrâhîm gibi Allah hakikatini aramanın yoludur, ilkeleridir.

Ama din kelimesi, Allah'a mahsustur.

Dünyada doğan her çocuk, anne babasından öğrendiği inanç üzere büyür ve bu inanca din olarak sarılır.

Çocuk doğduğunda, anne babanın inancı neyse, çocuk o inanç üzere büyür.

İşte bu din diye anılır.

Anne ve baba, kendi din inançlarına göre o çocuğu büyütürler.

Her toplum kendi din inancını kendine nispet ederek, kendi dinini yüce görür.

Ve "benim dinim, onun dini, bizim dinimiz, onların dini" diyerek, bir din ayrımcılığı içine düşer.

Peki, Kur'ân'a göre dinin açılımı nedir?

Kur'ân'ı çok dikkatlice incelediğimizde dinin anlamı, anne babamızdan öğrendiğimize uymuyor, bambaşka bir anlamda karşımıza çıkıyor.

Kur'ân'a göre din; varlığın yaratılış yasalarıdır.

Kur'ân'a göre sünnet; varlığın işleyiş yasalarıdır.

Kur'ân ölçüsüyle din Allah'a aittir.

Kur'ân ölçüsüyle, kişinin dini olmaz.

Çünkü kişi bir şey yaratamaz.

Yaratan Allah olduğu için, dinin sahibi Allah'tır.

Kur'ân'ı incelediğimizde, birçok yerinde, "din Allah'a aittir" hakikatine ulaşırız.

Mü'min Sûresi 14: "Lehu el din-Din O'nundur."

Mü'min Sûresi 65: "Lehu el din-Din O'nundur."

Zümer Sûresi 11: "Lehu el din-Din O'nundur."

Nahl Sûresi 52: “Ve lehu ed dinu vasıben-Ve din daima O’nundur.”

Peki, din nedir?

Kur’ân’ı incelediğimizde Yûsuf suresi 76 ve Rum Sûresi 30. âyette “Din nedir?” sorusunun hakikatine ulaşıyoruz.

Yûsuf Sûresi 76: “Mâ kâne li yehuze ehâhu fî dînî meliki.”

Meâli: “İşte böylece hükümdarın yasaları olmasa, o, kardeşini tutamazdı.”

Yûsuf Sûresi 76. âyette “Dini Melik” kelimesi vardır, “Hükümdarın yasaları” demektir.

Yûsuf kıssasında, Bünyamin’in heybesinden çıkan Hükümdarın su kabı, Bünyamin’i hırsız durumuna düşürmüş ve Bünyamin, Hükümdarın hırsızlarla ilgili yasasından dolayı alıkonulmuştur.

Buradan anlıyoruz ki din; “Yasa, Kanun” anlamına geliyor.

Yâni Mısır’ın Hükümdarı, Mısır’ı o yasalarla yönetti.

“Dini Melik” âyetinin incelenmesiyle anlıyoruz ki din; “Yasa, Kanun” demektir.

Rum suresi 30. âyette de “Fıtrat Allah” kelimesi vardır.

Fıtrat; açığa çıkma, yaratılış, yaratmak, varoluş, tüm kâinatın açığa çıkması, tohumun kabuğunun yarılıp filizin çıkışı.

Bu ne demektir; “Allah’ın fıtratı” demektir.

Yâni; Allah’ın varlığı yaratması. Allah’ın bir özden varlığı yaratması.

Rum Sûresi 30: “Fe ekim vecheke lid dîni hanîfâ fıtratal-lâhilletî fataran nâse aleyhâ lâ tebdîle li Halkılâh zâliked dînul kayyimu ve lâkinne ekseren nâsi lâ yâlemûn.”

Meâli: “Bundan sonra yüzünü, Allah’ın varlığı yaratmasına, varlığın yaratılış yasalarına, Tevhîd üzere çevir. İnsanların vücûda gelişi O’ndandır. Allah’ın Halkiyetinde bir değişiklik yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu dinin hakikatini bilemiyorlar.”

Evet, âyette belirtildiği gibi “Li el dini hanifen fitrata Allah, elleti fatara.”

Din; “Allah’ın fitratıdır.”

Yâni “varlığın yaratılış yasaları”dır.

İşte buradan da anlıyoruz ki din; Allah’ın varlığı yaratmadaki yasalarıdır, kanunlarıdır.

Yâni varoluş yasalarına “Din” diyoruz.

Varlıktaki yaratılış, nitelikten niceliğe, atomdan moleküllere, zerreden kürreye tüm varlığın varoluşundaki yasalar, Kur’ân’da “Din” diye belirtilir.

İşte yaratan Allah’tır.

İnsan bir hücreyi, hücrenin zararını bile yaratamaz.

İnsan yaratıcı olmadığından dolayı, “benim dinim” diyemez.

Meâl yaparken de “İbrâhîm’in dini” diye de meâl yapmak doğru değildir.

Onun için millet kelimesini din diye çevirmek doğru değildir.

İbrâhîm’in veya bir başkasının dini olamaz.

Din, Allah’a aittir.

Onun için Kur’ân’da birçok yerde “Din O’nundur” der.

Rum Sûresi 30. âyette; “dosdoğru din nedir? sorusunun cevabı çok güzel açıklanır.

İşte bundan dolayı insanın dini olmaz.

İnsanın imanı olur.

Regâible başlayan yolculukta, insan Allah’a makam makam şahit olur.

Ve Allah’tan emin olan insanın imanı oluşur.

İnsan benim dinim dememelidir.

O zaman insan yaratıcı durumuna düşer.

Din Allah’a aittir, çünkü yaratılıştaki yasaların sahibi de O’dur.

İnsan, dini anladığında Allah hakikatini anlayacaktır ve böylece iman sahibi olacaktır.

Eğer bizler, dini anlayamazsak; Rum Sûresi 31. âyetteki açıklanan duruma düşeriz.

Rum Sûresi 31: “Minellezîne ferrakû dînehum ve kânû şî-yeâ kullu hızbin bimâ ledeyhim ferihûn.”

Meâli: “Onlar dini bölen kimselerden oldular ve bütün hepsi tarikatlara, mezheplere, cemaatlere bölündüler. Her zümre kendi inançlarıyla sevinip övündü.”

İşte dini Kur’ân’a göre anlayamayan kişi, atalardan gelen inançla, bir ayrımcılığın içinde kalır ve böylece “Benim dinim, onun dini” diyerek, dinin hakikatinden uzaklaşır.

Anne babadan öğrendiği din inancını yüce görür, başka din inancında kalanları kâfir görerek, onları cehennemlik sanır.

Dinin hakikatini anlayamayan kişi, din ayrımcılığı içinde hareket eder.

İslâm dini, Hristiyanlık dini, Mûsevilik dini diye bir ayrımcılığın içinde olur ve kendini din savaşlarının içinde, kâfirleri yok etme inancı içinde bulur.

Ayrıca, Rum Sûresi 31. âyette belirtildiği gibi, kendi din edindiği inançta bile, cemaatlere, tarikatlara, mezheplere bölünerek, kendi cemaatinde, tarikatında, mezhebinde olmayanlara hoş bakmaz “Bizden-bizden değil” anlayışıyla bakar.

Kur’ân’i ölçüde, din ve sünnet inceliğini anlayan, bir ayrımcılığın içine düşmez.

Tüm varlığa Hakk nazarıyla bakar.

Ve bilir ki din ve sünnet birbirine bağlıdır.

Dinin hakikatini anlayan, sünnet hakikatini de anlar.

Peki, sünnet nedir?

Yâni sünnetullâh nedir?

Fetih Sûresi 23: “Sunnetellâhilletî kad halet min kabl ve len tecide li sunnetillâhi tebdîlâ.”

Meâli: “Allah’ın varlıktaki işleyiş yasaları geçmişten geleceğe devam eder gider ve Allah’ın varlıktaki işleyiş yasalarında asla bir değişiklik bulamazsınız.”

İşte din; varlığın yaratılış yasalarıdır.

Sünnet; varlığın işleyiş yasalarıdır.

Yâni, varlığın varoluşundaki yasalara “Din” denir.

Varlığın, işleyiş sistemindeki yasalara “Sünnet” denir.

Bunlar birbirinden ayrılmaz.

Tüm İslâm dünyası, peygamberin sünneti lafzını kullanır.

Lâkin Kur’ân’da; sünneti resûl kelimesi yoktur.

Sünnetullâh kelimesi vardır.

Resûl’lerin sünneti olmaz, Allah’ın sünneti olur.

Tüm insanların ve tüm varlığın vücûdlarındaki ve tüm evrendeki işleyiş yasalarına “Sünnetullâh” denir.

İşte tüm bilim adamları, aslında kendi dallarında gece gündüz, Allah’ın sünnetini inceliyorlar.

Resûl, Nebî dediğimiz insanların sünneti olmaz.

Onların siyerleri olur.

Yâni yaşamdaki gayeleri, amaçları, tarzları, uygulamaları, makâmları, takip ettikleri bir sistemleri olur.

Yâni kısaca; makâmlara göre davranışları, hâl ve hareketleri, yaşam biçimleri olur.

İşte:

Din Allah’a aittir.

Sünnet Allah’a aittir.

Din; her türlü varlığın varoluşundaki, Allah’a ait olan yasaların adıdır.

Sünnet; görünen görünmeyen her varlığın işleyişinde, sürüp gitmesinde, Allah’a ait olan yasaların adıdır.

İşte regâibin sırrı, İbrâhîm gibi hakikati aramak, Allah’a teveccüh etmenin sırrıdır.

Regâib makamı, İbrâhîm'in Rabbini arama makamıdır.
Hazreti İbrâhîm'in M.Ö 2000'li yıllarda yaşadığına inanılır.
İbrâhîm makamı; sorgulamanın, hakikati aramanın makamıdır.

Yerlere göklere bakarak, "bu âlem nasıl var oldu, bu âlemi var eden kimdir, benim Rabbim sen misin?" sorularını sorarak, "hakikati arayanların babası" olarak anılır olmuştur.

Yaşadığı dönemde yaptığı mücadele ile "Tevhîd'in Babası" olarak anılır.

Varlığın varoluşunu ve varlığı var edeni anlamak isteyenlere bir rehberdir.

"Allah nedir?" hakikatini anlamak isteyenlere, sorup araştıranlara en güzel örnektir.

Kâinat okulunun talebesi, İlm-i Tehvîd yolunun öğretmeni, tüm inançların babasıdır.

Fırat nehri yakınlarında Babil şehrinde yaşadığı bildirilir.
O günün kavmi olan Keldani kavminde yaşadığı aktarılır.
Babası Taruh ya da Azer'dir.

Bir bilgiye göre de, annesi İbrâhîm'e hamileyken, babası Taruh vefat etmiştir.

Anne hamileyken Taruh'un kardeşi Azer ile evlenmiştir.
İbrâhîm Atalarının Tanrı inancını ilk reddeden kişi midir, bilemeyiz.

Atalarının anlattığı Tanrı inancını kabul etmeyen, annesine babasına; ben sizin inandığınız Tanrıya inanmıyorum diyen kişi, neden Tevhîd'in babası kabul edilir?

Hazreti İbrâhîm atalardan gelen yargılayıcı Tanrı inancını reddeden kişidir.

Yâni o günün ilk ateisti sayılabilir.

Ateist Tanrıyı reddeden demek değil, atalarından duyduğu Tanrı inancını reddeden demektir.

Eğer Tanrı varsa, var olanın reddiyesi olamaz.

Eğer Tanrı yoksa, yok olanın zaten reddiyesi olamaz.

Hazreti İbrâhîm, Kainât kitabını inceleyerek, hakikate ulaşan bir kişi olarak tüm insanlara örnek gösterildi.

Denildi ki: “Siz de İbrâhîm gibi varlığı inceleyin, varoluşu anlayın var edeni düşünün.”

Kur’ân’da İbrâhîm gibi bakıp, arayın diye bildirilir.

“Nurî İbrâhîm” En’am Sûresi 75

Anlamak için bakmak.

Tanımak için bakmak.

Şahit olmak için bakmak.

Hikmetsel bakmak.

Çözümsel bakmak.

Mesajı yakalamak için bakmak.

Varoluşu ve var edeni anlamak için bakmak.

Şahit olmadığımız bir Allah inancı, iman değildir.

Her ezanda 4 defa, günde 20 defa söylenen “Eşhedü” kelimesi, “Şahit olun” mesajıdır.

Şahit olmak, tanımak, hakikatleri görebilmek, iman boyutuna kapı açar.

Şahit olmak için; bakmalı, incelemeli, tanımaya çalışmalıdır.

İnanç, şahit olmadığımız bir Allah’a inanmaktır.

İman, şahitlik boyutu olan bir Allah inancıdır.

Hazreti İbrâhîm, görünen varlığın hakikatini aradı.

Yerlere göklere baktı.

“Bu görünenler nedir, varlık nasıl oldu, varlığı kim yarattı, beni kim yarattı?” diye sorguladı.

İbrâhîm; bakmanın, gözlemlenmenin, sorgulamanın, hakikati aramanın, varlığın öz değerlerine yönelmenin sembolüdür.

İbrâhîm regâib makamının sırrıdır.

İbrâhîm; yerlere göklere bakarak “Bu âlem nasıl var oldu, bu âlemi var eden kimdir, benim Rabbim sen misin?” sorularını sorarak, “Hakikati arayanların babası” olarak anılır olmuştur.

En’âm Sûresi 75-79

75- İşte böylece İbrâhîm; göklerdeki ve yerdeki gücün sahibini anlamak, nûrumuzu anlamak ve hakikatlerden emin olmak için baktı gözlemledi.

76- Sonra da gece bir bilememezlik içindeyken bir yıldız gördü ve dedi ki: Rabbim bu mudur? Fakat o gelip geçtiği zaman, gelip geçenlerde sevgiye ulaşamam, dedi.

77- Sonra da, ortaya çıkan Ay’ı gördüğünde dedi ki: Rabbim bu mudur? Fakat o da gelip geçtiği zaman, eğer ben Rabbimin hidâyetini anlayamazsam, elbette dalâlette kalan kimselerden olurum, dedi.

78- Sonra da ortaya çıkan güneşi gördüğünde dedi ki: Bu daha büyük olan mıdır Rabbim? Fakat o da gelip geçtiği zaman dedi ki: Ey kavmim! Ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden uzağım.

79- Ben yüzümü Tevhîd üzere, gökleri ve yeri var eden o güce çevirdim ve ben O’nun varlığının yanında kendime varlık isnat eden değilim.

İbrâhîmi bakmak; anlamak için bakmaktır.

Hepimiz çocuk iken annemize babamıza “Ben nasıl oldum, bu görünen âlem nasıl oldu?” diye sorular sorduk.

Ailemiz “Allah yarattı” dedi.

“Anne Allah nerede, ben onu görebilir miyim?” diye sorduk.

Çoğu anne baba çocuğuna “Allah görünmez, göklerde” dedi ve çocuğun saf sorgulamasının, anlamak istemesinin önüne geçti.

İşte, İbrâhîmi bakmak; anlamak, tanımak, şahit olmak için bakmaktır.

Şunu çok iyi düşünmeliyiz; “Saf masum çocuklara nasıl bir din anlayışı öğretiyoruz?”

Görünen varlığın, yaratılışını ve yaratıcısını anlamak için mi?

Yoksa, emirler, yasaklar, ibadetler, cennet, cehennem diyerek, hakikatini hiç öğretemediğimiz bir din anlayışı mı?

Allah korkusu, cehennem korkusu ile büyüyen bir çocuk, saf, temiz düşünebilir mi, anlamak, şahit olmak için bakabilir mi?

Çoğumuz, korkularla, emirlerle, yasaklarla büyütüldük.

Hiç şahit olmadığımız bir Allah inancı ile büyütüldük.

Bizlere öğretilen din anlayışıyla, bizim gibi inanmıyor diye karşımızdakini yargıladık, kâfir saydık, cehennemlik saydık, onlara saldırdık, zulüm ettik.

Çoğumuz eksik aramak için yetiştirildik.

Çoğumuz yargılamak için yetiştirildik.

Çoğumuz karşımızdaki insanın da bizim gibi bir yaratıcı tarafından yaratıldığını anlamak için bakmadık.

İbrâhîmî bakmak nedir?

İbrâhîmî yöneliş nedir?

İbrâhîm gibi gözlemlemek nedir?

İbrâhîm gibi yaratıcısını tanımak için bakıp gözlemlemek nedir? Öğrenemedik.

Benim Rabbim kim, yâni beni vücûdlandırıran, benim vücûdumda her an işleyen kim? diye düşündürülmedik.

Her insan “İbrâhîmî bakmak nedir?” bilmelidir.

Varlığın nasıl var olduğunu anlamak için varlığa bakarak düşünmelidir.

Yerlere göklere bakmalıdır.

Hakikate yönelmeli, varlığın kendine bakmalı, gözlemlemeli, işleyişi anlamak için tefekkür etmelidir.

“Nasıl var olduk, nasıl vücûdlandık?” düşünmelidir.

“Nereden geldik, nereye gidiyoruz?” düşünmelidir.

Kimseyi yargılamamalıdır.

İnsanların inançlarını, ibadetlerini onlara bırakmalı, inançları küçük görmemelidir.

Kimsenin din anlayışını kerih görmemelidir.

Bakara Sûresi 256: “Lâ ikrâhe fîd dîni.”

Meâli: “Kimsenin din anlayışını kerih görmeyin.”

İnsan her zaman aklını kullanmalı, hakikate şahit olmak için gayret göstermelidir.

İbrâhîmî bakmak makamına erişmelidir.

Regâib makamına erişmelidir.

Varlığın, varoluşun, var edenin hakikatini anlamak için İbrâhîm gibi bakmalı, gözlemlemelidir.

İbrâhîmî bakmak duygusuna erişmelidir.

Hazreti İbrâhîm olmak; varlığı incelemek, varlığın işleyişini düşünmek araştırmak ve tüm Kâinattaki tek güç olan Allah hakikatine ulaşmakla mümkündür.

İşte regâib; İbrâhîm gibi, Rabbine rağbet etmektir.

Tüm varlığın tek sahibi olan Allah’a teveccüh etmektir.

Kendi yaratılışının nasıl olduğunu arayanların gönüllerinde Regâib Kandili yanmıştır.

Allah hakikatini arayanların gönüllerinde yanan kandil, regâib makamının açılımdır.

İşte Regâib Kandilinden maksat, hakikati aramanın, hakikate yönelmenin duygusunun toplumda yeşertilme gayretidir.

Bunu oluşturan Kâmil insan, toplumda insanların varlığını varoluşunu düşünmelerini istemiştir.

Ve bunu Kur'ân ölçüsüyle yapmıştır.
Kandiller yoktur deyip alay edenlerin bu maksadı anlamları gerekir.

REGÂİB

Edep ile açılır, nûra giden kapılar
İnnâ Allah râgıbûn, Allah'a teveccüh et

Regâib sırrı nedir, yılda bir gün değildir
Gel düş gönül rahmîne, Allah'a eyle ragbet

Kurtul öfke nefretten, geç benlikten kibirden
Kalma ata dininde, bâtil şeyleri terk et

Var Mürşid-i Kâmile, tut onun Hakk elinden
Onunla mirâc eyle, nice sırrı seyir et

Geç hevâdan hevesten, kurtul nice taklitten
Sarıl Hakk'ın ilmine, aşk ile tefekkür et

Hazır eyle gönlünü, teslim eyle kendini
Vücûdun Zâtını bil, kendine etme nisbet

Regâibden mirâca, mirâcdan berâate
Fenâfillah sırrında, Hakk'a er de bayram et

Üflenen rûhun sırrı, lâ ilâhe illallah
Nûrundan nûruna ak, Halk'ta Hakk'a nazar et

Şimdi Regâibden sonra gelen, Miraç Kandilini inceleyelim.

MİRAÇ KANDİLİ SIRRI

Miraç Kandilini oluşturan Kâmil insanın gayesi, miraç hakikatini hatırlatma gayretidir.

Regâible başlayan kandil, miraç makamına kapılar açar.

Hakikate yönelmenin duygusuyla başlayan yolculuk, makam makam hakikatlere kapılar açar.

Makam makam hakikat yolunda yükseliş, diğer adıyla miraç, Allah'a vuslata eriştirecektir.

Miraç, urûc, rücû, oruç, irci, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Miraç; yükselmek, yücelmek, aslına dönmek, merdiven, rücû etmek gibi anlamlara gelir.

Miraç; İlmel yakîn, Aynel yakîn, Hakkâl yakîn makam makam irfaniyet yolculuğudur.

Miraç; yerlerin ve göklerin sırlarına erme yolculuğudur.

İlmî yolculuk, edep ile aşk ile olan bir yolculuktur.

Miraç; ilm-i ledün yolculuğudur.

Miraç; bir Hızır'ı bulup, onun vesilesi ile kendi vücûd şehrinde Allah'a ermenin yolculuğudur.

Miraç; Âdem'den Muhammed'e nice resûl nebi hakikatini bir vücûdda görmektir.

Nedir vücûddaki Âdem boyutu, Havva boyutu?

Âdem'in çocukları boyutu nedir?

Peki nedir ikiz olan, Hâbil boyutu, Kâbil boyutu?

Nedir Şit boyutu?

Şit'den gelen İdris boyutu?

Nedir, İdris'den gelen Nûh boyutu?

Peki ya nedir Nûh'un 4 oğul boyutu?
Yâfes, Sâm, Hâm, Kenan boyutu?
Sâm boyutundan gelen Hûd, Sâlih, Âzer boyutu nedir?
Âzer boyutundan gelen İbrâhîm, Haran, Nâhur boyutu nedir?
Haran'dan gelen Lût boyutu nedir?
Ya İbrâhîm'e bağlı olan, Sâre boyutu, Hâcer boyutu?
Peki ya, İbrâhîm'den gelen, İsmâil, İshâk, Medyen boyutu
nedir?
Medyen'den gelen Şuâyb boyutu nedir?
Sâre'den doğan İshâk boyutu nedir?
Peki ya Hâcer'den doğan İsmâil boyutu nedir?
İshâk'dan akan, Yâkûb boyutu, Ese-İys boyutu nedir?
Ese-İys den gelen Eyyüb, Zulkifl boyutu?
Peki ya Yâkûb boyutunun on iki oğul boyutu nedir?
Nedir, "Ruben, Yehûdâ, Levi, Naftali, Dan, Aşer, Şimon, Ze-
vulun, İshâhar, Gad, Yûsuf, Benyamin" boyutları?
Yehûdâ boyutundan gelen, Davud boyutu nedir?
Davud boyutundan gelen Süleyman boyutu nedir?
Ya Levi boyutundan gelen İmrân âilesi nedir?
İmrân boyutundan gelen, Mûsâ, Hârûn boyutları nedir?
Hârûn boyutunun açtığı, İlyâs, Elyasa boyutu nedir?
Ya Yûsuf boyutundan açılan, Efrâim, Mişâ, Rahmet boyut-
ları nedir?
Efrâim boyutundan gelen, Nûn ve Yuşâ nedir?
Peki ya nedir, Benyamin boyutundan gelen, Matta, ondan
gelen Yûnus boyutu?
Hârûn boyutundan gelen, Üzeyr boyutu nedir?
Nedir Üzeyir'in üzerine bindiği eşek boyutu?
Süleyman boyutundan filizlenip gelen, Zekeriya boyutu
nedir?
Zekeriya'dan gelen Yahya boyutu nedir?

Süleyman boyutundan akıp gelen İmran boyutu nedir?

İmran boyutundan süzülen bakire Meryem boyutu nedir?

Ya Meryem boyutundan gelen İsâ boyutu nedir?

Ya İsmâil boyutundan akıp gelen, tüm boyutların kaynağı olan, Abdullah ve Âmine-Emin'e ye bağlı olan Muhammed boyutu nedir?

Ya nedir Abdullah makamı, Âmine-Emin'e makamı

Muhammed boyutu; ancak ve ancak Abdullah makamına eren, yâni kulluk boyutuna eren ve Âmine'lik yâni eminlik boyutuna erende tecelli eder.

Ya tüm boyutların sahibi olan Allah boyutu nedir?

İşte miraç; makam makam kendi vücûdunda nice hakikatlere ve oradan da Allah'a şahit olma yolculuğudur.

Miraç kişinin kendi ten boyutundan cân boyutuna olan yolculuğun adıdır.

Kişinin kendi varoluşunu anlama isteği duygusu regâibdir.

Kendini anlama makamlarında yolculuk ise miraç etmek, urûc etmektir.

Miraç kendini tanıma yolculuğudur.

Aslımı anlama yolculuğudur.

Nereden geldi, nereye gidiyor bilme yolculuğudur.

Miraç, Allah'a rücû etmektir.

Nice makamlara erişmektir.

Ten boyutundan cân boyutuna...

Makam makam mânâ yolculuğudur.

İnsan, Allah'ın mânâ evidir.

İnsan vücûdu Allah'ın şehridir.

O şehirde nice sırlar vardır.

O şehirde şehrin Sultanı vardır.

Miraç mânâ evine dalmak...

Nice sırlara yolculuk yapmaktır.

Âdem'den Muhammed'e...
Nice resûl nebiyi bir vücûdda bulmaktır.
Vücûdun Zâtına vücûdda şâhit olmak...
O Zâtta fâni olmaktır.
Miraç aslını bilme yolculuğudur.
Aslı olan Allah'a erme yolculuğudur.
O'nun deryasında...
Bir damla olduğunu görme yolculuğudur.
Kul olduğunu bilme yolculuğudur.
Miraç kendini bilmenin irfânî yolculuğudur.
Miraç, varoluşu ve var edeni anlamının Ulvî yolculuğudur.
Miraç, Allah hakikatine erişme yolculudur.
Miraç; vücûdun sahibiyle buluşma yolculuğudur.
Fenâfillah ve Bekâbillah yolculuğudur.
Miraç, iki kısımdır.
Bedenli olan ve bedensiz olan.
Beden boyutundaki Miraç;
Bedendeki tecellileri anlamının yolculuğudur.
Yâni bedeninin varoluşunu...
İşleyişini anlama yolculuğudur.
Bu makamda; vücûdda tecelli eden...
Zikir, Fiil, Sıfat, Zât boyutları idrak edilir.
Beden boyutunda, Zâkir'in zikri...
Fâil'in fiili, Mevsûf'un sıfatları...
Vücûdun Zâtı idrak edilir.
O'nun Zâtında fenâfilah olunur.
Bedensiz olan yolculuk...
Bedenin geldiği Ulvî boyuttur.
Bu mertebelerde;
Rûh, Nûr, Hû, Ehâd, Âmâ boyutları zevk edilir.

Bu mertebelerde beden, akıl, tefekkür yoktur.

Bu mertebeler zevk-i ilâhi boyutudur.

Meâric Sûresi 3: "Minallâhi zîl meâric."

Meâli 1: "Ulvî makamların sahibi Allah'tır."

Meâli 2: "Miraç Allah'ın Zâtına şahitlik yolculuğudur."

Fecr Sûresi 28: "İrciî ilâ rabbike"

Meâli 1: "Sadece Rabbine miraç et."

Meâli 2: "Aslın olan Rabbine rücû et."

Kâf Sûresi 16: "Nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd".

Meâli "Biz ona şah damarından daha yakınız."

İşte Miraç; bize şah damarından yakın olan Allah'a kendimizde şahit olma yolculuğudur.

Miraç yolculuğu oruç-urûc hakikatidir.

Makam makam urûc etme hakikatidir.

Oruç makamlarında her makamda kişi kendine varlık isnat etmekten sakınır, uzaklaşır.

Oruç, urûc etmektir.

Urûc, karanlıktan aydınlığa erişmektir.

Urûc, kâlbî yükseliştir.

Urûc, gönlün aydınlığıdır.

Urûc; ilmî, irfanî yol almaktır.

Urûc, kesrette vahdete erişmektir.

Urûc, tenden câna erişmektir

Urûc, kendi beden varlığında Hakk'a yükselmektir.

Oruç, miraç etmektir.

Oruç, makam makam nice hakikatlere erişmektir.

Oruç, kişinin kendi hakikatine erişmesidir.

Oruç; gururdan, kibirden, bilmişlikten, başkasına hor bakmaktan, yargılamaktan sakınmaktır.

Oruç, aklını ve gönlünü tertemiz etmendir.

Oruç, kendi beden kitabına dönüp onu okumak için, aklını, gönlünü hazırlamaktır.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsi ke.”

Meâli: “Oku kendi vücûd kitabını, kendini tanımak için vücûd kitabın sana yeter.”

Allah hakikatine erişmen, O’na şahit olman kendi vücûd kitabını okumanla mümkün olacaktır.

Aradığın tüm hakikatler kendi vücûd kitabının sayfalarında yazılıdır.

O sayfalara temas edebilmen için aklını gönlünü tertemiz etmen gerekir.

Vakîâ Sûresi 78-79: “Fî kitâbin meknûn, lâ yemessuhû illel mutahherûn.”

Meâli: “O kitabın içinde gizli, korunmuş bir âlem vardır, tertemiz olandan başkası o âleme temas edemez.”

Âyette ne güzel belirtilmiş, kendi vücûd kitabımızın hakikatlerine erişebilmemiz için oruçlu olmalıyız, tertemiz olmalıyız, aklımızı, gönlümüzü mutahher-tertemiz etmeliyiz.

Kur’ân’da, “tertemiz olmayanlar sırlara erişemezler” diye bildirilmiştir.

Gel kardeşim, oruç edelim, sakınalım.

Aklımızı esir alan her türlü bâtil bilgiden, gururdan, kibirden arındıralım.

İkilik ifade eden, ayırıştırın, ötekileştiren her türlü yargılayıcı bilgilerden, duygu ve düşüncelerden sakınalım.

Dedikodu edip çekiştirmekten, fitnelik ve fesatlıktan, hasetlik ve kıskançlıktan temizlenelim.

Kur’ân’da sunulan, Bakara Sûresi 191: “Vel fitnetu eşeddu minel katli- fitnelik öldürmekten daha tehlikelidir” âyetini hiç unutmayalım.

İkilik, sahtelik, gerçek yüzünü saklama, aldatmak, saptırmak, ara bozmak, musibet, gibi olan tüm hallere fitnelik denir.

Yâni karışıklık, kargaşalık çıkarma durumu, gerçekten uzaklaşma, aslını görmeme, aslını örtme, fitne durumudur.

Gel kardeşim, fitnelik orucu tutalım, fitnelikten de sakınelim.

Birilerini küçük görmekten, kendimizi büyük görmekten, yaratılan bir varlığa hor bakmaktan sakınelim.

İnsanların inançlarına, ibadetlerine göre yargılamaktan uzak duralım.

Birilerini; dinsiz, imansız, kâfir, cehennemlik görmekten aklımızı temizleyelim.

Zalimlikten, zalimliğe götüren her türlü bilgiden, duygu ve düşünceden uzak duralım.

İftiralarından, yalanlarından, asılsız bilgilerden arınelim.

Gel kardeşim oruç uruç etmektir anlayalım.

Her türlü gafletten, hurafeden uzaklaşalım.

Allah'ın ulviyetinin yanından ne kendimize ne başkasına yücelik nispet etmeyelim.

Gel yaratılışı ve yaratıcıyı anlamak için her türlü kötü hal-lerden, duygu ve düşüncelerden uzak duralım.

Her türlü bâtil, ayrıştırıcı, yargılayıcı, hor baktırıcı bilgilerden uzak duralım.

Oruç tutmayı sadece aç kalmak susuz kalmak zannetmeyelim.

Orucu uruçca döndürelim.

Bak, Hazreti Muhammed ne güzel bildirmiş.

“Nice oruç tutanlar var ki, aç kalmaktan başka bir kazançları yoktur. (İbn Mace, Sıyam,21)

“Nice oruç tutanlar var ki, oruçlarından payları açlık ve susuzluktur. (İbn Hanbel, 2/373)

“Kim yalan söylemeyi, cahilliği ve cahillikle amel etmeyi (günah işlemeyi) terk etmezse, Allah'ın onun yemesini, içmesini terk etmeye ihtiyacı yoktur.”(İbn Mace, Sıyam,21)

Ne güzel bildirilmiş.

Yalanı, günahı, cahilliği, kötülüğü terk edelim.

Gel kardeşim urûc edelim.

Makam makam miraç edelim.

Bedenlerdeki tecellileri idrak edelim.

Bu bedenler nasıl var oldu, nasıl işlemekte, sıfatları nasıl, bedeni tutan vücûd hakikati nedir? Hep bunları ince ince tefekkür edelim.

Ve bedeninin sahibine teslim olalım.

Miraç, bedendeki nice hakikatlere şahit olup, Hakk'ta fâni olma yolculuğudur.

Oruç urûc etmektir, fenâfillaha erişmektir.

Fenâfillah, Allah'ın ulviyetinde fâni olmaktır.

Gel kardeşim, urûc edelim.

Toprak boyutunda kalmayalım, özü görelim.

Vücûd okulunda dersler görelim.

Makam makam nice sırlara erişelim.

Yaratılışı ve yaratana idrak edelim.

Şahitlik makamına erişelim.

Teslimiyet makamına erişelim

İnsan makamına erişelim.

Oruç sakınmaktır;

Gururdan, kibirden, benlikten.

İftiradan, yalandan, gıybetten.

Bir başkasını öteki görmekten.

Oruç sakınmaktır;

Dilini tutarak kötü söz etmekten.

Dedikodu edip çekiştirmekten.

İçindeki fitnelik, fesatlık, hasetlikten.

Oruç sakınmaktır;

Kâlb kırıp incitmekten.

Kıskançlık içinde olmaktan.
Bağırıp çağırıp, azarlamaktan.
Oruç sakınmaktır;
İnsanların gizli yönlerini araştırmaktan.
Alay edip, küçük görmekten.
İnsanların inançlarını yargılamaktan.
Oruç sakınmaktır;
Yaratılan bir varlığı hor görmekten.
Kendini yüce sanmaktan.
Bir başkasını cehennemlik görmekten.
Oruç sakınmaktır;
Allah'ın ulviyetinin yanında, kendine varlık nispet etmekten.
Allah'a ortak koşmaktan.
Kulluk şuurundan kopmaktan.
Gel ey kardeşim!
Oruç tutmayı sadece yemekten içmekten sakınmak san-
mayalım.
Tüm fena hallerden de sakınelım.
Saygı sevgi tenezzül içinde olalım.
Gel, orucun nice makamına erelim.
Gel, oruçtan içeri oruca erelim.
Gel, orucu sadece yemekten içmekten sakınmak görmeyelim.
Oruç sakınmaktır, uzak durmaktır, el çekmektir.
Oruç, savmdır, sıyamdır, rüçû etmektir.
Gel, orucu sadece mide orucu olarak görmeyelim.
Gel, beynin orucu ne bilelim
Gel, gözün, dilin, kulağın, elin, ayağın, cümle azanın oru-
cuna erelim.
Oruç miraç etmektir.
Miraç Kandilinin sırrı tüm bunları hatırlatma gayretidir.

Miraç makamı, Allah'ı Allah ile anlamının ulvî yolculuğudur.

Miraç; merdivenle göğe yükselmek değildir.

Miraç; gönül âleminde Hakk'a yükselmektir.

Miraç, kişinin Ulvî makamlardaki idraki ilerleyiştir, yükseliştir.

Urûc etmek, Ulvîyette yükselmek anlamına gelir.

Me'âric kelimesi; Ulvî derecelerde yükselmek, semalar, nimetler, lütuflar, manevi makamlar, ruhî makamlar gibi anlamlara gelir.

Biz buradan anlıyoruz ki Allah'ı anlamak için yapılan ulvî yolculuğun yâni idraki yolculuğun adı miraçtır.

Miraç; insanın kendi iç âlemine dönüp, kendi aslını anlama yolculuğudur.

Bu yolculuk ten elbisesinden can elbisesine olan bir yolculuktur.

Miraç kişinin kendi enfûsî âleminde vücûdun Zâtına erişme yolculuğudur.

Miraç zahirdeki göğe olan yolculuk değildir.

“Mademki mevcuttu Allah her yerde

Muhammed niçin çıktı göklere

İnsanın gözünden kalkarsa perde

Allah görünmeyen bir taraf yoktur”

İşte miraç; hakikatler yolunda yapılan ulvî yolculuğun adıdır.

Allah hakikatine erişmek için yapılan ilmî, idrâkî, şuhudî yolculuğun adı miraçtır.

Regâib makamına erenin Miraç Kandili başlar.

İsrâ Sûresi 1. âyette belirtilen, gece yolculuğu denilen yolculuk, kişinin kendi cehalet karanlığından hakikatlerin aydınlığına olan yolculuğun adıdır.

İşte bu miraç hakikatidir.

Miraç; bir damlanın ummana kavuşmak için yaptığı yolculuğun adıdır.

Damla ummandan ayrı değildir, Umman damladan ayrı değildir...

Miraç; var edeni ve varoluşu anlamının Ulvî yolculuğudur.

Miraç; ten elbisesinden can elbisesine geçmenin ulvî yolculuğudur.

Kişinin kendinde olan Muhammed nûru ile Hakk'ın nûruna olan Tevhîd yolculuğudur.

Miraç; Hazreti Muhammed'e mahsustur diye belirtilir.

Bundan maksat, kişi kendindeki Muhammed nûrunun gemisine binerse kişiye miracı Muhammed yaptırır sırrıdır.

Miraç hakikati, Muhammedî makama yapılan ulvî yolculuktur.

Miraç, Muhammed makamı olan Hazret makamına erişme yolculuğudur.

Yûnus Emre bu konuda şöyle söylemiş.

“Ben bu yolu bilmez idim, aşk gönlüme düştü gider,

Aşk elinden dertli yürek kaynayarak taşı gider.

Hani bizden öğüt alan, kalmadı dünyaya gelen,

Gece gündüz taat kılan, o Sırat'ı geçti gider.

Hep onlar Sırat'ı geçti, varıp dost iline düştü,

Gönül maksuda erişti hazrete ulaştı gider.”

İşte gönül boyutunda olan yükselişin adı miraçtır.

Miraç, kişiyi Muhammed makamı olan Hazrete erdirir.

Miraç hakikati iyi bilinmelidir.

Birçok kültürde miraçtan bahsedilir.

Eski Hint kültüründe, İran mitolojisinde, diğer kültürlerde miraç hadisesi vardır.

Zerdüştlük inancında da Zerdüş'tün göklere yükseldiği, cennet ve cehennemi gördüğü, meleklerle ve Tanrı ile görüş-tüğüne inanılır

Tevrat'da 2. krallar bölümü 2. babında: "Ve İlyas kasır-gada göklere çıktı."der

Zeus mitlerinde; Tanrı Zeus, Tanrı dağındadır ve onunla gö-rüşmek için oraya çıkmak gerekir, onunla görüşen yarı Tanrı olandır, diye bildirilir.

İslam dünyasında da Hazreti Muhammed'in miracından bahsedilir.

Hatta 5 vakit namazın Hazreti Muhammed'e miraçta farz kılındığı anlatılır.

Ve şöyle inanılır:

Allah miraçta Hazreti Muhammed'e 50 vakit namaz farz kılmış.

Hazreti Muhammed, miraç dönüşü Hazreti Mûsâ ile kar-şılaşmış.

Ve Hazreti Mûsâ; Hazreti Muhammed'e 50 vaktin ağır ge-leceğini söylemiş.

Benim ümmetime de 50 vakit farz kılındı, ümmetime bu ağır geldi, uygulamadılar, der.

Ve 5 vakte indirinceye kadar Mûsâ, Hazreti Muhammed'i tekrar tekrar Allah ile görüşmeye göndermiş.

Hatta 5 vakte indirildiğinde Mûsâ, Hazreti Muhammed'e, tekrar Rabbine dön dediğinde, Hazreti Muhammed; artık Rab-bimden utanırım demiş.

Bunlar bize hep Buhari'den, Müslim'den delil olarak sunulur.

Aslı böyle midir, hakikati nasıldır, burada nasıl bir mesaj vardır, iyice düşünmek, araştırmak gerekir.

Düşündüğümüzde 50 vakit namaz, 24 saat içinde yaklaşık 30 dakikada bir namaza tekâbül ediyor.

Kişi gece 6 saat uyusa geriye 18 saat kalıyor.

18 saatte 50 vakit namaz, yaklaşık 20 dakikaya tekâbül ediyor.

Yâni kişi yarım saat de bir namaza kılması gerekir.

Namaz kılmanın da 15 dakika olduğunu düşünelim, o zaman namazdan hiç kalkılmaması gerekir.

Acaba burada nasıl bir sır vardır.

Bunu çok iyi düşünmeliyiz.

Bize aktarılan her bilgiyi iyi anlamalıyız.

Orada sunulan mesajları anlamaya çalışmalıyız.

Miraç hakikati, beden Zâtı olan Rabb hakikatine erişme yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûduna dönüp, vücûdunun sonsuz sırlarını anlama yolculuğudur.

Miraç; varoluşun hakikatine olan yolculuktur.

Miraç; kendi aslını bilme, aslına teslim olma yolculuğudur.

Miraç; kendi beden gemine binip, tefekkür ve şahitlikle yaptığın irfâniyet yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûd Kur'ân'ına dönüp, o canlı Kur'ân'da Allah'ın âyetlerine şahit olma yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûdunu Kur'ân, vücûdunun sonsuz işaretlerini âyet bilme yolculuğudur.

Miraç; kendi bedeninin işlevselliğini seyretme, bedenine sahibine bedende şahit olma yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûdunun risâlet ve nebilik boyutlarına şahit olma yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûd şehrinde Cebrâil ile buluşup, vücûduna sahibine olan yolculuktur.

Miraç; kendi vücûd şehrinde, Allah'a ait olan nice ulvî boyutlara şahit olmaktır.

Miraç; kendi vücûd şehrinde nice makamlara ermektir.

Miraç, vücûd şehrinde makamlar görmek, makamlar geçmektir.

İşte bu makamlardan bazıları:

Âdem makamında Âdem ile buluşmaktır, yâni tenin oluşumuna şahit olmak ve teni tutan rûha eremektir.

Şit makamında Şit ile buluşmaktır.

Yâni bedeninin Habil ve Kâbil duygularını birleyebilmektir, kontrol edebilmektir.

İdris makamında İdris ile buluşmaktır.

Yâni kendi vücûdunu bir derslane bilip, kendi vücûdunda ilmî bir dersle buluşmaktır.

Nûh makamında Nûh ile buluşmaktır.

Yâni vücûd gemisine binip vücûdun Zâtına teslim olma yolculuğudur.

İsmâil olup İbrâhîm'e erme yolculuğu.

Yâni râhimiyetten gelen seslenişe tâbi olup, vücûdun Zâtına eremektir.

İbrâhîm makamında İbrâhîm ile buluşmaktır.

Yâni râhimiyetten şekillenip gelen vücûdlanma boyutuna eremektir.

Yâkûb makamında Yâkub ile buluşmaktır.

Yâni kâlb makamına erme yolculuğudur.

Yûsuf makamında Yûsuf'la buluşmaktır.

Yâni ten deryasından cân deryasına erişme yolculuğudur.

Musâ makamında Mûsâ ile buluşmaktır.

Yâni sıfatullah makamına eremektir.

İsâ makamında İsâ ile buluşmaktır.

Yâni fenâfillah makamına erip, bedeni çarmıha gerip, rûha karışmaktır, Hakk'a vuslat etmektir.

Muhammed makamında Muhammed'le buluşmaktır.

Yâni nûr boyutunun zevkine eremektir.

Cümle âlemin nûr ile sarılı olduğunu görmektir.

Halk'ta Hakk'a nazar etmektir.

İşte miraç; Hakk deryasında damla olduğunu anlayıp, Hakk'a karışma yolculuğudur.

Miraç; kendi aslına dönmenin, kendini bilmenin irfânî yolculuğudur.

Miraç; tüm bedenleri tutan tek vücûda karışma yolculuğudur.

Aklını, gönlünü temizleyen kişinin miracı başlayacaktır.

Gönlü regâibe eren kimse hakikatin arayışına düşecektir.

Bir kişinin içine hakikati aramanın ateşi düştüğünde, kendini bir yolda bulur.

Bu yol onu, kâmil kişilerle buluşturur.

Kâmil kişiler de zamanında böyle soruların cevabını arayan kişilerdir.

Bu arayış, bir Yunus gibi, bir Taptuk Emre'nin kapısına vardırır.

Taptuk Emre'nin kapısına varıldığında,

Ne ararsın diye sorulduğunda,

Gönlüne aşk düşmüş mü diye bakıldığında,

Önce edep bulmak için yoğrulduğunda,

Edep bulduğuna kanaat edildiğinde,

Mürşidine el verip teslim olduğunda,

Mürşidin elinden, Hakk'ın eli tutulduğunda,

İlm-i Tevhîd dersleri tebliğ edildiğinde,

Miraç'ın başlamıştır.

Miraç seni sana döndürür.

Benlik ateşini söndürür.

Sendeki Hakk'ı sana bildirir.

Nice makam gördürür.

Hakk ile Hakk'a erdirir.

Miraç yolculuğu, kendi vücûd Kur'ân'ını okuma yolculuğudur.

Hazreti Yûsuf'un Kenan diyarından Mısır'a olan yolculuğu miraç sırrıdır.

Bu yolculuk tenden câna olan yolculuktur.

Tenin de cânın da sahibinin Allah olduğuna şahit olma yolculuğudur.

İsrâ Sûresinin ilk âyetinde de miraç hakikati belirtilir.

İsrâ Sûresi 1: "Subhânellezî esrâ bi abdihî leylen minel mescidil harâmi ilel mescidil aksallezî bâreknâ havlehu li nûriyehu min âyâtinâ innehu huves semîul basîr."

Subhâne ellezi	: Noksan sıfatlardan münezzeh, Zâtıyla saran, ki o,
Esrâ	: Karanlıktan aydınlığa sevk eden, gece yürüyüşü,
Bi abdi hî leylen	: Kulunu, geceleyin, karanlık, cehaletin karanlığı,
Min el mescidi el harâmi	: Teslim olunan yer, teslimiyet, kutsal, mukaddes,
İlâ el mescidi el aksa	: Uzak mescid, en son, nihayet, erişilecek son nokta
Ellezi bâreknâ	: Mübarek, bereketli kıldık, bereketimiz, nimet, feyz
Havle hu	: Etrafını, çevresini, o
Li nûriye hu	: Görmesi için, anlaması için, ona göstermek için,
Min âyâti nâ	: Âyetlerimiz, işaretlerimiz, delil, hakikatlerimiz,
İnne hu huve el semîu	: Muhakkak o, işittiren,
El basîr	: Gördürendir, basiret veren, aslını görmek,

Meâli: "Ki O'dur noksan sıfatlardan münezzeh olan. Kulunu; cehaletin karanlığından, hakikatlerin aydınlığa sevk eden, çevresinde olan her şeyde, bereketimizi, işaretlerimizi

görmesi için, teslim olunan mukaddes yerden, teslim olunacak son noktaya ulaştırır. Muhakkak ki O'dur işittiren, gördüren.”

Mescidil Harâm'dan Mescidil Aksa'ya olan yolculuk tenden câna olan yolculuktur.

İnsanın vücûdu mukaddestir ve Allah'a aittir.

Onun için vücûda benim demek insana haram kılınmıştır.

İnsan, vücûdunun Zâtına şahit olabilmesi için cehaletin karanlığından kurtulması gerekir.

Benlik hastalığından kurtulmadan miraç başlamaz.

Gece yolculuğu diye bilinen İsrâ yolculuğu, cehaletin karanlığından hakikatin aydınlığına olan miraç yolculuğudur.

İnsan hakikati ancak kendi vücûd yolculuğunda anlayacaktır.

Bedenin Zâtına ancak bu yolculukta şahit olacaktır.

Nice resûl nebî sırrına kendi vücûd şehrinde şahit olacaktır.

Miraç; insanın kendinden kendine olan yolculuktur.

Miraç; insanın kendi vücûdunda nice hakikate erişmesidir.

Miraç; beden şehrini keşfetme yolculuğudur.

Miraç; kendini bilme yolculuğudur.

Miraç; Tevhîd'e erişme yolculuğudur.

Miraç; kendi vücûd şehrinde Allah'a erişme yolculuğudur.

Necm Sûresinde Miraç hakikatinin akışını muhteşem sunular.

Necm Sûresi

1-

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ

Ven necmi izâ hevâ

Ve el necmi : Yıldız, var olanın her bir parçası, yansıyan nur, ışık,

İzâ hevâ : Düşen, kaydı, inen, hüviyet, yer ile gök arası, boşluk, aslı,

Meâli 1: “Varolan her şeyden yansıyan nur O'nu gösterir.”

Meâli 2: “ Her bir varlık Allah’ın hüviyetiyle sarılıdır.”

2-

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ

Mâ dalle sâhibukum ve mâ gavâ

Mâ dalle : Sapmadı, dalalete düşmedi, aslından kopmadı,
Sâhib kum : Arkadaşınız, dost, sahip, gözeten, siz,
Ve mâ gavâ : Azmadı, baştan çıkmadı, ayartılmadı, akli bozan şeyler

Meâli 1: “Arkadaşınız hakikatleri bırakıp kendi anlayışına sapmadı ve ayartılmadı.”

Meâli 2: “Dostunuz bâtil şeylerden yüzünü çevirdi, aslından kopmadı.”

3-

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ

Ve mâ yentiku anil hevâ.

Ve mâ yentiku : Konuşmaz, konuşmadı, nutuk, seslenmek,
An el hevâ : Hevâ, haviy, boş, boşluk, aslı, kişinin kendi arzusu, egodan gelen, zannı,

Meâli 1: “Ve boş bir şey konuşmadı.”

Meâli 2: “O hevâsından bir şey dile getirmedi”

Meâli 3: “O asılsız şeyler konuşmadı.”

4-

إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

În huve illâ vahyun yûhâ

En huve illâ : O, ancak, sadece,
Ve hay yûhâ : Hay olan, diri olan, bilgileri alır, vahyolunur,

Meâli 1: “O, sadece hakikatleri konuştu ve konuştuğu hakikatler diri olana ait olan bilgilerdir.”

Meâli 2: “O, sadece hayy olandan gelen vahyi dile getirdi.”

5-

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى

Alleme hu şedîdul kuvâ

Alleme hu : Öğretti, ilmin sahibi, o,
Şedid : Daha fazla, sıkı, kuvvetli, kudretiyle saran,
El kuvâ : Sapasağlam tutan, kudretli, tecellileriyle tutan,

Meâli 1: “Bütün varlığı kudretiyle saran, bütün varlığı tecellileriyle tutan, ilmin sahibi olan O’dur.”

Meâli 2: “Allah; heryeri kudretiyle sarandır, her bir varlığı tecellileri ile kuşatandır, ilmin sahibidir.”

6-

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ

Zû mirreh festevâ.

Zû mirt : Sahip, zat, ayna, azamet, elbise, kendini göstermek,
Fe istivâ : İstikamet, istikrar, aynı, eşit, kapladı, yöneldi,
göründü, düzgün bir şekilde oluşturdu, ona uygun olanı ona uygun kıldı,

Meâli 1: “Bütün her şeyde kendini gösteren Zat’tır, bütün her şeyi sonsuz nitelikleri ile kaplayandır.”

Meâli: “Allah; tüm vücûdları tutan Zâttır, her şeyi sonsuz nitelikleriyle kuşatandır.”

7-

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ

Ve huve bil ufukil a'lâ

Ve huve bi el afak : O, afak, bütün her yer,
El alâ : Yüce olan, üst, ulvî,

Meâli 1: "Ve o, bütün her yerdeki ulviliğe yöneldi."

Meâli 2: "Ve arkadaşınız, her yeri kuşatan ulvi olana yöneldi."

8-

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى

Summe denâ fe tedellâ

Summe denâ : Sonra, yaklaştı,

Fe tedellâ : Daha da, sarktı, uzandı, düştü, daha yakın oldu,

Meâli 1: "Sonra yaklaştı, daha da yakınlaştı."

Meâli 2: "Makam makam yaklaştı, kendinden geçti."

9-

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

Fe kâne kâbe kavseyni ev ednâ

Fe kane kâbe kavseyni : Öyle ki, oldu, mesafe, derece, iki yay,
benzer, aynılık, eşit,

Ev ednâ : Yahut, hatta, daha da yakın, bir, uygun,
aşağı, düşük,

Meâli 1: "Öyle ki aynılık derecesinde, hatta daha yakın."

Meâli 2: "Kâbe kavseyne ve ev edna makamlarını görerek, birliğe erişti."

10-

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ

Fe evhâ ilâ abdihi mâ evhâ

Fe evhâ : Böylece, vahy, ilâhi düşünce, haydan gelen,

İla abdi hî : Kulluğunun, Hakk'tan ayrı olmadığının,

Ma evhâ : Vahy, ilâhi düşünce, haydan gelen,

Meâli 1: “Böylece o ilâhi düşüncenin ne olduğunu anladı, kulluğun ilahi düşüncesine ulaştı.”

Meâli 2: “Böylece o vahye uydu, kulluk makamına erdi, vahiyden ayrılmadı.”

11-

مَا كَذَّبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى

Mâ kezebel fuâdu mâ reâ

Mâ kezebe : Yalanlamadı, reddetmedi,

El fuâd : Kalbi, idraki, gönül,

Ma reâ : Görmek, gördüğü şeyi,

Meâli 1: “Gördüğü şeyi kalbi yalanlamadı.”

Meâli 2: “Yalanlardan temizlendi, Hakk’ın vechini görerek gönül makamına erişti.”

Meâli 3: “Gördükleriyle gönül ehli oldu, gördüklerinin yalan olmadığını şahit oldu.”

12-

أَفْتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى

E fe tumâr rûnehu alâ mâ yerâ

E fe tumâr un hu : Öyleyse, hâlâ, tereddüt, tartışma, o

Alâ mâ yerâ : Yüce, gördüğü yücelik,

Meâli 1: “Gördüğü şeyler için o tereddüde düşmedi.”

Meâli 2: “O, yüceliği gördü, hiç tereddüde düşer mi?”

13-

وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزَّلَةً أُخْرَى

Ve lekad reâhu nezleten uhrâ

Ve lekad reâ hu : Gördü, anladı, o,

Nezleten uhrâ : İniş, tenezzül, sunulan, inzal eden, konak,
başka, diğer, âhir, sonunda,

Meâli 1: “Doğrusu o bir tenezzül içinde bütün her yerde hakikatleri gördü.”

Meâli 2: “O her yerden sunulan yüceliği gördü.”

Meâli 3: “Sonunda tenezzül makamına erişti, o gördü.”

14-

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

İnde sidretil muntehâ

İnde : Yanında, katında, orada,

Sidreti el muntehâ : Hakk halk birliği, âmâ buutu, halkiyetin kaynağı,

Meâli 1: “Sidretü'l-Muntehâ'da.”

Meâli 2: “Kaynağından açığa çıkışı gördü.”

15-

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

İndehâ cennetul mevâ

İnde ha cennet : Yanında, katında, ona ait, o, cennet, huzur,
bahçe

El mevâ : Barınak, halk sırrı, mekân, varılacak yer, aslı,
kaynağı, her nesnenin evveli.

Meâli 1: “Varılacak yer olan huzur O'nun katında.”

Meâli 2: “Her nesnenin doğduğu yeri gördü, huzura erişti.”

Meâli 3: “Her şeyin kaynağına erişti, ilâhi huzuru hissetti.”

16-

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى

İz yağşes sidrete mâ yağşâ

İz yağşe : Büründüğünde, örttüğünde,
El sidret : Sonsuzluk, sidre, her yerin nûr ile kaplanması,
Ma yağşâ : Şey, ne, saran, ihata, örten, bürüyen, kaplayan,

Meâli 1: "Bütün her şeyi nuruyla kaplayanı, tüm tecellilerin geldiği o yeri anladığında."

Meâli 2: "Nûrun aktığı, her yerin akan o nûrla sarıldığını gördüğünde."

17-

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

Mâ zâgal basaru ve mâ tegâ

Mâ zâga el basar : Kaymadı, bakış, basiret,
Ve ma tegâ : İkiliğe düşmedi, hâkim, egemen, haddi aşmadı,

Meâli 1: "Basireti kaymadı ve ikiliğe düşmedi."

Meâli 2: "Bakışı o nûrla birleşti, o bakıştan dönmedi."

Meâli 3: "Basireti nûr oldu, o nûrdan başka bir şey görmedi."

18-

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

Lekad reâ min âyâti rabbihil kubrâ

Lekad reâ : andolsun, doğrusu, gördü, anladı,
Min âyeti : Âyet, işaret, delil,
Rabbi hi el kubrâ : Rabbinin, büyük, yüce, ulu,

Meâli 1: "Doğrusu o, Rabbinin yüceliğini delilleriyle gördü."

Meâli 2: "Doğrusu o, tüm vücûdların sahibinin yüceliğini, her yerde delilleriyle gördü."

Meâli 3: "Doğrusu o, yüce Rabbinin âyetlerini nûrun akışında gördü."

HEP SENDEDİR

Yerde gökte nice âlem
Mânâ dolu benî âdem
Hakk'a giden nice kadem
Bul kendinde hep sendedir

Kurdun, kuşun nice dili
Nice kulun nice hâli
Her beşerin nice derdi
Bul kendinde hep sendedir

Resûl Nebî nice yârân
Tevrat İncil hem de Kur'ân
Sûre âyet nice ihsân
Bul kendinde hep sendedir

Kâbe denen Hakk'ın evi
Kible denen Hakk'ın yönü
Her an olan Hakk'ın zikri
Bul kendinde hep sendedir

Miraç sırrı refref burak
Sır taşıyan nice varak
Ölüm denen bâki durak
Bul kendinde hep sendedir

Haşır sırrı mahşer yeri
Cennet denen huzur yeri
Cehennem o ateşi
Bul kendinde hep sendedir

Allah denen ûlvi kudret
Nice lütuf nice rahmet
Evvel sırrı hem ahiret
Bul kendinde hep sendedir

MİRAC

Allah denen Ulvî kudret
Şahit ol ki hep sendedir
O'ndan geldi cümle sûret
O'nun sırrı hep sendedir

Allah gökte sakın sanma
Gör kendinde O sendedir
Sen kendini ayrı sanma
Her nefeste hep sendedir

O'nu görmek ister isen
Dön kendine miraç eyle
O'ndan ayrı değilsin sen
Şahit ol da seyir eyle

Bil kendini gâfil olma
Tenden Can'a miraç eyle
Can'da Can ol tende kalma
Tevhîd'e er miraç eyle

Miraç sırrı refref burak
Bin burağa miraç eyle
Nice makâm nice varak
Refref'e uy miraç eyle

Şimdi Berâat Kandili sırrını inceleyelim.

BERÂAT KANDİLİ SIRRI

Berâat kelime olarak, suçundan aklanmak, kurtulmak demektir.

Peki, insanoğlu suçlu mudur?

İnsanoğlu günah içinde midir?

Günah nedir, suç nedir?

İnsan suçludur.

İnsan günahkârdır.

İnsan gaflettedir.

Berâat, suçundan kurtulmaktır.

Berâat, günahdan sıyrılmaktır.

Berâat, gafletten uyanmaktır.

Berâat, ortak koşmaktan beri durmaktır.

İnsanın suçu, günahı; Allah'a ait olan vücûda benim demesidir.

Allah'ın mülkü olan vücûdu gasp etme gafletidir.

Vücûdda olan fiile, sıfata, zâta benim deme gafletine düşmesidir.

Oysa, tüm vücûdların sahibi Allah'tır.

Vücûdlardaki, fiilin, sıfatların, zâtın sahibi Allah'tır.

Asla insan değildir.

İnsan, vücûdunda her an olmakta olan işleyişi yapan değildir.

Asla vücûdundaki sıfatların sahibi değildir.

Vücûdunu tutan Zât asla kendisi değildir.

Vücûd insana emanettir, ona ait değildir.

Ona ait olsa! İnsan hiç vücûdunu yaşlandırır mı, hiç vücûdunu halsiz, takatsız bıraktırır mı, hiç öldürür mü?

Evet, insan suçludur, günahkârdır.
Kendine şah damarından yakın olan Allah'a teslim olmakla suçludur.

Kendini bilmemekle suçludur.
Varlıkta Hakk'ı görmemekle suçludur.
Kibre düşmekle, yaratılanı küçük görmekle suçludur.
Benlik içine düşmekle suçludur.
Dünyaya esir olmakla suçludur.
Ölümü unutmakla suçludur.
Çevresine zulüm etmekle suçludur.
Kul hakkına girmekle suçludur.
Kâbler kırmakla suçludur.
İçinde öfke, kin, nefret, taşımakla suçludur.
Dedikodu yapmakla, birilerinin ardından çekiştirmekle suçludur.

Evet, insan suçludur, günahkârdır.
Allah'a ait olan vücûda benim demekle suçludur.
İşte Berâat, insanın suçundan, günahından aklanmasıdır.
Bu suçtan aklanmak da, ancak ve ancak, vücûdu sahibine teslim etmekle mümkündür.

Vücûda benim deme gafletinden kurtulmakla mümkündür.
Yâni fenâfillah mertebesine ulaşmakla mümkündür.
Berâat; Allah'ta temizlenmektir.
Kendine benlik isnat etmekten kurtulmaktır.
Allah'ın yüceliğinin yanında kendine varlık nispet etme gafletinden kurtulmaktır.

Berâat kelimesi, Tevbe Sûresi 1. âyette geçer.

Tevbe Sûresi 1:

بِرَاءةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ
الْمُشْرِكِينَ

Berâetun minallâhi ve resûlihî ilâllezîne âhedtum minel muşrikîn

Berâetun	: Suçsuzluk, aklanma, temizlenme, saf, kurtulmak,
Min Allah	: Allah'ın, Allah'tan,
Ve resûli-hi	: Resulü, hakikatleri gösteren, açığa çıkaran,
İla ellezin	: İçin, göre, ancak, kimseler,
Âhed tum	: Ahd, sözleşme, söz verme, sözüne uyan, siz,
Min el muşrikîne	: Ortak koşmak, kendine varlık isnat etmek, şerik koşmak,

Meâli 1: "Allah'ın yüceliğinin yanında kendine varlık isnat edenler; hakikatlerin sözlerine uyan kimseler olduklarında, Allah ve resulünü anladıklarında, şirkten kurtulurlar."

Meâli 2: "Allah'ta aklanmak, o resûlün getirdiği hakikatleri anlamakla, verdikleri sözü tutmakla, müşriklikten kurtulmakla mümkün olacaktır."

Meâli 3: "Resûlün sunduğu hakikatlere uyan, ahidlerine uyan, Allah'a ortak koşmayan kimseler, Allah'ta tüm günahlarından arınacaklardır."

"Berâetun minallâhi-Allah'ta temizlenmek-Allah'ta berâate ulaşmak" ne kadar çarpıcı bir âyettir.

Berâat(Berâet); temize çıkmak, uzaklaşmak, kurtulmak, temizlenmek, suçundan aklanmak, saflaşmak, beri durmak yâni tüm kötü hallerden uzak durmak gibi anlamlara gelir.

Âyette belirtildiği gibi "min el muşrikîn" şirk günahından kurtulmak, berâat makamına ermekle mümkün olacaktır.

Berâatin mânâsını düşündüğümüz zaman anlıyoruz ki şirkten kurtulmamız gerekir.

Şirk günahı nedir iyi bilmeliyiz.

Kibir günahı nedir iyi bilmeliyiz.

Kibirden ve şirkten kurtulmak için mücadele etmeliyiz.

Şirk;

Allah'a ait olan vasıfları kendimize nispet etmenin adıdır.

Allah'a ait olan vasıfları ama kendimize ama başkasına nispet ederek ama kendimizi ama başkasını yüce görmektir.

Ortak çıkarmak demektir, hem Allah var hem de ben varım günahıdır.

Allah'ın yanında varlığa ayrı bir hüviyet vermek demektir.

Allah'ı ayrı âlemleri ayrı zannetme günahıdır.

Kibir;

Allah'ın ekberiyetinin yanında kendini yüce sanmaktır.

Kendini yüce, seçilmiş, üstün görme günahıdır.

Yaratılan herhangi bir varlığa hor bakmaktır, ya da diğer bir varlıktan üstün tutmaktır.

Çevresindeki insanlardan kendini üstün görme günahıdır.

Allah'ım! bizlerin; şirk günahından, kibir günahından kurtulmamızı nasip et, Sana teslimiyet, tevekkül içinde olmamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; hurâfelerden berâat ettir, ilimden ayrıl-mamamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; haksızlık etmekten berâat ettir, hak üzere olmamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; kötülük ettirmekten berâat ettir, hep iyilik etmememizi nasip et.

Allah'ım! bizleri; gurur kibir gibi şeytani duygulardan berâat ettir, tenezzül içinde olmamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; fitnelik, fesatlık, hasetlik, gibi iblisi duygulardan berâat ettir, sevgi ve saygı içinde olmamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; dilimizden kötü sözler söylemekten berâat ettir, hep hakça sözler söylememizi nasip et.

Allah'ım! bizleri; dedikodu yapıp arkadan çekiştirmekten berâat ettir, varlıkta seni görmeyi nasip et.

Allah'ım! bizleri; insanların ayıbını aramaktan, sırlarını araştırmaktan, alaya almaktan, kötü isimler lakaplar takmaktan berâat ettir, bedenlerde senin tecellilerini görmeyi nasip et.

Allah'ım! bizleri; insanların inançlarını yargulamaktan, onların ibadetlerini hor görmekten, kendi inancımızı üstün görmekten berâat ettir, herkesin kendi öğrendiğine göre sana yönelmesini mâkul görmemizi nasip et.

Allah'ım! beynimizden kötü duygu ve düşünceler geçmesinden berâat ettir, hep hayır üzere duygu ve düşünceler nasip et.

Allah'ım! bizleri; öfkeden, hiddetten, kinden, nefretten, bağırp çağırırmaktan berâat ettir, hep sakin, sükûnet içinde olmamızı nasip et.

Allah'ım! bizleri; Senin ulviyetinin yanında kendimize varlık nispet etmekten berâat ettir, fenâfillah sırrına ermemizi nasip et.

Allah'ım! bizleri; varlığın sûret boyutunda kalmaktan berâat ettir, sîret yönünü görmemizi nasip et.

Allah'ım! berâatın mânâsına erenlerden eyle bizleri.

Allah'ım! Sana şahit olanlardan eyle bizleri.

Allah'ım! her an Sana teslimiyet, tevekkül içinde olanlardan eyle bizleri.

Allah'ım! İslâm şuuruna erenlerden ve yaşantısını Müslüman olarak yaşayanlardan eyle bizleri.

Evet, şirk, kibir ve cümle günahlardan kurtulmak Allah'ta berâat etmektir.

Her varlıkta Ekber olanı görmek, kibir günahından kurtulmaktır.

Her varlığın sahibini, varlığın kendinde görmek, bizleri şirk günahından kurtaracaktır.

İnsan her varlığı zâtı ve sıfatları ile kuşatanın Allah olduğunu unutmamalıdır.

Her varlığın vücûdunda olan tüm nitelikler Allah'a aittir.

Bizim vücûdumuz da Allah'a aittir.

Vücûdumuzda fâil olan, mevsuf olan, mevcûd olan Allah'tır.

Bizim bedenimizdeki işleyiş Allah'a aittir.

Yâni bedenimizde olan işleyişin sahibi biz değiliz.

Bedenimiz Allah'ın işleyişiyle çalışır.

Kâlbimiz o işleyişle atar, kanımız o işleyişle dolaşır, tüm organlarımız o işleyişle her an çalışır.

Atomlarımız, hücrelerimiz, dokularımız ve tüm vücûdumuzda fiilin fâili Allah'tır.

Aynı zamanda bir taştaki, bir çiçekteki, bir kuştaki işleyiş de Allah'a aittir.

İşte biz; kendimize ve varlığa ait sandığımız işleyişin, Allah'a ait olduğunu anladığımızda, fiil şirkinden kurtulmuş oluruz.

Bizim vücûdumuzdaki sıfatlar Allah'a aittir.

Bizdeki; "Hayat, İlim, İrâde, Semî, Basâr, Kûdret, Kelâm" sıfatlarının sahibi Allah'tır.

İşte biz; kendimize ve varlığa ait sandığımız sıfatların, Allah'a ait olduğunu anladığımızda, sıfat şirkinden kurtulmuş oluruz.

Bizim vücûdumuzu tutan zât bizzat Allah'ın kendisidir.

İşte biz; kendi vücûdumuzu ve her varlığın vücûdunu tutan zâtın Allah olduğunu anladığımızda vücûd şirkinden kurtulmuş oluruz.

Anlıyoruz ki cümle kâinatta fiiliyle, sıfâtıyla, zâtıyla tecelli eden Allah'tır.

Biz bilmezlikle kendimizdeki ve varlıktaki nitelikleri, kendimize ve varlığa isnat etmişiz ve şirke düşmüşüz.

Ama kendimiz ama hiçbir varlık kendini var edemez.

Kendi sistemindeki hiçbir niteliğin de işleyişin de sahibi değildir.

Her varlığın kendindeki tüm nitelikler, tüm yücelikler Allah'a aittir.

Eğer biz kendimize, fiil, sıfât, vücûd isnat edersek bunun adı şirkdir.

Allah'a ait olan yüceliği ve niteliği kendimize veya birine isnat etmek şirkdir.

İşte bu şirkten kurtulmanın adı, "Berâat"tır

Allah'a ait olan vasıfları kendimize veya birine isnat etmek şirkdir.

Kul hakkına girmek de şirkdir.

Çünkü kulda Allah'ı görememek, Allah'ı ayrı kulunu ayrı zannetmek de şirkdir.

Şirk ikilik çıkarmak demektir.

Senlik benlik kavgasına düşmek demektir.

Varlıkta Allah'a nazar eden, ilâhi aşkı gönlünde hisseden kimse;

Allah ayrı ben ayrırım diyemez.

Varlık ayrı Allah ayrı diyemez.

Kimseye zerre kadar zarar veremez.

Kul hakkına asla giremez.

Çünkü gönlündeki Allah aşkı buna müsaade etmez.

Şirkten kurtulan Berâat eder.

Berâat eden İslam olur.

Senede bir gün hatırlatılan "Berâat Kandili" insana "Suçundan, günahından kurtul" hatırlatmasıdır.

Günah suçundan kurtulanların Berâat'leri tecelli edecektir.

Senede bir gecede...

Kandil denen gecede...

Bir iki dua ile...

Yalvarmak yakarmak ile...

Kurtulmak değildir Berâat.

Önce suçunu görebilmektir.

Günahkâr olduğunu anlayabilmektir.

Gaflette olduğunu bilebilmektir Berâat.

Benlikten, kibirden, sıyrılmak...
Şirkten kurtulmak...
Günahından arınmak...
Gafletten uyanmaktır Berâat.
Kendinde Hakk'ı bulmak...
O'na, yokluğuyla teslim olmak...
Fenâfillaha ermek...
Tertemiz olmaktır Berâat.
Gururdan kibirden sıyrılmak...
Öfkeden hiddetten arınmak...
Kul hakkı yemekten uzak durmak...
Saf tertemiz olmaktır Berâat.
Tüm kötü hallerden uzak durmak...
Ayrımcılıktan kurtulmak...
İkilik hallerinden arınmaktır Berâat.
Arabozuculuk yapmamak...
Dedikodu yapıp arkadan çekiştirmemek...
Eksik gedik aramaktan uzak durmaktır Berâat.
İnsanları inançlarına göre ayırmaktan uzak durmak...
Biz ve onlar dememek...
Kimseyi yargılamamaktır Berâat.
Hiç kimseye hor bakmamak...
Hiçbir varlığa zarar vermemek.
Halk'ta Hakk'a nazar etmektir Berâat.
Birilerinin hakkını yemekten uzak durmak...
Kimsenin malına göz dikmemek...
Çalıp çırpılmaktan uzak durmaktır Berâat.
Benlik suçundan kurtulmak,
Kibir günahından sıyrılmaktır Berâat.
Allah'ın ulviyetinin yanında...
Kendine varlık nispet etmemektir.

Şirk günahından temizlenmek,
Fenâfillah olma sırrıdır Berâat.
Benlik suçunu görebilmek,
Günahkâr olduğunu anlayabilmektir.
Şirk içinde olduğunu anlamak,
Gaflette olduğunu bilmektir Berâat.
Benlikten, kibirden, sıyrılmak.
Şirkten kurtulmaktır Berâat.
Günahından arınmak.
Gafletten uyanmaktır Berâat.
Kendinde Hakk'ı bulmak,
O'na yokluğunla teslim olmaktır.
Beden varlığından geçmek,
Tertemiz olmaktır Berâat.
Gururdan kibirden sıyrılmak,
Öfkeden hiddetten arınmaktır.
Hasetlik, fesatlık suçundan kurtulmak,
Saf tertemiz olmaktır Berâat.
Tüm günahlardan sıyrılmak,
Varlık borcundan kurtulmak,
Tertemiz olmaktır Berâat
Gönül kırmamaktır,
Alay etmemektir Berâat.
Hor görmemek,
Hâkir bakmamaktır Berâat.
Halk'a Hakk nazarıyla bakmak,
Hakk'tan gayrı görmemektir Berâat.
İçindeki benlik esaretinden,
Gurur, kibir gibi enaniyetten,
Kin, nefret, düşmanlıktan,
Kurtulmaktır Berâat

Allah'a karşı şirk koşmaktan,
Kendine varlık isnat etmekten,
Temizlenmektir Berâat.
Dünya esaretinden,
Şan şöhret sevdasından,
Uzak durmaktır Berâat
Aşk ile tevbe edip,
Müşriklığı terk etmektir Berâat.
Hakk'ın mağfiretiyle,
Af edilmektir Berâat.
Allah'ın mağfiretine mazhar olanların.
Allah'ın ulviyetine teslim olanların.
Her yerde Allah'a nazar edenlerin.
Berâat Kandilleri tecelli edecektir.
İşte yukarıda da belirtildiği gibi, Berâat her türlü günah-
tan uzak durmanın adıdır.

Allah'a karşı ve kullara karşı günahların ne olduğunu çok iyi bilmeliyiz.

Ve bunlardan uzak durmalıyız, beri durmalıyız.

Günahlarımızı anlayıp tevbe etmeliyiz.

Tevbemizde samimi olup günahlara dönmemeye gayret etmeliyiz.

Allah "kul hakkı ile gelmeyin" diye bildirir.

Allah'a karşı günahlardan daha büyüktür kul hakları.

Kişinin günahlarından Berâat edebilmesi için günahların-
dan arınması gerekir.

Günah, kişinin kendine benlik isnat ederek, Allah şuurun-
dan kopmasıdır.

Günah; yaptığı hatalardan dolayı gönlünü kirletmesidir.

Berâat ise gönlünün arınmasıdır.

Kişinin berâat etmesi ancak ve ancak günahlarından sıy-
rılması ile mümkündür.

Tevbe dil ile değil, samimi bir gönül ile olmalıdır.

Zaten tevbesinde samimi olan, yaptığı günaha bir daha dönmez.

Berâat, ancak ve ancak tevbesinde samimi olanın ulaşacağı lütuftur

Allah; yaptığımız hatayı tamir etmemizi, bir kişinin hakkına girdiğimizde onunla helalleşmemizi ve ona yaptığımız hatayı telafi etmemizi ister.

Birinin hakkına girmişsek, hakkında dedikodu yapmışsak isterse otuz yıl önce olsun, gidip onunla helalleşmeden tevbe-miz gerçekleşmez.

Tevbesi olmayanın Berâatı olamaz.

Tevbe, dil ile tevbe yapıp, tekrar aynı günaha dönmek değildir.

Böyle yapılması kişinin kendini kandırmasıdır.

Kişinin berâatinin gerçekleşmesi, yaptığı tüm günahlardan uzak durması ile tecelli edecektir.

İnşallah hâlisi kâlb ile tevbesinde duranlardan oluruz

İnşallah Berâatin şuuruna ulaşanlardan oluruz.

Berâatin hakikatini hatırlatmayı amaç edinip, böyle bir gece düzenleyen Kâmil insanların asıl maksadı, Berâatin tüm ömrümüze yayılmasıdır.

Berâat'ın mânâsı gönüllerinde tecelli eden kimseler, ömür boyu bu şuurda yaşayacaklardır.

Kâmil insanlar, insanlara Allah'ı hatırlatmak için gece gündüz mücadele ederler.

Allah'ı hatırlatan her şey güzeldir.

Allah aşkını gönlünden eksik etmeyen, yaratılmış hiçbir kula zerre kadar zarar veremez.

Allah aşkı gönlünde olan er kişi bilir ki, her varlığın ar-
dında Allah'ın kendisi vardır.

Allah aşkı gönlünde olan er kişi bilir ki, her varlığı içiyle
dışıyla tutan Allah'ın kendisidir.

Bu geceler, devrin Kâmil insanlarının topluma, bazı hakikatleri hatırlatmak, Allah şuurunun oluşması için düzenlediği gecelerdir.

BERÂAT

Ortak koşmak günahdır, kurtul müşrik olmaktan
Müşriklikten kurtulmak, sıyrılmaktır berâat

Büyük görme kendini, hâkir görme kimseyi
Kibir büyük günahdır, eğilmektir berâat

Berâetu min Allah, Allah'ta berâat et
Benlik denen günahdan, kurtulmaktır berâat

Günahını anlayıp, günahı terk etmektir
Samimi bir kâlb ile, tövbe etmek berâat

Öfke, hiddet, kavgadan, gönlü ıslah etmektir
Nice kötü duygudan, arınmaktır berâat

Fiil, sıfat, vücûdun, sahibini bilmektir
Hakk'ın yüce affına, mazhar olmak berâat

Hakk'ın ulvî Zâtında, fenâ fillah olmaktır
Lâ mevcûde illâ Hû, bekâ sırrı berâat

.....

Şimdi Şehr-i Ramadan makamını inceleyelim.

ŞEHR-İ RAMADAN

Tarihte “Ramazan ayı” diye bilinen ayın doğuşu.

Hazreti İbrâhîm’in, Ramazan ayı ile ilgili bağlantısı var mıdır?

Kur’ân’da Bakara Sûresi 185. âyet de “شَهْرُ رَمَضَانَ - Şehr Ramada” âyeti vardır.

Şehr; ay, şehir, iç âlem, medeniyet, açığa çıkış, teşhir etmek demektir.

Ramada; yakmak, yanmak, gönlüne arayışın ateşi düşmek, kesinleştirmek, Hakk’ı arama ateşi demektir.

Bu âlem Allah’ın şehridir.

Tüm varlıktan O kendini teşhir eder.

Kendinden kendini açığa çıkardığı bu âlem, O’nun kendi Zâtını gösterdiği yerdir.

İçine Allah’ı aramanın ateşi düşenlerin bakacağı yer, kendi bedeni ve varlıktır.

Allah kendini kendine ait olan bedenlerden teşhir eder.

İnsanın Allah’a şahit olacağı şehir, kendi beden şehridir.

Hazreti İbrâhîm’in içine düşen Rabbini görme ateşi, onu bir arayışa itti.

O yerlere baktı göklere baktı Rabbini aradı.

Sonunda o kendi beden şehrine yönlendi, Rabbini bulacağı şehri bulmuştu.

İşte Şehr-i Ramadan sırrı bu idi.

Ramazan ayı, Allah’ın ayı diye bilinir.

Tabi sormak gerekir, diğler aylar Allah'ın ayı değıl midir?
Bu ayın ismini, Hazreti İbrâhîm'in koyduğı sanılır.

Hazreti İbrâhîm'in gönlüne düşen regâib yâni hakikati arama duygusu onu ramazan ayına eriştirdi.

Yâni yaratıcısını, yâni Allah'ı arama aşkının ateşiyile bir tefekkür içinde oldu.

Hazreti İbrâhîm; atalarından gelen tanrı inancını reddedip, gerçeğı aramanın ateşiyile, yerlere göklere baktı, varoluşu inceledi, var edeni aradı.

İşte, Hazreti İbrâhîm'in hakikati arama aşkı, yaratıcıyı arama aşkı, yâni Allah'ı arama aşkının gönüldeki ateşine, aşkına "Ramazan ayı" denir.

Bu hakikat unutulup yalnızca yemekten, içmekten sakınmaya oruç denmiştir.

Ramazan ayında tutulan oruca ramazan orucu denilir.

Kur'ân'ı incelediğimizde görüyoruz ki, Hazreti Muhammed'den önce de insanlar oruç tutarlardı.

Mekkeli müşrikler dediğimiz kesimde bugünkü gibi Ramazan orucuna rastlanıyordu.

İmsak vakti, sahur, iftar bugünkü gibi vardı.

Hatta imsak vaktine işaret edilen, siyah iplik beyaz ipliğın ayırteğilmesi meselesi bile vardı.

Aşağıdaki alıntı Emrah Dindi'nin "Cahiliye Araplarında Ramazan ayı" kitabından alınmıştır.

Ümeyye b. Ebi's-Salt gibi cahiliye Arap şairlerin şiirlerinde oruç tutanların cennetteki mükâfatından, orucun başlama vaktini ifade eden beyaz ve siyah iplikten bahsedilmiştir.

(Makdisî, el-Bed'u ve't-Târîh, c. I, s. 203)

(Muhammed b. Mükrim b. Alî Ebu'l-Fadl Cemâlüddîn İbn Manzûr, Lisânu'l-Arab, Dâru Sâdır)

Benzer şekilde cahiliyede Cerîr b. Abdillâh el-Becelî'nin Halit b. Ertâ el-Kelbî ile münâferetinde kendilerinin bir ay oruç tutmuş olmalarıyla övündüklerine dair rivayetler yer almıştır.

(Abdulkadîr b. Ömer el-Bağdâdî, Hizânetu'l-Edeb ve Lübû Lübbâbi Lisânu'l-Arab)

Emrah Dindi hocanın kitabından alıntıya devam edelim.

Cahiliye Araplarında görülen oruçlardan biri de susma yani insanlarla kelâm etmekten uzak durma orucudur.

Mekkeliler ve özellikle de onlardan Hanif dinine mensup olanlar ve tüccarlar, Ehl-i Kitâb'ın ve Ruhbanların, gökleri ve yeri tefekkür ve teemmül etmek için halvete girip sukût etme, insanlarla kelâm etmekten uzak durma şeklindeki oruçlarını biliyorlardı.

Hatta cahiliyede Mekkelilerden bazılarının Ehl-i Kitâp adet ve geleneğine uyararak, Hira Mağara'sında ve Mekke dağlarının kovuklarında inziva, sukût, Allah'ın varlığını, yerleri ve gökleri teemmül ve insanlarla kelâm etmekten uzak durma orucu tutukları ifade edilir.

Ramazan ayı orucu yanında kefarete oruçlarından da bahsedilmiştir.

Hastalık vb. mazerete binaen hacda hedy kurbanı kesilmeden traş olmanın üç gün; hedy kurbanı kesme imkânı bulamayanların on gün; ihramlı iken avlanılan hayvanın kıymeti miktarı kadar; hatalı adam öldürmelerde ve zıharda peşpe iki ay ve kasten yapılan yeminlerde ise üç gün kefarete orucu tutmaları emredilmiştir.

Kur'an'da kefarete oruçlarının sadece Hac ibadetiyle sınırlı kalmayıp, adam öldürme, zıhar ve yeminler gibi içtimaî alana da uzanmış olması orucun İslâm öncesi Araplarda sadece belli ay ve günlerde icra edilen yaygın bir arınma ritüeli değil aynı zamanda kişinin kamusal ilişkilerinde tıpkı mali müeyyideler

gibi gayri müdevven bir yaptırım olduğunu da ortaya koymaktadır. (Alıntının sonu)

Araştırıldığında görüleceği gibi Hazreti Muhammed öncesi Ramazan ayında oruç bugünkü gibi vardır.

Hazreti Muhammed öncesi, cahiliye Araplarında görülen siyah iplik beyaz iplik meselesi bugünün meâllerine de yansımıştır.

Şimdi bu âyeti inceleyelim.

Bakara Sûresi 187: “Uhülle lekum leyletes sıyâmir refesu ilâ nisâikum hunne libâsun lekum ve entum libâsun lehun alîmal-lâhu ennekum kuntum tahtânûne enfusekum fe tâbe aleykum ve afâ ankum fel âne bâşirûhunne vebtegû mâ keteballâhu lekum ve kulû veşrabû hattâ yetebeyyene lekumul haytul eb-yadu minel haytil esvedî minel fecri summe etimmus sıyâme ilel leyli ve lâ tubâşirûhunne ve entum âkifûne fil mesâcid tilke hudûdullâhi fe lâ takrabûhâ kezâlike yubeyyinnullâhu âyâtihî lin nâsi leallehum yettekûn”

Diyanet: Oruç tuttuğunuz günlerin gecesi kadınlarınıza yaklaşmanız size helal kılındı, onlar sizin örtünüz, siz de onların örtülerisiniz. Allah, nefsinize güvenemeyeceğinizi biliyordu, bu sebeple tevbenizi kabul edip sizi affetti; artık onlara yaklaşabilirsiniz. Allah'ın sizin için takdir ettiğini dileyin. Tan yerinde, beyaz iplik siyah iplikten sizce ayırddilinceye kadar, yiye için, sonra orucu geceye kadar tamamlayın. Mescidlerde itikafa çekildiğinizde kadınlarınıza yaklaşmayın. Allah insanlara yasaklardan sakınsınlar diye ayetlerini böylece apaçık bildirir.

Tevhîd-i Kur'ân Meâli: “Sizler cehaletten, fena hallerden sakınıp ehil kimseler olun. Siz nefsinizi tanıma yolunda olanlara fena sözler söylemeyin. Onlar size örnektir, sizler de onlar için bir örneksinizdir. Allah'ı bilin. Siz nefsinizi tanımada henüz alt makamlarda bulunuyorsunuz. Artık yaptığınız hatalardan dönüp başışlanma içinde olun. Apaçık görünen varlığı anlamaya

başlayın. Allah'ın tüm varlıkta yazılı olan hakikatlerini arayın ve faydalanın ve hissedin. Hatta cehalet karanlığından aydınlığa çıkıncaya kadar, tüm varlığın birbirine bağıllığını anlayıncaya kadar, tertemiz bir bağla Hakk'a bağlanıncaya kadar. Sonra da cehaletten, fenalardan sakınıp hakikatleri anlamayı tamamlayın ve o hakikatleri anlama yolunda olmayı yok etmeyin. Siz teslimiyet içinde olmaya devam edin. Bunlar Allah'ın hududlarıdır, artık O'na olan yakınlığı yok etmeyin. İşte Allah insanlarda işaretlerini apaçık gösterir. Umulur ki onlar fenalardan sakınır, hakikatleri anlarlar.”

Hemen hemen tüm müellifler; “siyah iplik beyaz iplik ayırt edilinceye kadar” olarak çevrim yapmışlardır.

Dünyada farklı ülkelerdeki zaman dilimini incelersek, bazı ülkelerde siyah iplik beyaz iplik olayının tutmadığı görülecektir.

Mesela; İsveç, Norveç, Finlandiya, Rusya'nın Kuzeyi, Alaska, Greenland, Kanada'nın Kuzeyi Ekvator gibi ülkelerde 6 ay gece 6 ay gündüz olur.

Norveç'in kuzeyinde 2 ay gece 2 ay gündüz olur.

Norveç Tromsoda güneş 3,5 ay sürekli ufku altında.

Peki, bu ülkelerde oruç nasıl tutulacak.

Siyah iplik beyaz iplik görülmesi uygulaması burada olmayacağına göre, Kur'ân kendi içinde tezatı düşüyor?

Hayır, Kur'ân tezata düşmez.

Anlaşırlarda, yapılan meâllerde tezat vardır.

Diyanet meâlinde siyah iplik beyaz iplik geçer.

Peki, Allah Kuran'da bizlere siyah iplik beyaz iplik demekle neyi işaret ediyor?

Ya da böyle çevrilmesi Kur'ân'ın rûhuna uygun mudur?

Siyah iplik beyaz iplik diye çevrilen kelimeler başka anlamlara da geliyor olabilir mi?

Şimdi âyeti inceleyelim.

“Ebyadu min el hayt el evsedi min el fecr.”

El hayt; iplik, birbirine bağlayan, bağlanan yer.

Ebyadu; beyaz, aydınlık, temiz demektir.

El evsedi; siyah, karanlık, cehalet karanlığı demektir.

Min el fecr; aydınlık vakti, aydınlanma, irfan aydınlığı demektir.

Âl-i İmrân Sûresi 103. âyette “Allah’ın ipine sımsıkı bağlanın” mesajı vardır.

Siyah iplikle işaret edilen; kulun tutunduğu gafletidir, kibridir, şirkidir, Allah’tan uzaklaştıran her duygu, her düşüncedir.

Beyaz iplikle işaret edilen; Allah’ın hakikatidir, varlıktaki tecellileridir, ilmidir, nûrudur.

İşte meâllerde belirtilen hakikatler iyi anlaşılmalıdır.

Hazreti Muhammed öncesi olan inançların meâllere yansması çok dikkatli incelenmelidir.

Hazreti Muhammed öncesi oruçla, Hazreti Muhammed sonrası oruç arasında fark var mıydı?

Ramazan “رَمَضَانَ-ra-ma-da” kelimesinden alınmıştır, diye bilinir.

Ramad “رَمَضٌ”; yanmak, kavrulmak, ateşin yakıcılığı, güneşin yakıcılığı, gerçeği aramadaki hararet anlamındadır.

Ra; Güneşe verilen isimdir.

Ra-ma-da kelimesi bu kökten gelir diye bilinir.

Güneş, Allah’ın zâtına işaret sayılmıştır.

Allah’ın zâtına olan yöneliş, regâibden, miraca, miraçtan berâate, oradan da Ramazan ayına eriştirir.

Kur’ân’da oruç kelimesi geçmez.

Kur’ân’da savm-sıyam kelimesinin Farsça karşılığı oruçtur.

Oruç, sözcüğü Farsça kökenlidir, rûcuk sözcüğünün Türkçe’deki söylenişi olup “günlük” manasındadır.

Her türlü zulme kapı açan, duygu ve düşünce terk edilmelidir.

Yâni başından savılmalıdır.

Eğer oruç savmak, sakınmak ise tüm olumsuz duygu ve düşünceler beyinden uzaklaştırılmalıdır.

Zulme kapı açan duygu ve düşünceleri terk edemeyenin “Ramazan ayı” başlayamaz.

Yâni bu haller kişide olduğu müddetçe, kişinin gönlünde hakikati arama ateşi tutuşmaz.

Savm’ı dilimize oruç diye çeviriyorlar ve onu da gündüz yemekten içmekten sakınmak diye yorumluyorlar.

Peki, savm; yalnızca yemekten içmekten sakınmak mıdır?

Savm çok derin anlamlar taşıyan bir kelimedir.

Savm’ı yalnızca yemekten içmekten sakınmak diye çevirsek, savm’ın taşıdığı derin anlamı örtmüştür.

Eğer bizler savm’ı yalnızca yememeye, içmemeye bağlarsak, savm’ın derin manasını anlayamayız.

Oruç, Hazreti Muhammed’den önce de vardı.

Hatta, abdest, namaz, kurban, hacc, zekat, cenaze namazı, fitr bayramı, boy abdesti, kâbe’nin kutsallığı gibi inançlar, Hazreti Muhammed’den önce de vardı.

Bunlara Mekkeli müşrikler uyarlardı.

Ramazan ayında İslam dünyasının tuttuğu oruç, Sabiilik inancıyla benzer.

Birçok kültürde oruç görülür.

Toplumda oruç yemekten içmekten sakınmak diye bilinir ve böyle uygulanır.

Manevi ciheti pek araştırılmaz.

Çünkü insanlar genelde adet olan şeyleri pek sorgulamazlar ve aynen atalarından buldukları gibi takip ederler.

Hazreti Muhammed öncesi oruç var mıydı?

Mekkeli müşrikler de oruç tutar mıydı?

Hristiyanlarda Musevilerde oruç var mı?

Eski Mısırda, Firavun zamanında oruç var mıydı?

Eski topluluklarda oruç var mıydı?

Binlerce yıldan beri gelen orucun tarihsel incelenmesi şöyledir.

Sümerliler zamanında oruç ibadeti vardı.

Sümer inancında oruç, bugünkü gibi ay takvimine göre uygulanırdı.

Eski Mısır'da firavunların, rahiplerin, halkın oruç tuttuğuna rastlıyoruz.

Eski topluluklarda oruç, tanrılara yakınlaşmanın bir yolu olarak bilinir.

Şamanizm'de, Şamanların oruç tuttıkları bilinmektedir.

(Şaman kelimesinin aslı, Kaman'dır, Kam, Kamil kelimesi buradan gelir.)

Kızılderili, Astek, Maya kültüründe de oruç ibadetine rastlanır.

Yunan mitolojisinde de oruç ibadeti vardı.

"Efsaneye göre Hades'in bahçesinde dolaşan Persephon bir nar tanesi yiyerek orucunu bozar, bu duruma kızan Demeter, Ascalaphus'u baykuşa çevirir."

Hindistan'da, halk ve Hindu ermişler denilen kesim, çeşitli sebepler ile tek başlarına oruç tutarlardı.

Brahmanizm'de her ayın 12 ve 13'üncü günlerinde oruç tutmak gelenektir.

Yaklaşık M.Ö 500 yıllarında Hindistan'da başlayan inanç akımının kurucusu Mahavir'in bir ömür oruç tuttuğuna inanılır.

Budizm'in önderi olan M.Ö 563-483 yılları arasında yaşadığı tahmin edilen Budha'da da oruç ibadeti vardır.

Hazreti Musa'nın Tur dağına çıkmadan önce Allah'ın emriyle 30 gün oruç tuttuğuna inanılır.

Tevrat'a göre Hazreti Musa, Tur Dağı'nda 40 gün 40 gece kalmış ve bu süreyi oruç tutarak geçirmiştir.

Musevilikte oruca çocuklar, 12 yaşına bir ay kala başlar.

Musevilikte, en büyük ibadet günlerinden olan Kippur, büyük oruç günü olarak kabul edilir.

Musevilikte oruç, şafağın sökməsinden ilk yıldızın görülmesine kadar sürer.

Hıristiyanlıkta oruç belli aylarda olmasa da vardır.

İncil'de, İŖaya 58. bölümde oruç hakkında bilgiler vardır.

Hazreti Âdem ile Havva, cennetten kovulduktan sonra, 10. Muharrem günü eŖi Havva ile tekrar buluŖtuđu zaman, Allah'a Ŗükranlık orucu tutmuŖtur diye inanılır.

Hazreti Muhammed döneminde Musevilerin, Muharrem ayının 10. günü, aŖure orucu tuttuğu tarihi kayıtlarda vardır.

Mekkeli müşrikler de, orucun dıŖında, Muharrem'in onuncu günü "AŖure" olarak bilinen günde oruç tutarlar, kutlama yaparlar ve Kâbe'nin örtüsünü deđiŖtirirlerdi.

İsevilikte, Musevilikte oruç hep vardır.

Budizm de Nirvana yolculuğunda oruç Ŗarttır.

Hinduizm'de, Taoizm'de ve diğer inançlarda oruç hep görülmektedir.

Görüyoruz ki tarihte hemen hemen tüm topluluklarda oruç vardır.

Peki, Kur'ânî mânâda oruç nedir?

Kur'ân'da "صوم, صيام" savm, sıyam olarak geçen kelimeler oruç diye çevrilir.

Peki, bu doğru mudur?

İnceleyelim!

Oruç sözcüğü Farsça kökenli olup, rîcik sözcüğünden gelir.

Savm dilimize oruç diye çevrilmekte ve onu da gündüz yemekten içmekten sakınmak diye yorumlanmaktadır.

Savm kelimesini dilimize oruç diye çevirirsek, kendi dilimize çevirmemiŖ oluruz.

Farsçaya çevirmiŖ oluruz.

Savm kelimesinin dilimizdeki karşılığı; savmak, uzaklaştırmak, uzak durmak demektir.

Savm'ın çoğulu Sıyam'dır.

Savm kelime olarak savmak'tır.

Yâni içimizdeki tüm kötü halleri, kendimize ve başkasına zarar verecek olan halleri, düşünceleri savmaktır.

Sıyam ise; savdığımız tüm hallerden düşüncelerden sakınmaktır.

Savm; savmak, sakınmak, korunmak, uzak durmak, men etmek, el çekmek, hareket etmemek, terk etmek, tüm fena hallerden sakınmak, konuşmamak gibi anlamlara gelir.

Gurur, kibir, benlik, fitnelik, hasetlik, yalan söylemek gibi cehalet hallerini terk etmek de Savm'dır.

Bakara Sûresi 183: "Yâ eyyuhâllezîne âmenû kutibe aleykum sıyâmu kemâ kutibe alellezîne min kablikum leallekum tettekûn."

Meâli: "Ey iman edenler, sakınmak sizden öncekilere yazıldığı gibi, sizlere de yazıldı. Umulur ki siz fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsınız."

Meryem Sûresi 26. âyette Hazreti Meryem'in "savm fe len ukellimel yevme insiyyâ" konuşmama orucundan bahsedilir.

Yâni bir insanla tartışmaya girmeyip susmanın da Kur'ân'da oruç olduğu belirtilir.

Eğer orucumuzu yalnızca yemekten içmekten sakınmak olarak yaparsak diğer kötü hallerden uzak durmazsak orucumuz yalnızca aç kalmaktan ibaret olur.

Hatta bununla ilgili sevgili efendimiz Hazreti Muhammed'in sözleri vardır.

"Kim yalan söylemeyi, cahilliği ve cahillikle amel etmeyi (günah işlemeyi) terk etmezse, Allah'ın onun yemesini, içmesini terk etmeye ihtiyacı yoktur." (İbn Mace, Sıyam,21)

Evet, Efendimiz Hazreti Muhammed'in dediği gibi, tüm kötü hallerimizi terk etmezsek tuttuğumuz orucun bir anlamı yoktur.

Taklitte kalmamak tahkike ulaşmak, şekilde kalmamak manasına ulaşmak, Hakikatin istediği hâldir.

Oruç 1 ay tutulur.

Lâkin ârif insan 12 ay tüm kötü hallerden sakınarak vak-tini o hâl üzere geçirir.

Onun için şu 1 ayı insan bir kapı gibi görmelidir.

1 aylık kapıdan 12 aya ulaşmalıdır.

Bunu da hayatı boyunca sürdürmelidir.

Hayatı boyunca tüm kötü hallerden sakınmalıdır.

Salih amelde olmalıdır, yaşantısını güzel insan olarak yaşmalıdır.

Evet, anlıyoruz ki savm yalnızca yemekten içmekten sakınmak değil, tüm kötü hallerden de sakınmanın adıdır.

İşte Savm:

Tüm kötü hallerden sakınmaktır.

Gurur, kibir, benlik, enaniyet, hasetlik gibi hallerden sakınmaktır.

Zerre kadar da olsa zarar vermekten sakınmaktır.

Kimse hakkında dedikodu etmemek, arkasından çekiştirmemektir.

İnsanların inançlarını, milliyetlerini, kültürlerini hor görmemektir.

Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat etmemektir

Tüm niteliklerin sahibinin Allah olduğunu bilmek, kendine hiçbir makam mevki hissiyatı vermemektir.

Kendini yaratılan hiçbir varlıktan üstün görmemektir.

Komşun aç iken senin tok yatmandan sakınmandır.

İnsanların derdinden sıkıntısından kaçmamaktır.

İkilik hallerine düşmekten sakınmaktır.

Ey kardeşim!

Orucunu tut ama gel manasına da uy.

Yemekten içmekten sakındığın gibi;

Gel, tüm kötü hallerden de sakın.

Gel, birini kırmaktan da sakın.

Gel, birinin hakkını yemekten de sakın.

Gel, dedikodu edip çekiştirmekten de sakın.

Gel, kişileri hor görmekten de sakın.

Gel, dilini tutarak, kötü konuşmaktan da sakın.

Gel, makam- mevki, şan-şöhret derdinden de sakın.

Gel, bir canlıya zarar vermekten de sakın.

Gel, anne babaya üf demekten de sakın.

Gel, iftira, yalandan da sakın.

Gel, siyasal alanda rakibine hakaret etmekten, iftira etmekten, onu aşağılamaktan da sakın.

Gel, insanların ırzına, namusuna göz dikmekten de sakın.

Ve gel, Allah'a ait olan nitelikleri kendine nispet etmekten de sakın.

Gel, sahibinin Allah olduğunu anla ve ben de varım, demekten de sakın.

Gel ey kardeşim! Yalnız yemekten içmekten değil bunlardan da sakınalım.

Gel ey kardeşim! Tüm fenalıklardan sakınalım, Allah'a ortak koşmaktan sakınalım.

Şunu unutmayalım, Efendimiz Hazreti Muhammed'in dediği gibi, kötü hallerimizi terk etmezsek tuttuğumuz orucun bir anlamı yoktur.

Eğer Savm'ın derin manalarına ulaşırsak her anımız huzur içinde olur.

İyi insan olmanın yolu Savm'ın manasına ulaşmaktan geçer.

Savm içinde olan; kimseye kötülük yapmaz, kimseyi kırmaz, kimseyi hor görmez.

Savm içinde olan; her an “hubbifilAllah” şuuruyla yaşar.

Yâni her an Allah sevgisini içinde hissederek yaşar.

Hâl ve yaşamı hep Allah sevgisi üzere olur.

En büyük ibadet hubbifilAllah üzere olmaktır.

Ramazan ayına erişildiğinde hepimiz bu ayın hakikatte temsil ettiği makamı iyice araştırmalıyız.

Ramazan; kendi aslını aramadaki manevi yolculukta bir aşka düşmenin adıdır.

Allah aşkıyla yanıp tutuşmak Ramadan-Ramazan sırrıdır.

Ramazan ayının içinde makamlar vardır.

Savm; sakınmak, korunmak, tüm kötü hallerden uzak durmak, Allah’a ait olan nitelikleri kendimize nisbet etmekten sakınmak, demektir

Sahur; gece uyanıklılığı yâni gafletten uyanmak demektir

İmsak; kendini tutmak, el çekmek, hapsedmek, kendine benlik isnat etmekten el çekmek, demektir

İftar; fatır kelimesinden gelir, açmak, yarmak, yaratılış, yaratılış sırrına ulaşmak, yaratana anlamak demektir.

Meryem Sûresi 26. âyette “Susma orucu” bizlere ne kadar muhteşem sunulmuştur.

Yâni bir insanla tartışmaya girme “Sus” denilmiştir.

Terâvih namazı; Halife Ömer zamanında, Halife Ömer tarafından konulmuştur, terâvih namazını cemaatle ilk kılan odur diye aktarılır.

Hicri takvim Halife Ömer zamanında başlatılmıştır ve her yıl genelde 11 gün önce gelir.

Hicri takvim, Hazreti Muhammed’in, Mekke’den Medine’ye 16 Temmuz 622 tarihinde göç etmesi tarihini başlangıç kabul eder.

Kur'ân'da Bakara sûresi 185. âyette de; "Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez âyeti" vardır.

Düzenlense oruç yalnızca kış aylarında da tutulabilir.

Bunun ispatı Hazreti Muhammed'in hayatında vardır.

Hazreti Muhammed; Medine'den Mekke'ye dönüşünde çölde (Bu olay Mekke'nin fethi diye bilinir) insanlar oruç ve herkes perişan bir halde iken, Hazreti Muhammed'e geliyorlar ve diyorlar ki: "Çok susuzuz ya resûlAllah."

Hazreti Muhammed diyor ki: "Bana bir bardak su getirin."

İkinci vakti henüz, iftara daha iki, üç saat vardır.

Hazreti Muhammed bir kayanın üstüne çıkmış ve seslenmiş: "Bakın görüyor mu beni herkes."

Bakmışlar; "Her yerden görünüyorsun ya resûlAllah" demişler.

Hazreti Muhammed, bardağı kaldırmış, suyu içmiş, orucu açmış ve şartlar gereği orucu bozmuştur.

Birçok kişi de ona uyararak oruçlarını açtılar, bozdular, mataralarından sularını içtiler.

Bir bölüm sahabe de; "Ramazan'da oruç bozulur mu, bu ne biçim iş" diyerek bozmadılar.

Bu olaya Müslim'de ve diğer hadis aktaranlar da rastlıyoruz.

Buradan anlıyoruz ki oruç kolaylıkla kış aylarında tutulabilir.

Tabi kim isterse orucunu istediği şekilde tutabilir de.

Kişilerin inanç meseleleri, onların Allah inancıyla ve bildikleri ile ilgilidir.

Bir kişinin Allah'a olan yönelişi, ona huzur getiriyorsa, buna sadece saygı duyulur.

Önemli olan 1 aylık orucu 12 aya, oradan da bir ömüre yaymaktır.

Ki asıl amaç bu olmalıdır.

O zaman insanlar fenalardan sakınırlar, Allah'a ortak koşmazlar ve birbirlerine karşı zerre kötülük yapmaktan sakınarak yaşarlar.

- Ramazan ayı aylardan bir ay değildir.
- Mânâ şehrine açılan bir kapıdır.
- Ramazan, ilâhi aşka düşme makamıdır.
- İlâhi aşkta yanıp kavrulmaktır.
- Varlığından geçmenin sırrıdır.
- Fenâfillah makamının başlama ayıdır.
- Şehri ramazan, mânâlar şehrine adım atmaktır.
- Bir ay yemekten içmekten uzak durmak değildir.
- Benlikten, kibirden kurtulma ayıdır.
- Allah'ın fiilinde fâni olma ayıdır.
- Allah'ın sıfatlarında fâni olma ayıdır.
- Allah'ın zâtında varlığından geçme ayıdır.
- Ramazan'da "Oruç, Sahur, İmsak, İftar" makamları açılır.
- Ramadan-Ramazan, aşka düşenlerin aydır.
- Ramazan, Hakk'a açılan makamın adıdır.
- Ramazan; yanmaktır, kavrulmaktır.
- Hakikati arama hararetidir.
- Varlığından geçmenin makamıdır.
- Ramazana giren, oruca erişecektir.
- Oruç "Savm-Sıyam" makamıdır.
- Savm-Sıyam, sakınmaktır.
- Benlikten, gururdan, kibirden sakınmaktır.
- Hasetlikten, fesatlıktan sakınmaktır.
- Her türlü zalimlikten uzak durmaktır.
- Allah'ın ulviyetinin yanında...
- Şirkten sakınmaktır.
- Kendine benlik isnat etmekten sakınmaktır.

Ben de varım demekten kurtulmaktır.
“Sahur makamı” seher sırrıdır.
Seher; gafletten uyanış vaktidir.
Allah’ta uyanma vaktidir.
Allah’ta uyananların seher makamı açılır.
“İmsak makamı” misak makamıdır.
Misak; söz verme, ant verme makamıdır.
İmsak; Allah’a misak vermektir.
Hakikat yolunda benlikten uzak durmaya söz vermektir.
İmsak; kendini tutmaktır, el çekmektir.
Kendini Allah’ın ulviyetine hapsetmektir.
Kendine benlik isnat etmekten el çekmektir.
Benlik günahına düşmemek için söz vermektir.
İftar “Fatır” makamıdır.
Fatır, yarılıp açığa çıkıştır.
Tohumun kabuğunun yarılıp, ağacın açığa çıkış sırrıdır.
Her şeyin Allah’tan açığa çıktığına şahit olmaktır.
Rahîm sırrına erişmektir.
Yaratılış sırrına ulaşmaktır.
Yaratılışta yaratana şahit olmaktır.
Fâtır makamının mânâsına ermektir.
İşte Ramazan bilene lütuftur.
Mânâlar şehrine adım atmaktır.
Ramazan sadece aç, susuz kalmak değildir.
Allah aşkıyla, Allah’ta fâni olma ayıdır.
Bir aydan bir ömre açılan bir kapıdır.
Benlik senlik kavgasından kurtulma ayıdır.
Allah’ın birliğine erişme ayıdır.
Kadir Gecesi sırrına erme ayıdır.
“Açığa çıkan varlığı anlamanın ateşine düşenler.”

“Gönlüne ilâhi arayış ateşi düşenler.”

Şehr-i Ramadan’a erişmişlerdir.

Bakara Sûresi 183. âyette ne güzel belirtilmiştir.

“Kutibe aleykumus sıyâm-benlikten, kibirden sakınmak size farz olarak yazıldı.”

“Her türlü kötülükten sakınmak size farz kılındı.”

“Allah’ın ulviyetinin yanında ben de varım demekten sakının”
Orucu sadece yemekten içmekten sakınmak sanmayalım.

Bilelim ki oruç var oruçtan içeri.

Allah için kalktın, onun rızası için oruç tuttun.

Gönlünü O’na döndürdün, akşama kadar yemedin içmedin.

Allah için yaptın, O’na inandın, oruç tuttun.

Hâlis bir gönülle, niyet ettin, sahur ettin, oruç tuttun.

Allah’ı hatırlatan her şey ne güzeldir değil mi?

O’nu hatırlayan gönül, her kötülükten uzak durur değil mi?

Peki, oruç bir ay mıdır, bir ömür müdür?

Oruç yalnızca yemekten içmekten sakınmak mıdır?

Tut orucunu ama bil ki oruç var oruçtan içeri!

Susmak, dilini tutmak, kimse hakkında konuşmamak da
oruç değil midir?

Gözün, kulağın, dilin, elin, ayağın da orucu yok mudur?

Aklı temizlemek, aklı sadece Allah’ ile meşgul etmek orucun
ana gayesi değil midir?

Kulluk makamına ulaşmak, Sâlih kul olarak yaşamak
orucun ana gayesi değil midir?

Ey Cân! Bil ki savm-sıyam, benlikten, kibirden, zalimlikten
sakınmaktır.

İşte oruçtan içeri oruç budur.

Ey Cân! Orucun mânâsına erelim.

Gurur, kibir, benlik, fitnelik, hasetlik, yalan söylemek gibi
cehalet hallerinden sakıyalım.

Kendimize benlik nispet etmekten sakınmaktır.

Hiç kimseye zarar vermeyelim.

Zalimlikten sakınalım.

İşte oruçtan içeri oruç budur.

Oruçtan maksat, tüm fenalardan sakınmak, uzak durmak değil midir?

Oruçtan maksat, miraç edip, Allah'a teslim olmak değil midir?

Gözün orucu ne olabilir bir düşünelim?

Eğer kişi; başkalarının ırzına, namusuna, helaline, malına, mülküne, makamına, parasına bakmaktan sakınıyorsa onun gözleri de oruçludur.

Eğer bir kişinin gözleri; sûretin ardında sîreti görebiliyorsa, sûret bakışından sakınıyor ise, o gözler oruçludur.

Dilin orucu ne olabilir bir düşünelim?

Eğer bir kişi; başkalarının arkasından konuşmuyor, çekış-tirmiyor ise küçük görücü sözler etmekten, hakaret etmekten, yalan sözler etmekten, boş sözler konuşmaktan sakınıyor ise onun dili de oruçludur.

Dilin orucu susma orucudur. (Meryem Sûresi 26)

Tut orucunu, ama bil ki oruç var oruçtan içeri!

Elin ayağın orucu ne olabilir bir düşünelim?

Eğer bir kişi; amellerinde, gittiği yolda, gayretlerinde hep kötü haller içinde olmaktan, zarar vermekten sakınıyor ise onun eli de ayağı da oruçludur.

Hakikat yolunda yürümek orucun mânâsıdır.

Benlik yolundan uzak durmak oruçlu olmaktır.

Tut orucunu ama bil ki oruç var oruçtan içeri!

Bilge bir kişi;

Yanında dedikodu yapan birine "Orucum bozuldu" der.

O kişi de "Efendim bir şey yiyip içmedik" der.

Bilge kişi "Dedikodu yaptık" der

O kişi de “Ben yaptım efendim, siz yapmadınız ki” der.

Kâmil insan “Ben de duydum ya” der.

Bil ki oruç aklını temizlemekle tüm azalarının oruçlu olmasdır.

Burun orucu ne olabilir bir düşün?

Aldığın nefesin orucuna ulaşabildin mi bir düşünelim?

Sana nefes alıp verdiren Allah’a nefesini teslim ettin mi?

Ben nefes alıp veriyorum gafletinden sakındık mı?

Kulak orucu ne olabilir bir düşünelim?

İşitmenin, işittirenin ve zikrin sese dönmüş o boyutunu bir düşünelim?

Semi sıfatının oruç boyutunu bir düşünelim?

Ben işitiyorum demenin gafletinden sakındık mı?

Gel orucun mânâ şehrine adım atalım.

Gel gönül orucu ile tanışalım.

Gel gönlümüzü temizleyelim.

Gel gönlümüzü, benlikten, gururdan, kibirden arındıralım.

Gel artık bu hallerden sakınalım

Yerlere göklere sığmayan Allah’ı gönlümüze sığdıralım.

Tut orucunu ama bil ki oruç var oruçtan içeri!

Gel beden orucu ile tanışalım.

Yaratılış amacımızı bulalım, ona göre hareket edelim.

Yaratılış amacımızdan kopmayalım.

Göz görmek için yaratıldı ve hiç şaşmadan vazifesini yapıyor.

Kulak işitmek için yaratıldı ve hiç şaşmadan vazifesini yapıyor.

Tüm organlar, hücreler niçin yaratıldıysa vazifesini yapıyorlar.

Peki, şimdi sor kendine! “Ben niçin yaratıldım” de.

İşte beden orucu yaratılışını bilmek ve o gayede hareket etmektir.

Ramazanın mânâsına erenlerin gönlü Allah aşkıyla yanar tutuşur.

Allah aşkıyla yanan gönülde hiç benlik, gurur, kibir kalır mı?

Allah aşkıyla yanan gönülde Allah'tan gayrısı olur mu?

Allah aşkıyla yanan kimsenin orucu her gün, bir ömür değil mi?

Onun yürümesi de uyuması da oruç değil mi?

O ne yaparsa yapsın hep oruç içinde yapmaz mı?

Gel orucun mânâsını hayatımıza geçirelim.

Her türlü gafletten, yalandan, aslı olmayan şeyden uzak duralım, sakınalım.

İlme edebe yapışalım, hiç ayrılmayalım.

Her an "Allah'ım bu vücûd senin, benim demekten sakınayım" şuuruyla yaşayalım.

İşte oruç var oruçtan içeri.

Orucun mânâsı varlığından geçmek demek değil mi?

Allah'ın ulvîyetinin yanında kendine benlik nispet etmekten sakınmak değil mi?

Sahur'un mânâsı üzere yaşayalım.

Sahur seher yolunun açılımı değil mi?

Gönlün aydınlığa ermesi değil mi?

Gece uyanıklılığı yâni gafletten uyanmak değil mi?

Gönül uyanışının başlaması değil mi?

Allah'ın nûrunun gönülde doğuşu değil mi?

Her varlıkta Allah'ın hakikatlerinin bir bir kendini göstermesi değil mi?

Gel İmsak'ın mânâsına uyalım, o şuurda yaşayalım.

İmsak, misak vermek değil mi?

Verdiğin ahde uymak değil mi?

Allah yolunda samimi olmaya söz vermek değil mi?

Kendini tutmak, el çekmek, kendine benlik isnat etmemeye söz vermek değil mi?

Kendini Allah'a hapsetmek değil mi?

Yâni Allah'ın ulviyetinde yok olmak değil mi?

Gel İftar'ın mânâsına erelim.

Fâtır kelimesinden gelir, açmak, yarmak, yaratılış, yaratılış sırrına ulaşmak, yaratana anlamak demektir.

Gel vücûdunda iftara ulaş.

Gel vücûdunun yaratılış hakikatine ulaş.

Gel Allah'ın sofrasına otur.

Gel Mâide sofrasıyla tanış.

Gel o sofradan sunulan sonsuz hikmeti anla.

Gel açığa çıkışı anla.

Gel yaratıcını anla.

Ey Cân!

Tut orucunu, ama bil ki oruç var oruçtan içeri!

Oruçtan içeri oruç, mânâ üzere hareket etmektir.

Her türlü; gururdan, kibirden, benlikten...

İftiradan, yalandan, gıybetten...

Bir başkasını öteki görmekten sakınmaktır.

Dilini tutarak kötü söz etmekten...

Dedikodu edip çekiştirmekten...

Fitnelik, fesatlık, hasetlikten sakınmaktır.

Kâlb kırıp incitmekten...

Kıskançlık içinde olmaktan...

Bağırıp çağırıp, azarlamaktan sakınmaktır.

İnsanların gizli yönlerini araştırmaktan...

Alay edip, küçük görmekten...

İnsanların inançlarını yargılamaktan sakınmaktır.

Yaratılan bir varlığı hor görmekten...

Kendini yüce sanmaktan...
Bir başkasını cehennemlik görmekten sakınmaktır.
Oruç tutmayı sadece yemekten içmekten sakınmak sanmayalım.

Tüm fena hallerden de sakınelım.

Saygı sevgi tenezzül içinde olalım.

Gel, orucun nice makamına erelim.

Gel, oruçtan içeri oruca erelim.

Gel, orucu sadece yemekten içmekten sakınmak görmeyelim.

Oruç, savmdır, sıyamdır, rücû etmektir.

Gel, orucu sadece mide orucu olarak görmeyelim.

Gel, gözün, dilin, kulağın, elin, ayağın, cümle azanın orucuna erelim.

Gel, orucun nice makamına erelim.

Niceleri vardır, onların orucu yalnızca yemek içmekten, cinsi münasebetten sakınmaktır.

Niceleri vardır, onların orucu; dedikodu, fitne, gıybet, yalan söylemekten, kimsenin ırzına namusuna bakmaktan sakınmaktır.

Niceleri vardır, onların orucu; gurur, kibir gibi hallerden sakınmak, insanların inancını hor görmekten sakınmak, insanların ibadetine karışmaktan sakınmak, kimse hakkında kâlbinde dahi kötü düşünmekten sakınmaktır.

Bu kimseler dünya malına, makamına, şanına şöhretine meyletmekten dahi sakınırlar.

Niceleri vardır, onların orucu hepsine ilave olarak Allah'ın ulvîyetinin yanında kendilerine benlik isnat etmekten, Allah'a ait olan sıfatları kendine nispet etmekten, ortak koşmaktan sakınmaktır.

İşte bunlar her nereye bakarlarsa baksınlar her varlıkta Hakk'ı seyretmenin zevkindedirler.

Her nereye dönerlerse dönsünler oraya “Semme Vechullah” şuuruyla bakarlar.

İşte onlar 1 aylık kapıdan geçip 12 aylarını her dâim oruç şuuruyla geçirirler.

Ramazanda tutulan 30 gün orucun kıymeti bilinmelidir.

Her gün bir resûl, nebinin makamı düşünülse nice kapılar açılacaktır.

Kur’ân’da 30 resûl, nebî geçer.

Her ne kadar 25 diye bilinse de “Lokman, Üzeyir, Zülkarneyn, Meryem, Havva” ile 30 diye kabul etmek doğru olacaktır.

Bunlar;

1. Hazreti Âdem
2. Hazreti İdris
3. Hazreti Nûh
4. Hazreti Hûd
5. Hazreti Sâlih
6. Hazreti İbrâhîm
7. Hazreti Lût
8. Hazreti İsmâîl
9. Hazreti İshâk
10. Hazreti Yâkûb
11. Hazreti Yûsuf
12. Hazreti Eyyûp
13. Hazreti Şuayb
14. Hazreti Mûsâ
15. Hazreti Hârûn
16. Hazreti Dâvûd
17. Hazreti Süleyman
18. Hazreti Yûnus
19. Hazreti İlyas
20. Hazreti Elyesa

21. Hazreti Zülkifl
22. Hazreti Zekeriyya
23. Hazreti Yahyâ
24. Hazreti Îsâ
25. Hazreti Üzeyr
26. Hazreti Lokman
27. Hazreti Zülkarneyn
28. Hazreti Muhammed
29. Hazreti Meryem
30. Hazreti Havva

Kur'ân'da Âdem ve Eşi diye geçtiğine göre, Havva'yı da nebî olarak kabul etmek doğru olacaktır.

Havva hakikatinin insan bedeninde yeri nedir iyi düşünülmalıdır.

Havva sırrı ile nebî sırrı arasındaki bağ nedir iyi anlaşılmalıdır.

Tüm nebiler Havva boyutundan doğar.

İnsan bedeni Havva boyutudur.

İnsanın rûhu Âdem boyutudur.

İnsan Âdem ile Havva'dan oluşur.

Bu ne demektir?

İnsan, ten boyutu ve cân boyutunda oluşur.

Tüm resûl ve nebîlerin temsil ettiği boyutlar insan bedeninde vardır.

Hazreti Meryem'i de bir nebî olarak kabul etmek doğru olacaktır.

Meryem boyutunu da insan, kendi vücûd şehrinde bulmalıdır.

İşte Ramazanda 30 gün boyunca her gün bir resûl, bir nebîyi araştırsak, onların temsil ettiği makamları anlarsak, gö-nüllere nice kapılar açılacaktır.

Ramazanın içinde olan üç on gün fenâ makamlarındaki efâl-i ilâhiye, sıfat-ı ilâhiye, Zât-ı ilâhiye makamlarına işaret edilmiştir.

İlk on günde varlıktaki Allah'ın efâl-i ilâhiyesi tefekkür edilir.

İkinci on günde Allah'ın sıfat-ı ilâhiyesi tefekkür edilir.

Üçüncü on günde Allah'ın zât-ı ilâhiyesi tefekkür edilir.

Böylelikle üç on günde Allah'ın ulviyetinin yanında fenâ-fillah makamına erişilir.

Allah var ben de varım gafletinden kurtulunur.

Ramazan sonrası yapılan üç gün bayram, yine üç makamda Fâil'e, Mevsuf'a, Mevcûd'a olan vuslata işaret eder.

Üç gün bayram; "Lâ Fâile İllâAllah, Lâ Mevsûfe İllâAllah, Lâ Mevcûde İllâ Hû" ulvîyetinin vuslatıdır.

Bayram vuslat sırrıdır.

Ramazan bayramı diye bildiğimiz bayramın asıl adı; "İyd-ı-fıtr" yâni Fıtır bayramıdır.

"İyd-ı-fıtr" rahîm boyutunun açılışı ile Hakk'ın cemâlini göstermesidir.

İyd-ı fıtır; perdenin açılıp yüzünü göstermesi demektir.

Kişinin gönlünde, iftar tecelli etmişse, yâni Hakk şuuru açığa çıkmışsa, o kişinin gönlü "İyd-ı-fıtr" yâni fıtır bayramına kavuşur.

Kişi Ramazanda kendi varlığından geçmişse, yâni kül-kul olmuşsa, o kişinin gönlü "İyd-ı-fıtr" yâni fıtır bayramına kavuşur.

İyd-id; her an tecelli eden, kendini her an gösteren, kendini gösterip duran demektir.

Fıtır bayramının hakikatte mânâsının ne olduğunu inceleyelim.

Fıtır, iftâr, fatır, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Fıtır; açılmak, doğuş, vücûda gelmek, yarmak, yaratılış, ruhdan geliş gibi anlamlara gelir.

Yani fıtır; yaratanın yaratma sırrıdır, yani yaratılış sırrıdır.

Semâ-i âlemin açılıp, semâ-i âleminin sahibinin kendini açığa çıkarmasıdır.

Rahîmin açılıp, rahîmde olanın kendini rahmâniyetiyle göstermesidir.

Bu Kâinat bir özden açığa çıkmıştır.

İşte o öz rahîm sırrını taşır.

Özden açığa çıkan yapıya ise rahmân denilir.

“İyd-ı-fitr” rahîmin açılıp, Hakk’ın cemâlini göstermesidir.

İşte bu cemâle kavuşmak bayramdır.

Fıtır bayramı; cemâle kavuşmak, her varlığın ardında Hakk’ın cemâlini görme makamıdır.

Bakara Sûresi 115: “Ve lillâhil meşriku vel magribu fe ey-nemâ tuvellû fe semme vechullâh innallâhe vâsiun alîm.”

Ve li Allah el meşriku	: Allah’ın, doğu,
Ve el magribu	: Garb, batı,
Fe eynemâ tuvellu	: Artık, nereye, dönerseniz,
Fe semme vechu Allah	: Artık, orada, yüz, yön, hakikatler, Allah
İnne Allah vâsiun	: Muhakkak ki, Allah, kuşatan, saran,
Alîm	: İlmîyle, ilmin sahibi,

Meâli: “Doğu da ve batı da Allah’ındır. Nereye dönerseniz dönün Allah’ın yüzü oradadır. Muhakkak ki bütün her şeyi ilmiyle kuşatan Allah’tır.”

İşte Ramazan Bayramı her yerde Allah’ın cemâlini görme sırrıdır.

Bayramın ilk günü Allah’ın fâil yüzünü, ikinci günü mev-sûf yüzünü, üçüncü günü zât yüzünü görme sırrıdır.

Onun için bu makamlara işaretten Ramazan bayramı üç gün yapılır.

Ramazanın sonunda “Semme vechullâh-nereye dönerseniz dönün Allah’ın yüzü oradadır” makamına erişilir.

Allah her yerden vechîni her an gösterir.

Lakin kişi varlığın sũret yũnũnde kalırsa, gũrdũđũ varlıktır.
İşte Bayramın sırrı varlığın uezũnde Allah'a nazar etme,
O'na vuslat etme sırrıdır.

Kişi kendine nisbet ettiği vucũdunun sahibini anladığında,
yani kendi varlığından geçtiğinde, kendinde olan Hakk'ın cemâ-
line kavuşur, O'na vuslat eder.

İşte bu vuslat; Ramazan bayramı, Fıtır bayramıdır.

Vusla-Vuslat; bir şeyin bir şeyle buluşması, birleşmesi, ka-
rışması, kavuşması, bitiştiren şey gibi anlamlarına gelir.

Vuslat; damlanın derya ile buluşmasıdır.

Ki damla derya ayrı değildir, kişi zannı ile bũyle zanneder.

İkinin bir olmasıdır.

Kesretin vahdete dũnũřmesidir.

Kişinin aslına kavuşmasıdır.

Kişinin Hakk'ın cemâlinde yok olmasıdır.

İşte Fıtır bayramı-Ramazan Bayramı; kulun kendinde ve
her yerde her an tecelli edenin Allah olduğuna ârif olmasıyla,
Cemâl-i İlåhî'nin açılmasıdır.

Ramazan ayında, savm sıyam eyleyen, Hakk sofrasında ilâhî
lütũflara iftar eyleyen, Cemâl-i İlåhî'ye ulaşıp bayram eder.

Vuslattır bayram.

Buluşmaktır bayram.

Karışmaktır bayram.

Bir olmaktır bayram.

Gũrmektir bayram.

Kendinden geçmektir.

Aşka erişmektir bayram.

İkilikten geçmektir.

Benlikten arınmaktır.

Barışmaktır bayram.

Elest hitabını duymaktır.

Vücûd şehrinde yol bulmaktır.
Hissettikçe sarhoş olmaktır bayram.
Dostun şehrine yol bulmaktır.
Aşk yolunda yol almaktır.
Tenden cânâna erişmektir bayram.
Perdeleri aşmaktır.
Cânana kavuşmaktır.
Kendini unutmaktır bayram.
Kanatsız uçmaktır.
Mâlik'ül mülke ermdir.
Cânı cânana karışmaktır bayram.
Hikmetinden himmet bulmaktır.
Himmetinde zevke ermdir.
Sensin diye ikrar vermektir bayram.
Lâl olmaktır.
Elsiz ayaksız kalmaktır.
Vücûdun sahibine teslim olmaktır.
Gönül gözüne ulaşmaktır bayram.
Secdeye ermdir.
Dâim secdede kalmaktır.
Âdem olmaktır.
Melek boyutuna ermdir bayram.
Ölü iken dirilmektir.
Ölümsüzlük şerbeti içmektir.
Hakk'ın ûlvîyetine ermdir bayram.
Üflenen rûha ermdir.
Cân şehrinde cân olmaktır.
Cânana pervane olmaktır bayram.
Her yerde Cemâlini görmektir.
Cemâline hayran olmaktır.

Cemâlini Cemâliyle seyretmektir bayram.
Kesreti tutanı görmektir.
Kesretin de O olduğunu bilmektir
Vahdete ermektir bayram.
Bedensiz aşka ermektir.
Gönül aşkında erimektir.
Tarifsiz hazza ulaşmaktır bayram.
Cân deryasına gark olmaktır.
Aslına ulaşmaktır.
Tevhîd sırrına ermektir bayram.
Gül bahçesinde güle ermektir.
Gül kokusunu hissetmektir.
Gül kokusuna boyanmaktır bayram.
Nûruna ermektir.
Nûrunu nûruyla seyretmektir
Nûr üzere nûr olmaktır bayram.
Aşkın elbisesini giymektir.
Aşkın diline ermektir.
Aşk ile seyretmektir bayram.
Gönüllerin neşesidir.
Yüzlerin gülmesidir.
Birlik beraberliktir bayram.
Hakk'ta Hakk olmaktır.
Muhammed'le buluşmaktır.
"İllâ Hû" zevkine ermektir bayram.
Rûha ermektir.
Nûrunda nûr olmaktır.
Tevhîd şuurudur bayram.
Cenneti âlâ'ya ermektir.
Ulvî zevkleri tatmaktır.

Bedenlerin ardında vücûdu görmektir bayram.
Bayram barışmaktır.
Bayram küslüğü bitirmektir.
Bayram bir olmaktır.
Ayrılığı bitirmektir bayram.
İkilikten kurtulmaktır bayram.
Barışmaktır bayram.
Senlik benlikten geçmektir bayram.
İslâm makamına ermektir bayram.
Küslerin barışmasıdır bayram.
Peki, küslük nedir?
Kime küs halindeyiz?
Küslük;
Allah ile küs olmaktır.
Allah ayrı kendi ayrı sanmaktır.
Allah var ben de varım kibriyle yaşamaktır.
Tevhîd şuurundan uzak olmaktır.
Sevgilinin vechînden uzak olmaktır.
Küslük;
Allah şuurundan uzak olmaktır.
İkilikte kalmaktır.
Sen ben anlayışında kalmaktır.
Kendi vücûdunu tutan Allah idrakinden uzak olmaktır.
Vücûdun sahibi Allah iken, benim deme gafletinde yaşamaktır.
maktır.
Gel, küslük nedir ince ince düşünelim
Gel, kul ile küslük nedir, Allah ile küslük nedir anlayalım.
Gel, Allah ile küslük nedir düşünelim.
Allah ile küs olan, kulları ile kavgalı olur.
Allah ile küs olan, öfkeli, hiddetli, kavgacı olur.

Allah ile ks olan, kibir, gurur, benlik içinde olur.

Allah ile ks olan, dünyaya esir olur, ölümü unuttur, zalim olur.

Allah ile ks olan O'nu uzakta sanır, kendinde olduğunu göremez.

Gel, kslkten vazgeçer artık.

Gel, küslüğü bitir artık.

Gel, küslüğün ne olduğunu anla artık.

Allah ile ks olduğunu anla artık.

Allah var ben de varım, gafletinden vazgeçer artık.

Gel, Allah ile ks olduğunu anla artık.

Gel, Allah ile barışma zamanın gelmedi mi?

Gel, Allah ile barış artık.

Onunla aranda mesafe yok idi.

Vücûdunu O'nunla arana koyduğun an başladı küslüğün.

Ben de varım, benliğine düştüğün an başladı küslüğün.

Kendi inancını üstün gördüğün an başladı küslüğün.

Kendini varlıktan ayrı gördüğün an başladı küslüğün.

Varlıкта Allah'ı gremediğin an başladı küslüğün.

Kibre düştüğün an başladı küslüğün.

Kesrette kaldığın an başladı küslüğün

Gel, Allah ile barış artık.

Gel, kendine isnat ettiğin vücûdunun sahibinin Allah olduğunu anla artık.

Bak, "İslâm" kelimesi bile "barış" demektir.

Sen de İslam'a er Allah ile barış artık.

Gel, Allah'a vuslat et artık.

Vücûdunu tutan, her an sende olan, Allah şuuruna erişer artık.

Gel, kslkten geçelim.

Gel, birlik şuuruna erelim.

Gel, Allah'a vuslat edelim.

Gel, küslüğün nasıl biteceğini anla.
Gel, dön vücûduna, vücûdunu şöyle bir oku, bir incele.
Vücûdundaki vücûdun sahibine teslim ol.
Ben benim demekle, hakikatten ne kadar uzaklaştığını anla.
Bak vücûduna;
Nefes alıp vermene bak.
Vücûdunun işleyişine bak.
Kanının dolaşmasına, kalbinin atmasına bak.
Ellerine, kollarına, ayaklarına gövdene, başına bak.
Bak ki vücûdunu sen oluşturmadın.
Bak ki vücûdunu her an çalıştıran sen değilsin.
Bak ki vücûdunun sahibi vücûdunda her an tecelli etmekte, gör artık.
Bunları görmemekle, küslük durumuna düştüğünü fark et.
Bunları görmemekle, Allah idrakinden uzak olduğunu fark et.
Ve gel küslük nedir anla artık.
Vücûduna benim dedin, Allah'la küs oldun.
Bilgide kaldın, ilme küs oldun.
Bilmişlikte kaldın, tevâzûya küs oldun.
Kendi inancını üstün gördün, imana küs oldun.
Kulların yazdıklarını kitap bildin, canlı kitap olan vücûd kitabına ve varlık kitabına küs oldun.
Kadın erkek diye ayırdın, insanlığa küs oldun.
Anlatılan sözlere inandın, tefekküre küs oldun.
Bilmeden, görmeden, tanımadan, şahit olmadan inandın, şahitliğe küs oldun.
Âdem'den Muhammed'e gelen boyutları kendinde bulmadın, resûl, nebî hakikatlerine küs oldun.
Gururda, kibirde kaldın, Tevhîd şuuruna küs oldun.
Kısacası kendindeki ve varlıktaki Allah'ı göremedin, Allah'a küs oldun.

Gel, küslüğü bitir artık.
Gel, edeb içinde, ilim içinde, irfan içinde Allah'a şahit ol,
Allah ile barış artık.
Barış ki bayramın olsun.
Barış ki vuslatın olsun.
Barış ki huzurun olsun.
İşte bayram:
Âlem-i Sultana erişmektir.
Görmektir, kendinden geçmektir.
Aşka ermektir.
İşte bayram;
İkilikten geçmektir.
Benlikten arınmaktır.
Küslüğü bitirmektir.
Barışmak, İslâm'a ermektir.
İşte bayram:
Vücûdunda O'nu duymaktır.
Vücûd şehrine dâhil olmaktır.
Vücûd şehrinde O'nun vechîni görüp kendinden geçmektir.
İşte bayram;
Allah ile küslüğünü bitirmektir.
O'na teslim ol, O'na vuslat et ve küslüğün bitsin.
Ve küslüğün bitsin ki Allah ile barışasın.
Bil ki Allah ile barışan:
Kendi ile barışır, benlikten kibirden kurtulur.
Her an O'nunla olur.
Bil ki Allah ile barışan:
Tüm kulları ile barışır.
Hiçbir kula zerre kadar zarar veremez.
Bilir ki kul denilen, Allah deryasının damlasıdır.

Gelin, barış olalım.
Her yerde Hakk'a erelim.
İkilikten geçelim
Vuslat edip bayram edelim.
İşte Ramazan ayında orucun mânâsına eren kimse, bayramın ulvî makamına erecektir.

Gel kardeşim!
Orucumuz bizi insan makamına eriştirsin.
İnsan makamında İslâm elbisesi giymeyi nasip eylesin.
Müslümanlık şuuruyla yaşamayı nasip eylesin.
Ramazanda orucun mânâsıyla tanışalım.

DEDİLER

Seher vakti uyandım, oruca niyet ettim
Oruç mânâ bulmazsa, anlamı yok dediler

Oruçluyum diyerek, hiç yemedim içmedim
Orucun şekli değil, mânâsı farz dediler

Oruç tutmak sakınmak, kötü halden arınmak
Fitne gıybet edersen, oruç tutma dediler

Su ile abdest aldım, kendimi temiz sandım
Aklın gönlün temizse, oruç odur dediler

Oruç tutsun kulaklar, dedikodu duymasın
Dedikodu duyarsan, oruç olmaz dediler

Oruç tutsun ellerin, kötülüğe gitmesin
İyi biri olmazsan, oruç ruhsuz dediler

Çekiřtirmek gúnahtır, ölü eti yemektir
Ölü eti yiyenin, orucu yok dediler

Gözler sana verilmiş, Halk'a Hakk'la nazar et
Gözün orucu vardır, hâkir bakma dediler

Hiç kimseyi incitme, kötü sözden uzak dur
Dilin orucu vardır, kem söz etme dediler

Kâlbın orucu vardır, sakın kötü düşünme
Kâlbî oruç tutanın, hâli güzel dediler

ORUÇ

Ramazan yanmak demek, hevâ hevesde kalma
Gel Allah aşkıyla yan, bir daha sakın sönme

Oruç mânâ bulmaktır, aç susuz kalmak sanma
Hakk'a uruç etmektir, uruç et gafil olma

Sahurda kalkmak nedir, düşün âdetde kalma
Gönlünde gün ağarsın, sehere er cahil kalma

İmsak ahde uymaktır, ahdinden sakın dönme
Elest bezminde söz ver, sözünden geri dönme

Oruç uzak durmaktır, gurur kibir benlikten
Kibirden sıyrıl kurtul, bir daha geri dönme

İftâr Hakk'ın sofrası, nimeti gör kör olma
Nice himmet sunulur, şükür et nankör olma

Oruç şirkten kurtulmak, şirki terket şirk koşma
Allah'tan gayrısı yok, vücûdu senin sanma

Vücûdun Zâtını bil, kendine nisbet etme
Vücûda benim deyip, Allah'a ortak koşma

İMSÂK

Kem söz etme tut dilini
Kindar olma yut öfkeni
Oruç tutmak ıslah olmak
Temiz eyle sen gönlünü

Kul hakkından çek elini
Hakk yoluna dön yüzünü
İmsâk sırrı mîsâk vermek
Sözünde dur tut ahdini

Benlik etme gör kibrini
Tövbe eyle bul yolunu
Kâmil olan yol gösterir
Tenezzül et ver elini

Sahur eyle aç gözünü
Tefekkür et bil kendini
Oruç tutmak miraç etmek
Miraç eyle gör Rabbini

Şimdi Leyletü'l Kadr makamını inceleyelim.

LEYLETÜ'L KADR SIRRI

Toplumda Ramazan ayının 27. gecesi Kadir Gecesi diye bilinir. Kur'ân'ın Ramazanın 27. gecesi olan Kadir Gecesinde Hazreti Muhammed'e indi diye anlatılır.

O zaman sormak gerekir.

Kur'ân Ramazanın 27. gecesi olan Kadir Gecesinde Hazreti Muhammed'e indiyse, Hazreti Muhammed bu geceye kadar hangi itikat üzere hareket etti?

Bu gecede tüm günahlardan kurtulmak diye bir şey var mıdır?

Bin aydan yâni bir ömürden daha hayırlı diye aktarılan bilgi doğru mudur?

Bu gecenin bir ömürden daha hayırlı olmasındaki hikmet nedir?

El Leyl nedir?

El Kadr nedir?

Kadr Sûresini samimiyetle incelediğimizde, bu sûrede kişinin cehalet karanlığından kurtulmasının ve tüm varlığı tutan Kudreti yâni Allah'ı idrak etmesinin inceliği vardır.

Allah'ı anlamakla selamete ulaşmanın yâni İslâm olmanın yâni huzura kavuşmanın inceliği vardır.

El Leyl ve El Kadr kelimelerini incelersek:

Leyl; gece, karanlık, gaflet, cehaletin karanlığı, halkiyet demektir.

Leyl, leylâ, leyâil, leyâl, leyâli, leyli; aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kadr; kudret, takdir, güç, itibar, değer, kıymetli olan, kuvvetli olan, her şeye gücü yeten, her varlıkta muktedir olan demektir.

Allah'ı bilmeyen kişinin yaşadığı hâl, leyl hâlidir.

Ya da tüm varlıkta Hakk'a nazar etmenin makamı Leyl makamıdır.

Hem kişinin leyl durumu vardır.

Hem de Allah'a ait olan leyl durumu vardır.

Kendi cehalet karanlığında kaybolan Allah'ı kaybetmiştir.

Allah'ın leyl makamında kaybolan, Allah'ın ulvîyetinde kendini kaybetmiştir, yâni fenâfillah olmuştur, bekâya karışmıştır.

Damlanın deryada kaybolduğu gibi Allah'ın leylinde kaybolanlar, Allah'ta bekâ bulmuşlardır.

İşte Kadr Sûresinde geçen leyl her iki cihetten de düşünülmeledir.

Kişinin kendi leyl hali kendi cehalet karanlığıdır.

Leyl hâlinde yaşayan kişi; cehaletin karanlığında yaşayan kişidir.

Cehaletin karanlığında yaşayan kişi de varoluş ve var edeni yâni Allah'ı bilmeyen kişidir.

Gece dediğimiz şey, aslında Dünyanın kendi gölgesidir.

Dünya güneş etrafında ve kendi etrafında döner.

Dünya kendi etrafında dönerken, güneşin diğer tarafta olmasıyla oluşan gölgeye biz gece deriz.

Aslında bu durum Dünyanın kendi gölgesidir.

İşte kişinin gölgesi de kendi varlığını görüp, kendinde ve varlıkta Hakk'ın ulvîyetini görememesidir.

Yâni gaflette kalan kişi, Allah hakikatine erişemeyecektir.

İşte bir kişide olan Leyl hâli, kişinin cehaletin karanlığında olma hâlidir.

Böyle hâlde olan kişi, kendi bedenini kendine nisbet eder ve bedeninin asıl sahibini bilemez.

İşte kişinin kendi varlığının gölgesinde kalması yâni varlığını kendine nisbet etmesi kişinin Leyl hâlidir.

Kadir Gecesi denilen şey Allah'ı anlamaya başlamanın adıdır. Bizim gecemiz, gönlümüzün cehalet karanlığıdır.

Bizler dünya metâına, makama, şan, şöhrete, gurura, kibire, dedikoduya, kötülük hallerine düşmekle hurafelere inanmakla gönlümüzü kararttık.

Allah'ı idrak etmeyi unuttuk.

O'na şahitlik nedir düşünmedik.

Leyl durumuna düştük, bu durumda yaşadık.

Cehaletin karanlığında yaşadık, bilemedik.

Cehaletin karanlığından kurtulmak, gönül aydınlığına ulaşmak Allah'ı anlamakla mümkün olacaktır.

Cehaletin karanlığından kurtulmanın yolu, bize sunulan hakikat bilgileri ile tüm varlıktan her an tecelli edip duran Allah'a şahit olma sırrıdır.

Cehalet karanlığından kurtulmak ancak hakikate ulaşmakla olur.

Hakikate ulaşmanın yolu da insanın kendi vücûd kitabını ve Kâinat kitabını okumakla mümkün olacaktır.

Kendi aslının ne olduğunu bilen insanın gönlü aydınlancaktır.

Kişi Lely hâliinden, yâni cehaletin karanlığından nasıl kurtulur?

Kur'ân bu kurtuluşu Kadr Sûresi'nde bizlere muhteşem bir şekilde açıklıyor.

Kişinin gönlünün cehaletten temizlenmeye başlaması ve aydınlığına kavuşması, ancak ve ancak tüm kâinatı tutan kudret sahibi Allah'ı idrak etmesiyledir.

Allah tüm varlığı tutan ilâhi kudret boyutudur.

Hûd Sûresi 4:

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

İlâllâhi merciu kum ve huve alâ kulli şeyin kadîr

İlâ Allah merciu : Allah'tır, dönülecek yer, merkez, kaynak, siz, kum

Ve huve alâ kulli : O, bütün her şeydeki, şeyin

Kadîr : Kudret, güç, her şeye muktedir olan,

Meâli 1: “Kaynağınız ancak Allah'tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

Meâli 2: “Sizin aslınız ancak Allah'tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

Âyette muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi hepimizin geldiği kaynak Allah'tır.

Allah hakikatinin cevabını arayacağımız yer, âyette belirtildiği gibi “alâ kulli şeyin kadîr” varlığın kendinde olan kudret boyutudur.

Anlıyoruz ki Allah denilen, bütün her şeydeki kudrettir.

Bakara Sûresi 20-106-109-148: “İnne Allah alâ kulli şeyin kadîr.”

İnne Allah : Muhakkak, Allah

Alâ kullu şeyin : Bütün her şey, kudret, güç kadîr

Meâli: “Muhakkak ki Allah, bütün her şeydeki kudrettir.”

Mâide Sûresi 17-19-40: “Ve Allah alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Mâide Sûresi 120:

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lillâhi mulkus semâvâti vel ardı ve mâ fihin ve huve alâ
kulli şeyin kadîr

Li Allah mulku : Allah, mülkü, sahip, hükümdar, idare eden,
El semâvât ve el : Gökler, Ülvî Âlem, arz, yeryüzü, yer,
ardı
Ve mâ fi-hinne : Şey, değil, ne, içinde, onda, orada,
Ve huve alâ kulli : O, bütün her şeydeki kudret,
şey kadîr

Meâli: “Göklerdeki ve yerdeki her şeyin sahibi Allah’tır ve
O bütün her şeydeki kudrettir.”

İşte insan, Allah hakikatini, varlığın kendinde olan kudre-
tin tecellisinde aramalıdır.

Varlığın varoluşunu araştıran kişi, mutlaka hakikate eri-
şecektir.

Varlık, belli bir kudretin tecellisi ile var olmuştur, şekil-
lenmiştir, bedenlenmiştir.

Ve o kudret, her an bedenlenen varlıkta kendini ispat eder.

Varlığın özünde olan kudreti, yâni gücü, kuvveti kimse
inkâr edemez.

Varlığın kendinde olan hareketlilik, bir kudret sayesinde
olmaktadır.

İşte Kadir Gecesi sırrı, tüm varlıktaki kudretin sahibi olan
Allah hakikatine erişmektir.

Kişinin Leyl halinden kurtulması, yâni cehaletten kurtul-
ması “El Kadr”dir.

Kadr Sûresi ilk âyette belirtildiği gibi, tüm varlık kitabın-
dan sunulan hakikatleri anlayan kişi cehaletin karanlığından
kurtulur.

Leyl hâlinde kurtulmanın yolu, insanın kendi vücûd ki-
tabını ve Kâinat kitabını okumasıyla başlar.

Kendini okumaya başlayan kişi, hakikatlerle tanışır.

İşte kendini ve varlığı okumaya başlayan kişinin Kadr gecesi başlamıştır.

İşte Kur’ân’da “İkrâ-Oku” âyetiyle buna işaret edilir.

Cehaletin karanlığından hakikatin aydınlığına çıkmanın tek yolu, insanın beden kitabını ve varlık kitabını okuması ve sonuçta, varoluş ve var edeni anlamasıdır.

Yunus’un dediği gibi;

“Dördüncüsü hakikat ere eksik bakmaya,

Bayram ola gündüzü, kadr ola gecesi.”

“Dervişin dört yanında dört ulu kapı gerek,

Nereye bakar ise gündüz ola gecesi.”

İşte her kim kendi cehalet karanlığından Hakk’ı idrak etmeye başlamıştır, o kişinin Kadr gecesi başlamıştır.

Hakikati anlayan kişi, cehaletin karanlığından kurtulup, tüm varlıktaki kudret sahibi olan Allah’ı anlamanın aydınlığına ulaşmıştır.

İşte bu aydınlığa erişmek, Kadr Gecesi sırrıdır.

Kadr Gecesi sırrı kişiyi bayrama eriştirir.

Bayram kavuşmaktır, vuslattır, yâni Hakk ile Hakk olmaktır.

Damlanın Deryadan ayrı olmadığını zevk etmektir.

İşte Kadr gecesi; cehaletin karanlığından kurtulmanın ve tüm kâinattaki tek kudret olan Allah hakikatinin aydınlığına ulaşmanın makamıdır.

Kur’ân’ın Hazreti Muhammed’e bu gecede indirilmeye başlandığına inanılır.

Müslümanlar tarafından, Ramazan ayınının 27. gecesi Kadir Gecesi diye kutlanır.

Tarihi olarak incelediğimizde Hazreti Muhammed’den önce de Ramazan ayında 30 gün oruç tutulduğuna, kutsal günler ve gecelerin kutlandığına rastlıyoruz.

Bugün de Müslüman dünyasında kandil geceleri diye bilinen geceler kutlanır ve Allah'a dualar edilir, yapılan günahlardan tevbe edilir, ibadetler edilir.

Bu geceler; Mevlid, Regâib, Mirâc, Berâat ve Kadir Gecesidir.

İnsanların bazı geceleri kutsal görüp Allah'a dua etmelerinde, tevbe etmelerinde, ibadet etmelerinde elbette hiçbir sakınca yoktur.

Yeter ki yapılan hatalar fark edilsin, bir daha yapmamak için Allah'a tevbe edilsin ve o hataya bir daha dönülmesin.

Böyle geceleri bir ömre yaymak daha güzeldir.

Böyle geceler yoktur diyerek tartışılmaya girilmemelidir.

Bu gecelerle ne hatırlatılmak istenilmiş bu anlaşılmalıdır.

Bazı kimseler bu geceler yok dese de insanlar bu geceleri kutsal bilmişlerdir.

Ve böyle geceleri dualarla, tevbelerle ve ibadetlerle geçirmişlerdir.

Bir gece de olsa insanların içkiden, kumardan, zinadan, kötülük yapmaktan, dedikodu yapmaktan uzak durması güzeldir.

Ama asıl olan o gecelerdeki samimiyetimizi bir ömre yaymaktır.

İnsanlar böyle geceleri kutsal bilirler.

Böyle gecelerde Allah'a; kendileri, çocukları, vatani, askeri için, sevdikleri için dua ederler.

Günahlarından tevbe ederler, Kur'ân okurlar, ibadet ederler.

Kutsal geceler diye bilinen geceler, insanlık tarafından her zaman kutlanmıştır.

Her toplum kendi kültürüne, kendi inandıkları şeylere göre dualar etmiştir.

Bu her zaman olmuştur ve olmaya devam edecektir.

Yeter ki insanlar böyle geceleri bir ömre yaysınlar ve böyle gecelerde ettikleri tevbelere uysunlar ve samimiyet içinde olsunlar.

Allah'ı hatırlayıp onun sevgisini hissetmenin hiçbir mahsuru yoktur.

Yeter ki O'nun sevgisini hep içimizde hissedelim ve iyi insan olalım.

Allah'ın bizden istediği Salih amelde olmamız, yâni iyi insan olarak yaşamamızdır.

Yeter ki her gecemizi Kadir Gecesi bilelim, Allah'ı hiç unutmada yaşayalım.

Hangi gece olursa olsun Allah'ı hatırlamak ve O'nun sevgisini hissetmek güzeldir.

Allah'ı unutmada yaşayan kişi, kimseye zerre kadar zarar veremez.

İşte Kadr gecesi dediğimiz gece;

Kişinin Allah'ı layıkıyla idrak etmeye başladığı gecedir.

Kişinin gönlündeki cehalet kirliliğinin temizlenmeye başladığı gecedir.

Cehalet karanlığından geçip Allah'ı tanımaya başladığı andır.

Tüm Kâinatı tutan tek kudret olan Allah hakikatini anlamaya başladığı gecedir.

Evet, kişinin Allah'ı idrak ettiği bir an, gaflet içinde yaşanan bir ömürden daha kıymetlidir.

Allah'ı layıkıyla anlamak ve bu şuurda edeb içinde yaşamak ana gaye olmalıdır.

Şimdi Kur'ân'da geçen Kadr Sûresini inceleyelim.

Kadr Sûresi:

1-

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

İnnâ enzelnâ hu fî leyletil kadr

İnnâ enzelnâ hu : Muhakkak biz, doğrusu, indirildi, sunduk, verildi, o,

Fiy leyleti : İçinde, gece, gaflet içinde, cehaletin karanlığı, kişiliği, halkiyet,
El kadr : Değerli, kudret, güç, kudret sahibi, muktedir olan,

Meâli 1: “Cehaletin karanlığından kurtulup, tüm varlığı tutan Kudret’i anlamamız için o hakikatleri sunduk.”

Meâli 2: “Muhakkak ki tüm halkiyetin içinde hakikatlerimizi sunduk, tüm âlem kudretimizle tutulmakta.”

Meâli 3: “Kendi karanlığının içinden geçenler sunduğumuz hakikatlere erişeceklerdir, her yerin kudretimizle sarılı olduğunu anlayacaklardır.”

2-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

Ve mâ edrâke mâ leyletul kadr

Ve mâ edra ke : İdrak etmezdin, anlayış, kavramak, bilmezdin, sen
Mâ leylet : Ne, şey, değil, gece, cehaletin karanlığı, halkiyet
El kadr : Kudret, kudret sahibi, azamet, muktedir olan,

Meâli 1: “Sen, cehaletin karanlığından kurtulmanın ne olduğunu, tüm varlığı tutan Kudret’i bilmezdin.”

Meâli 2: “Kendini bilmezlik karanlığından kurtulup, sunulan hakikatleri idrak etmelisin, tüm varlığı tutan kudretimizi anlamalısın.”

Meâli 3: “Halkiyeti saran hakikatlerimizi ve kudretimizi idrak etmelisin.”

3-

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

Leyletul kadri hayrun min elfi şehr

Leyletu : Gece, cehaletin karanlığı, halkiyet,
El kadr : Kudretli, muktedir olan, şan, şeref, azamet,

- Hayrun : Hayırlı olan, önemli olan, iyi olan, mal, akıl, ilim, nimet, lütuf,
 Min elf : Ünsiyet, öze mahsus, varlığın geldiği yer, özünden, bin,
 Şehri : Ortaya çıkan, teşhir, açığa çıkan, içten dışarı, ay,

Meâli 1: “Hayırlı olan; cehaletin karanlığından kurtulup, tüm varlığı tutan Kudret’i anlamak, açığa çıkan tüm varlığın geldiği Öz’ü anlamaktır.”

Meâli 2: “Tüm varlığı saran hakikatleri ve kudreti anlama seni hayr makamına eriştirecektir ve tüm varlığın açığa çıkışına ve varlığı tutan ünsiyete eriştirecektir.”

Meâli 3: “Halkiyette kudrete erişmen, senin gönlünü diriltecektir, varlığın bir özden açığa çıkışına şehir eyleyecektir.”

4-

تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ

Tenezzelul melâiketu ver rûhu fîy hâ bi izni rabbihim min kulli emrin

- Tenezzelu : İnerler, gelirler, her varlıkta açığa çıkan, düşerler
 El melâiketu : Her varlıktaki güç, kuvvet, meleke,
 Ve el rûhu : Rûh, can, her şeyin geldiği kaynak,
 Fîyhâ : Onun içinde, onda,
 Bi izni : İzin, yetkili, icazet, ruhsat,
 Rabbi him : Rab, vücûdlandırıcı, onlar, her varlık,
 Min kulli emrin : Bütün işler, işleyiş, emirler, hükümler

Meâli 1: “Her varlıktaki güç ve rûh O’ndan gelir. Her varlığı vücûdlandırımda yetkili olan O’dur, tüm varlıktaki işleyiş O’dur.”

Meâli 2: “Rûhun kendinden gelen melekeler varlığın açığa çıkışını gerçekleştirir. Her şey Rabbinin yetkisindedir, varlıktaki bütün işleyişi yapan O’dur.”

Meâli 3: “Her varlıktaki kuvveler rûhun üflenîşiyle açığa çıkar, tüm varlığın açığa çıkışı Rabbin tecellisidir, varlıktaki işleyiş Rabbin tecellisidir.”

5-

سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ

Selâmun hiye hattâ matlail fecr

Selâmun hiye : Selam, selamet, esenlik, barış, onu,
Hatta matlail : Bile, hem de, hatta, üstelik, doğuş, başlangıç,
El fecr : Fecir, tan vakti, gecenin bitmesi, aydınlığın başlaması,

Meâli 1: “O’nu anlamak selamet bulmaktır, aydınlığa ulaşmaktır.”

Meâli 2: “Gönüllerde aydınlığın doğuşu İslâm hakikatidir.”

Meâli 3: “Her varlıkta olan kudreti anlamak, işleyişi anlamak, gönül güneşinin doğuşudur.”

İşte Kadir Gecesi, kişinin gönlünün hakikatlerle aydınlanmasıdır.

Kudret sahibi olan Allah’a teslimiyetin makamıdır.

Eskiden bir talebe bir Mürşide teveccühe vardığında onun Kadir Gecesi başladı derlermiş.

Yâni cehaletin karanlığından kurtuluşu başladı Hakk’a ârif olma yoluna adım attı derlermiş.

Çünkü Hakk’a arif olmak için Hakk’a arif olanı bulmak gerekir.

Cehaletin karanlığından kurtulmak ancak cehaletin karanlığından kurtulanı bulmakla olur.

Yûnus, Taptuğun kapısına vardığında onun Kadir Gecesi başladı.

Bayramı ise hakikatleri anladığında oldu.

Her insanın Kadir Gecesinin başladığı bir zamanı vardır.

İşte o zaman, Rabbine dönüp teveccüh ettiği zamandır.

Bir gün Aişe validemiz, Efendimiz: “Ey Allah’ın resulü, Kadir Gecenin hangi gece olduğunu anlarsam o gece nasıl dua edeyim?” diye sormuş, Efendimizde ona: “Şu duayı oku” buyurmuştur:

Allahumme inneke afuvvün tuhibbul af ve fafu annî “Allahım! Muhakkak ki sen affedicisin, affetmeyi seversin, beni de affet.”[Tirmizi, Daavât, 84.]

Buradan anlıyoruz ki Hazreti Muhammed döneminde de insanların kutsal geceleri vardır ve onlar o gecelerde kutlamalar yaparlardı.

Tarihi kayıtları araştırdığımızda toplumlarda hep bazı günlerin kutsal günler kabul edilip kutlamalar yapıldığını görüyoruz.

Buradaki asıl maksat, ilim ve edebi hatırlatmaktır.

Hazreti Muhammed, insanların sevgiyle yaptıkları kutsal gecelere hiçbir şey demedi.

İnsanların sevgiyle Rablerine sığındıkları dua ettikleri bu gecelere, yoktur demek doğru değildir.

Eğer bir insan sevgiyle Rabbini hatırlıyor ve insanlara kändilin mübarek olsun deyip Rabbini hatırlatıyorsa buna yanlış demek doğru değildir.

Fakat Rabbini hatırlamayı bir geceye indirip diğer gecelerde Rabbini unutmak da doğru değildir.

Kur’ân’da bize gece gündüz Rabbimizi hep anmamızı belirten birçok âyet vardır.

Bakara Sûresi 200: “Artık sizler usûllere uyduğunuzda, atalarınızı andığınız gibi Allah’ı anın, anlatın, hatta daha güçlü anlayın, anlatın.”

Bakara Sûresi 203: “Allah’ı anın. Vaktinizi doğruluk içinde, hakikatleri anlama içinde geçirin. Hakikatleri anlamada günlerini gayret içinde geçiren kimse vardır, artık ona bir vebal

yoktur ve kimi de tehir eder durur. Fenalardan sakınma içinde olan kimselerin üzerlerinde bir vebal yoktur. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve hepinizin O'nun birliği içinde olduğunuzu bilin."

Nisâ Sûresi 103: "Böylece her an Hakk'a bağlı olmanın şuruna ulaştığınızda, artık ayakta olsanız da ve otursanız da ve siz her nerede olursanız olun Allah'ı anın. Böylece siz gönül rahatlığı içinde olun, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin. Muhakkak ki müminler, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler, devamlı hakikatlerin sözleri üzere hareket ederler."

İşte toplumda kutlanan Kadir Gecesi hakikati, Allah'ı anlamanın, anmanın, gönül aydınlığına erişmenin hakikatidir.

Bu gecenin kutlanması bunu hatırlatmaktır.

LEYLETÜ'L KADR

Leyletü'l kadr gecesini, geceden bir gece sanma
Gelip geçen gecelerde, onu arayıp aldanma
Gafletin derin zulmünden, uyanmaktır leyletü'l Kadr
Fena hâllerden sıyrılmak, arınmaktır leyletü'l Kadr

Ramazanda bir gecede, Kur'ân nüzûl etti sanma
Hakikat her an sunulur, gaflete düşüp aldanma
Gönüllere hakikatin, nüzûlüdür leyletü'l Kadr
Kur'ân'ın nice sırrının, akışıdır leyletü'l Kadr

Gafletten kaldır başını, bil kendini gâfil olma
Fecr vakti senin uyanman, dünyanın sabahı sanma
Varlığın geldiği öz'ü, anlamaktır leyletü'l Kadr
Cümle varlığın O öz'e, secdesidir leyletü'l Kadr

Her anı leyletül Kadr bil, aç gönlünü cahil kalma
Hakk sana senden yakındır, O'nu uzakta arama
Hakk'ta kendi varlığını, unutmaktır leyletül Kadr
Hakk'ın sonsuz deryasına, gark olmaktır leyletül Kadr

LEYLETÜ'L KADR

Leyletül Kadr lütûfdur, seyrü sülûk etmektir
Hakk'a gafil olmamak, Hakk'a şahit olmaktır

Beden mülkünden geçmek, cân mülküne ermektir.
Leyletül kadr sırrında, Hakk'ta fâni olmaktır.

Hakk'ın Zâtı görünür, bütün cümle varlıktan
Hakk'a vuslat etmektir, Hakk'da bekâ bulmaktır

Rûh makamı açılır, nüzûl eder melekler
O'ndan gayrı görmemek, Halk'da Hakk'a ermektir.

Fecr vakti nasip olur, gönülde güneş doğar
Leyletül kadr makamı, Hakk'a teslim olmaktır

İslâm makamı budur, selamete ermektir
Bayram eder gönüller, Sâlih insan olmaktır

Şimdi Mevlid Kandilini inceleyelim.

MEVLİD KANDİLİ SIRRI

Toplumda ayrıca “Mevlid Kandili” diye kabul edilen bir kandil vardır.

Bu kandilden de bahsedelim.

Mevlid Kandili, Rebiülevvel ayının 12. günü kutlanır.

Hazreti Muhammed döneminde Mevlid ve diğer kandillere rastlamıyoruz.

Emevi ve Abbasi döneminde de rastlamıyoruz.

Hazreti Muhammed kendi doğum gününü kutlamıyordu diye bilinir.

İbnü't-Tuveyr'den (s. 211-223) alıntı şöyledir.

Mevlid Kandili, Mısır'da Fâtımî Devleti kurulduktan sonra bu kandile rastlanır.

Hazreti Muhammed'in soyundan geldiklerini söyleyenler, Hazreti Muhammed'i anmak için bu kandili oluşturdular.

Hazreti Muhammedin doğum yıl dönümü, Fâtîmi Halifesi Muiz-Lidînellâh döneminden (953-975) itibaren resmî törenlerle kutlanmaya başlanmıştır.

Hazreti Muhammed'in yanında ayrıca Hazreti Ali'nin, Hazreti Fâtîma'nın, Hazreti Hasan'ın, Hazreti Hüseyin'in, Hazreti Zeynel Abidin'in mevlidlerinin de kutlandığı (bunlara “mevâlîd-i sitte” deniyordu) görülür.

Aynı zamanda receb, şâban ve ramazan aylarındaki kandiller ile ramazan ve kurban bayramları gibi vesilelerle düzenlenen diğer bazı resmî kutlamaların da ilk örneklerinin yaşandığı bu dönem İslâm tarihinde zengin bir şölen geleneği oluşturmuştur. (Alıntının sonu)

Görüldüğü gibi Fatîmi Devleti döneminde kandillere rastlıyoruz.

Burada ki amaç Hazreti Muhammed ve Ehli Beyt'in hatırlatılmasıdır.

Bu kandiller o dönemde, bir dönem yasaklanmış sonra tekrar başlanmıştır.

Kâmil insanlar Hazreti Muhammed ve Ehli Beyt'in unutulmaması için gayret göstermişlerdir.

Mevlid kelime olarak doğuş ile ilgilidir.

Mevlid, veled, vâlî, velî, evliyâ, vâlide, vâlideyn, vâlid, mevâlid, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Mevlid; doğma, doğuş, nûrdan akış, rûhdan şekle çıkış. Muhammedî şuur, doğuşa ulaşan, anlamlarına gelir.

Mevlid, velîlik makamına erişmenin sırrıdır.

Mevlid kelimesi ile bağlantılı kelimeler Kur'ân'da birçok yerde geçer.

Meryem Sûresi 33: "Ves selâmu aleyye yevme vulidtu ve yevme emûtu ve yevme ubasu hayy."

Ve selâmun aleyhi	: Barış, selam, üzerine, ona,
Yevme vulidtu	: Doğduğum gün,
Ve yevme emutu	: Öleceğim gün,
Ve yevme	: Her zaman, gün, vakit, gelip geçen zaman,
Ubasu hayy	: Diriliş, ortaya çıkış, var oluş, diri olan, canlı, Hayy,

Meâli: "Doğduğum günden ölünceye kadar hep barış ve huzur üzere olmamı ve her zaman Hayy olanı anlamamı öğütledi."

Burada geçen "vulidtu" kelimesi, valid, valide, mevlid, kelimesi ile bağlantılıdır.

Burada belirtilen doğuş manevi doğuştur.

Lokman Sûresi 33. âyette de Mevlid kelimesiyle bağlantılı "validi, veledi" kelimeleri geçer.

Manevi doğuş, gönül boyutunda hakikatlerin bir güneş gibi doğmasıdır.

Mevlid, gönülde Muhammedî şuurun doğuşu sırrıdır.

Amaç Muhammed makamının ne olduğunu bilmektir.

O makama erişmek ve Muhammedî şura ulaşmaktır.

Ve o şurla yaşamaktır.

Muhammedî makam, velilik, evlialık makamının sırrıdır.

Bu makamda Allah veli edinilir, evliya edinilir.

Ondan gayrı veli, evliya yoktur.

Mâide Sûresi 55: “İnnemâ veliyyu kum Allah.”

Meâli: “Sizin veliniz ancak Allah’tır.”

Zümer Sûresi3: “Vellezînettehazû min dûnihî evliyâ.”

Meâli: “Allah’tan gayrı evliya edinmeyin.”

İşte Mevlid hakikati, gönlünde manevi doğuşla başlayıp, Muhammedî makama erişip, Allah’ı veli, evliya edinme makamıdır.

Süleyman Çelebi (1351-1422) döneminde bir olaydan etkilenerek, Mevlid Kasidesini yazmıştır.

Türkiye’de her yıl kutlanan Mevlid kandilinde bu kaside okunur.

“Mevlid” diye bilinen eserin asıl adı “Vesîletü’n-Necât”tır.

Süleyman Çelebi 1409 yılında bu kasideyi yazmıştır.

Onun yazdığı kasidenin adı “Vesîletü’n-Necât”tır.

Halk arasında bu kaside “Mevlid” diye adlandırılmıştır.

“Vesîletü’n-Necât” anlam olarak: Kurtuluşa giden yol, aydınlığa giden yol, hakikate giden yol, kurtuluşun vasıtası gibi anlamlara gelir.

“Vesîletü’n-Necât” eserinde Hazreti Muhammed’in doğuşu dile geldiğinden dolayı halk bu esere “Mevlid” adını vermiştir.

Süleyman Çelebi’ye ne kadar teşekkür etsek azdır.

Bu eseri yazmakla bizlere, hem Hazreti Muhammed'i hatırlatmış, hem de kurtuluşun, Muhammedî şuura ermekle olduğunu hissettirmiştir.

Muhammed; "Hamd üzere olan" demektir.

Hamd üzere olmak, Halkiyette Hakk'a nazar etmenin sırrıdır.

Hamd üzere olmak, tüm varlığın Allah'ın sıfatları ile sarılı olduğunu görmektir.

Hamd, sıfatlar boyutudur.

Hamd, Halk boyutudur.

Hazreti Muhammed'in makamı Hazret makamıdır.

Hazret, Halk boyutudur.

Tüm hazeratın sahibi Allah'tır.

Her kim hamd sırrına ermiştir, yâni her varlığın Allah'ın tecellileri ile sarılı olduğunu anlamış, varlığın Allah'ın nûruyla ihâta edildiği zevkine ermiştir.

İşte o kişi "Hamd" makamına ermiştir.

Yâni o kişi Muhammedî şuura ermiştir.

Kişinin annesinden olan bir doğuşu vardır, birde gönül boyutunda irfanî doğuşu vardır.

Mevlid'den maksat, gönül boyutunda Muhammedî doğuş sırrına ermektir.

"Hak Teala çün yaratdı Âdemi

Kıldı Âdem'le müzeyyen âlemi

Âdeme kıldı feriştehler sücud

Hem anâ çok kıldı ol lûtf issi cûd

Mustafa nûrunu alnından kodu

'Bil habibim nûrudur bu nur dedi'

Süleyman Çelebi'nin bu satırlarında, her bir kimsenin kendinde olan nûrun Muhammed nûru olduğu işaret edilmiştir.

Nedir Mevlid?

Mevlid yılda bir kez halk arasında kandil olarak kutlanır.

Bu kutlama hem Hazreti Muhammed'in hatırlatılmasıdır.
Hem de Mevlid sırrının hatırlatılmasıdır.

Mevlid; doğuş demektir.

Doğuştan maksat, gönülde Muhammedî şuurun doğuşudur.
Mevlid; "Nûrun alâ nûr" sırrıdır. (Nûr Sûresi 35)

Allah, kendi nûrundan var ettiği cümle varlıkta, kendi nûrunu gösterdi.

Varlıktaki nûrun adı, Muhammed boyutudur.

Her kim, her yerin Allah'ın nûru ile sarılı olduğunu anladı,
o kişinin Mevlid'i başladı.

Her kim gönlünde Allah hakikatine erdi, o kişi Mevlid'e erdi.

İşte Mevlid:

Gönül râhminden doğmaktır.

Gönülde Muhammed nûrunun doğuşudur.

"Nûrun alâ nûr" zevkine ermektir.

Deryadan damlanın gelişine şahit olmaktır.

Kendi vücûdunda ve her varlıkta; Allah'ın zikrine, fiiline,
sıfatlarına, Zâtına şahit olmaktır.

Baktığı her varlıkta Allah'ın vechîne nazar etmektir.

Mevlid Kandili dedik.

Senede bir kez kutladık.

Dualar ettik, yalvardık, yakardık.

Hazreti Muhammed bu gece doğdu dedik.

Hiç şahit olmadık, adet üzere kutladık.

Rebiülevvel ayının on ikinci gecesi dünyaya geldi dedik.

İlk defa, Hazreti Muhammed'in vefatından yaklaşık üç yüz
elli yıl sonra, Mısır'da kurulan Fâtımî Devleti döneminde kutlamaya başladık.

Ve her inanç, kendine göre bir Mevlid Kandili kutluyor.

Sünniler, rebiülevvel ayının on birinci gecesini on ikinciye bağlayan gece kutluyor.

Şiiler ise, rebülevvel ayının on yedinci günü kutluyor.

Ülkemizde, 1989 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenen, Dünya'da sadece Türkiye'de kutlanan, Kutlu Doğum Haftası diyerek, Mevlid Kandili kutluyoruz.

Peki, nedir Mevlid?

Mevlid hakikatine erebildik mi?

Muhammedî doğuş sırrına erebildik mi?

Kendimizdeki Muhammedî şuuru doğdurabildik mi?

Gönlümüzde Muhammedî boyutu hissedebildik mi?

Muhammedî şura erebildik mi, o şuur üzere yaşayabildik mi?

Mevlid doğuş demektir?

Peki, nedir doğuş?

Anne rahminden olan doğuş mu?

Yoksa, Allah'ın râhîm boyutundan olan doğuş mu?

Kendi vücûdumuzdan irfâniyet doğuşuna ulaşabildik mi?

Kendimizdeki Muhammedî boyuta, o boyutun şuuruna ulaşabildik mi?

Muhammedî doğum bizde oldu mu?

Gönlümüz Muhammedî doğuşa ulaşabildi mi?

Hazreti Muhammed'i anlayabildik mi?

O güzel insanı, kendi gönlümüzde hissedebildik mi?

O güzel insanın hayatından "Bir Tek Öğüdü" hayatımıza geçirebildik mi?

O dedi ki:

Komşunuz aç iken tok yatmayın.

İhtiyacı olana koşun, yardım edin.

Kadınları dövmeyin, kadın erkek eşittir.

Kadınların da ilim öğrenmesinin önünü açın.

Anne babaya öf bile demeyin.

Kimseyi aldatmayın, kul hakkına girmeyin.

Hiçbir varlığa zulmetmeyin.

Bâtıl olan adetlere dönmeyin, aslı olmayan şeylere uymayın.

Kin ve nefret gibi sizin düşmanınız olan şeylere dönmeyin, kan davası gütmeyin.

Ayrımcılık içinde olmayın, inanç ayrımcılığı yapmayın, kimsenin ibadetine laf etmeyin.

Kimsenin arkasından dedikodusunu yapmayın, çekiştirmeyin.

Çalmayın, çırpmayın, rüşvet yemeyin, zerre miktar haram yemeyin.

Kimseyi küçük görmeyin, kendinizi yüce görmeyin.

Herkes Allah'ın kuludur, hiçbir kula, hiçbir varlığa kötülük yapmayın.

Varlığın varoluşunu anlamaya çalışın, tefekkür edin, şahit olun, Allah hakikatine ulaşın.

Bunlar ve benzeri olan nice öğütlerden herhangi birini hayatımıza geçirebildik mi?

Bir tek öğüdünü, evet bir tek öğüdünü içselleştirebildik mi?

Yaşantımıza geçirebildik mi?

Muhammed boyutunu kendimizde bulabildik mi?

Muhammed "hamd üzere olan" demektir.

Hamd; her varlıkta Allah'a ait olan niteliklerdir ve hamd Allah'a mahsustur.

Hamd; "Hû" kökünden gelir, Hû'ya ait olan demektir.

Hamd şuuruna ulaşmak, gördüğümüz her varlığın kendinde olan, tüm niteliklerin Allah'a ait olduğunu idrak etmekle mümkündür.

Peki biz, hamd üzere olabildik mi?

Hamd boyutuna erebildik mi?

Hamd şuuruyla yaşayabildik mi?

Muhammed boyutuna erebildik mi?

Yoksa binlerce defa Mevlid Kandili kutlasak ne olur, kutlamasak ne olur?

Elbette “Mevlid Kandili” diyerek “Mevlid” kelimesinin hatırlatılması çok önemlidir.

“Mevlid” gönülde olan doğuşun adıdır.

Allah’ın nûrundan doğanların makamı Mevlid’dir.

Ana rahminden olan doğuş değil, gönül rahminden olan doğuşun adıdır Mevlid.

Allah’ın râhîmiyetinden olan doğuşun adıdır Mevlid.

Allah’ın râhîm boyutundan gelen her doğuş, Mevlid’dir.

Allah’ın râhîm ve rahmân boyutu vardır.

Besmelede “Bismillahirrahmanirrahim” bu belirtilir.

İşte Mevlid, râhîm boyutundan gelen doğuşlardır.

Cümle varlık, Allah’ın râhîm boyutundan süzülüp gelir.

Her varlık bir doğuştur, yâni bir Mevlid’dir.

İnsan, bu şuura ulaştığında, onda da Mevlid tecelli etmiştir.

Bu şuura ulaşmak, Mevlid hakikatine ermektir.

Kim ki gönül rahmînde olan “Muhammedî doğuş” şuuruna ulaştı, o Mevlid’e ulaştı.

İnsan, aklını dünyaya esir etmekle, her an kendinde olan doğuşu göremiyor.

İnsan vücûdunda her an bir hücre ölmekte, her an bir hücre doğmakta, insan vücûdunda her an bir doğuş olmakta.

Allah, kendi mevlidini her an tecelli ettirmekte.

Allah, kendinden kendi doğuşunu göstermekte.

Evvelinden âhîrine akmakta...

Bâtınından zâhîrine çıkmakta...

Beşer elbisesi giyerek görünmekte...

Kendinden kendini açığa çıkarmakta...

Kendi özünden kendini zâhire çıkarmakta...

Kendi özünde olanı açığa çıkarmakta...

Tohumun özünde ne varsa, o açığa çıkar.

Tohumun özünden açığa çıkış, ağaç olarak görünüş Mevlid'dir.

Nûrundan var etti cümle varlığı, cümle varlıkta nûrunu gösterdi.

Allah'ın kendinden kendini aşikâr eylemesi Mevlid'dir.

Muhammed elbisesine bürünmesidir Mevlid.

Bu şuura ulaşan da, bu doğuşu her an seyreden de Mevlid hakikatine ermiştir.

Ne mutlu o kimseye ki, onun Mevlid Kandili mübarek olmuştur.

Ne mutlu o kimseye ki, kendindeki Muhammedî doğuşa şahit olmuştur.

Gönül râhminden doğmaktır Mevlid.

Gönülde Muhammed nûrunun doğuşudur Mevlid.

Cümle âlemin bir âlemden doğuşunu seyretmektir Mevlid.

Deryadan damlanın gelişidir Mevlid.

Muhammed sırrıdır Mevlid.

Bâtından zâhire çıkıştır Mevlid.

Evvelden âhire akıştır Mevlid.

Kendi bedeninde, her an olmakta olan doğuşu seyretmektir Mevlid.

Cümle âlemde her an olmakta olan doğuşu seyretmektir Mevlid.

Şeriat-ı Muhammedî denilen Muhammedî şuura ulaşmaktır Mevlid.

Cümle varlığın bir nûrdan süzülüp geldiğini görmektir Mevlid.

Cümle varlığın aynı nûrla sarılı olduğunu görmektir Mevlid.

Deryanın nûrunun "Hû" olduğunu, damladaki nûrun "Muhammed" olduğunu görmektir Mevlid.

Deryadan damla misali gelen nûru kendinde bulmaktır Mevlid.

Damlada deryayı seyretmektir Mevlid.

Yerlerde göklerde olanların her an secde etmesidir Mevlid.

“Nûrumdan nûrunu halk eyledim” sırrıdır Mevlid.

Bir bedenın doğuşu, bir bedenden nûrun doğuşudur Mevlid.

Vahdetten kesretin, kesretten vahdetin doğuşudur Mevlid.

Kevser sırrıdır Mevlid.

Gönül mirâcında Resûl Nebî boyutlarına ermektir Mevlid.

Her bir boyutta, o boyutun nûrundan beslenmektir Mevlid.

Kendi doğuşuna şahit olmaktır Mevlid.

Âdem'den Muhammed'e olan akışı seyretmektir Mevlid.

Kendi aslına ulaşmaktır Mevlid.

Mevlid Kandilinde hem Mevlid hakikati hatırlatılır...

Hem de Hazreti Muhammed'e karşı duyulan derin saygı ve sevgi gönüllerde yeşertilir.

Gel kardeşim!

Gönlünde Muhammed doğsun.

Her yer O'nun nûru ile dolsun.

Gel Mevlidin mânâsı vücûd bulsun.

Davranışlarında Muhammedî şuur olsun.

Gel kardeşim!

Mevlid sırrına yolculuk edelim.

Evvela Allah'ın zikrine erişelim.

Tüm varlığın O'nun zikriyle var olduğunu bilelim.

“İnnâ nahnu nezzelne zikre ve innâ lehu le hâfizûn” âyetinin mânâsına erelim.

“Her şey Allah'ın zikriyle inzal oldu-açığa çıktı ve açığa çıkan her şey O'nun zikriyle korunmaktadır.”

Gel kardeşim!

Varlıktaki o ilâhi ritim, ilâhi titreşim, ilâhi terennüm, Allah'ın zikridir, bunu her an kendi vücûdumuzda ve cümle varlıkta hissedelim.

Allah'ın zikrini kâlden hissedelim, o şuurda duralım.

Gel kardeşim!

Daha sonra fiillullah makamına erelim.

Fiil, Fâil hakikatine vasıl olalım.

Her varlıkta her an fiiliyle fâil olanın Allah olduğunu idrak edelim.

Taşa, kuşa, ağaçta, hayvanda, insanda her varlığın bedeninde her an işleyenin Allah olduğuna şahit olalım.

Bedenlere baktığımızda, orada olan işleyişin Allah'ın fiili olduğunu görelim.

İşleyişi kendimize nispet etme gafletinden kurtulalım.

“Allah emr kâne mefûlen-işleyişte fail olan Allah'dır” âyetinin sırrına vâkif olalım.

Gel kardeşim!

Tüm varlığın Allah'ın sıfatlarıyla donatıldığını bilelim.

Kendi bedenimizin O'nun sıfatlarıyla işlediğine şahit olalım.

“Hayat- İlim- İrade- Semi- Basar- Kudret- Kelâm ve Tekvin”

Tüm sıfatların Allah'a ait olduğuna şahitlik edelim.

Kendimize nispet etme gafletinden kurtulalım.

Gel kardeşim!

Tüm bedenleri tutan ilâhi kudretin Allah olduğuna şahit olalım.

Benim vücûdum deme gafletinden kurtulalım.

İsâ'nın çarmıha gerildiği gibi beden varlığımızdan geçelim. Sûret bedenlerini tutan vücûdun Hakk'ın vücûdu olduğunu bilelim.

Vücûdu mutlak hakikatine erelim.

Ve bedenin Zâtına teslim olalım.

Fenâfillah makamına erelim.

“Kullu men aleyhâ fân ve yebkâ vechu rabbike zûl celâli vel ikrâm.”

“Bütün sûretler gelir geçer. Sıfatlarının sahibi olan ve tüm varlığı Zâtıyla tutan Rabbinin yüzü bâki kalır” âyetini kâlden hissedelim.

Gel kardeşim!

“Nefahtu fîhi min rûhî-rûhumdan üfledim” makamına erelim.

Fenâfillah makamından bekâbillah mülküne karışalım.

Cümle varlığın rûhun derinliklerinden süzülüp geldiğine şahit olalım.

Her varlığın, Allah'ın râhimiyetinden doğuşunu seyredelim.

Îlâhi zevke erişelim.

“Enel Hakk” makamıyla müşerreflenelim.

Âl-i İmrân Sûresi 18: “Şehid allâhu ennehû lâ ilâhe illâ huve.”

Meâli: “Allah, her an her yerde hazır olandır. O gerçektir. Ondan başka güç yoktur” âyetine mazhar olalım.

Gel kardeşim!

Muhammed'in doğuşu olan hazrete erelim.

Deryadan gelen damlaları seyredelim.

Her bir damlanın Muhammed olduğunu bilelim.

Damla ile deryanın yâni Halk ile Hakk'ın yâni Allah ile Muhammed'in bir vücûd olduğunu kâlden görelim.

Mevlid'in sırrına erelim.

Hakk'tan gelen doğuşun, Muhammed'in doğuşu olduğunu bilelim.

Makamı Muhammed'in, Makamı Ubûdiyet'in, Makamı Nûbüvvet'in, Makamı Halkiyetin mânâsına erelim.

Kurbi Nevâfîlin, Makamı Şeriâtın hakikatine vasıl olalım.

“Nûrun alâ nûr” âyetinin sırrına vâkıf olalım.

Mutlak nûr olan Allah'ın nûrundan gelen her nûrun Muhammed'in doğuşu olduğunu görelim.

Mevlidin sırrının bu âyette gizli olduğunu bilelim.

Gel kardeşim!

Gönlümüzde Mevlid tecelli etsin.

Gönlümüzde Muhammed doğsun.

Gönülde bâki olan doğuş tecelli etsin.

Beden anadan doğdu, gönül Muhammed'den doğsun.

Gözlerimiz bu âleme o şuurla baksın.

Davranışlarımız Muhammed'î şuurla olsun.

Mevlidiniz mübarek olsun.

Gönlünüzde Muhammed doğsun.

Yaşamınız o şuurla olsun.

Sevgi saygı hayatınızdan eksik olmasın.

Mevlidiniz mübarek olsun.

SON DEĞERLENDİRME

Bu kitabımızda toplumda kutlanan kandilleri incelemeye gayret gösterdik.

Bazı hocaların kandil yok sözü üzerine kandilleri incelemek gönlümüze düştü ve böylece kandiller konusunu Kur'ân ölçüsüyle anlamaya gayret gösterdik.

Kandil gecelerini oluşturan gönül insanların gayesini anlamaya çalıştık.

Anladık ki kandil gecelerini oluşturmaktan maksat, topluma hakikatleri hatırlatma gayesidir.

Bu hatırlatma, Allah ve hakikatlerini hatırlatma gayesidir. İncelediğimizde anladık ki “Regâib, Miraç, Berâat, Leyletü'l Kadr, Mevlid” Kur'ân'da geçen kelimelerdir.

Amaç gönüllerde regâibin başlamasıdır.

Gönüllerin hakikat yolunda makam makam miraç etmesi, yâni urûc etmesi, yâni irfaniyet yükselişidir.

Ve sonra da Allah'ın ulviyetinin yanında ben de varım deme suçundan berâat edilmesidir.

Gönüllerin Kadr Gecesine erişmesidir.

Ve gönüllerde Muhammedî şuurun doğmasıdır.

Kandilleri oluşturan Kâmil insanları tek gayesi, topluma Allah hakikatinin hatırlatılması çabasıdır.

Kâmil kimseler her zaman toplumsal barışı oluşturmak için gayret göstermişlerdir.

İslâm hakikatini anlatmaya gayret göstermişlerdir.

İslâm'ın hakikatini bildirmek için çırpınmışlardır.

Bir kişi İslâm Şuuruna ermiŐe; o kişi huzurludur, umutludur, çalıŐkandır, yardım severdir.

Bir kişi İslâm Şuuruna ermiŐe; huzur verendir, umut verendir, sevindirendir, g verendir.

Bir kişi İslâm Şuuruna ermiŐe; çalıŐkandır, üretkendir, ilimden ayrılmayıdır.

Anne babadan; İslâm adına bir inanç, bir ibadet, bir ibadethane öğrendik ve onlara inandık diye Müslüman olabilir miyiz?

Yaptığımız ibadetlerin mânâsına ermeden, Müslüman olabilir miyiz?

Kur’ân bizlere; inandık, ben Müslüman’ım demekle kurtuluşa eremeyeğimizi belirtir.

Hucurât Sresi 14: “Kendi inançlarından gelenler: Biz iman ettik, dediler. Henüz iman etmediklerini anlat. Lâkin teslim olduk, desinler. İman henüz klblerinize girmedi.”

Ankebt Sresi 2: “İnsanlar, inandık demeleriyle kurtulduklarını mı sanıyorlar? Fakat onlar varoluşu anlamak için dikkatlice düŐünmüyorlar.”

Klben tasdik etmedikçe, iman sırrına erebilir miyiz?

İslâm bir makamdır.

İŞte Kâmil insanlar topluma hep İslâm hakikatini anlatmaya gayret göstermişlerdir.

İslâm makamı Hazreti dem’den beri gelen bir makamdır.

Tüm reŐl ve nebler İslâm hakikatini topluma yaymaya gayret göstermişlerdir.

İslâm, mminlik makamıyla açılan bir kapıdır.

Mümin olmadan İslâm olunamaz.

Mümin olan varlığın açığa çıkıŐının sırrına ermiştir ve var edicinin hakikatine ermiştir.

Dil Müslüman’ı, bilgi Müslüman’ı, Müslüman olabilir mi?

İbadette kalıp, mânâsına ermeyen Müslüman olabilir mi?

İslâm, toplumun bildiği şekliyle; peygamberin sünneti diyerek, peygamberin hadisleri diyerek, Arapça Kur'ân okuyun sevaptır diyerek, atalardan gelen ibadetleri yaparak öğrenilebilir mi?

Yoksa İslâm makamına ermek için;

“Canlı kitap” olan varlığı okumak, yâni Kur'ân okumak...

“Sünnetullah” denilen, varlığın işleyişini okumak...

“Hadise” denilen, varlığın işleyişini, olaylarını, evrenin olaylarını okumak...

“Abd” denilen kulluk hakikatine ermekle mi mümkündür?

Evet, İslâm şuuruna ulaşmak çok önemlidir.

Çünkü İslâm şuuruna ulaşmadan Müslüman olunmaz.

Bu şuura ulaşmadan, kişinin kendini Müslüman görmesi, onun kendini kandırması demektir.

Kişi, hakikatte Müslüman ise, bunu yaşantısı ile belli eder.

Müslüman denen toplumlara baktığımız zaman, toplumun yaşantısında İslâm şuurunu görebiliyor muyuz, çok düşünmemiz gerekir?

Müslüman olan kişi;

Hiç kibirlenebilir mi?

Hiçbir kimseye, bir varlığa zarar verebilir mi?

Öfke hiddet içinde olabilir mi?

Birini aldatabilir mi?

Karamsarlık aşılabilir mi?

İslâm'a ermiş, yaşantısına bunu geçirmiş yâni Müslüman olmuş kişinin gönlü hep, Allah sevgisiyle, Allah rahmetiyle doludur.

Gönlünde Allah şuuru olanın, hiç öfkesi, hiddeti, kavgası, kini, nefreti, zarar vermesi olabilir mi?

Dilinde Allah olup da, gönlünde Allah şuuru olmayan kişiye olur bunlar.

İslâm makamına ermiş, bunu hayatına geçirmiş kişinin yaşantısını Kur'ân çok güzel açıklar.

İşte bunlardan bazı örnekler.

Hûd Sûresi:

Sabreder.

Dosdoğru hak yolunda çalışır, yâni Sâlih amelledir.

Dünya hayatının süsünde, yâni makam, şan, şöhret peşinde olmaz.

İftira atmaz, yalanları aktarmaz.

Ölçüyü ve tartıyı tam olarak yerine getirir

İnsanların mallarının karşılığını eksik vermez

Çalıp, çırpamaz.

Zarar vermez, fesatlık çıkarmaz.

Hucurât Sûresi:

Kimseyi alaya almaz.

Kimsenin ayıbını aramaz.

Birilerine kötü isim, lakaplar takıp çağırmaz.

Kimsenin arkasından çekiştirmez, dedikodusunu yapmaz, gizli yönlerini, hatalarını araştırmaz.

Birbirine yardım için koşar.

Kendi bildiğinin inadında durmaz.

Aslı olmayan şeylere inanmaz.

Lokman Sûresi:

Her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere hareket eder.

Temizlenme içinde olup, kendinde olanı paylaşır.

Öleceğini bilerek yaşar.

Bilgisi olmadığı şeyler hakkında konuşmaz.

Kibirilenmez.

Kimseyi ve hiçbir varlığı küçük görmez.

Allah'a ait nitelikleri kendine nisbet etmez, yâni asla şirk içinde olmaz.

Anne babasına her zaman minnettarlık içindedir.
Hep iyi haller içinde yaşar.
Hep hakikatlere arif olmaya çalışıp, hakikatleri inkâr etmez.
İnsanlara suratını asmaz.
Yeryüzünde böbürlenerek yürümez.
Büyükleme, övünme hallerinde olmaz.
Hep tevazu içinde hareket eder.
Konuşurken sesini yükseltmez.
Asla kendi çıkarına göre hareket etmez.
Her an saygı içindedir.
Dünya hayatına aldanmaz.
Mâide Sûresi
Verdiği sözü yerine getirir.
Hep yararlı haller içindedir, zerre kadar da olsa zarar vermez.
Varoluşu araştırır, hep hakikatler peşinde koşar.
Hep fenalardan uzak durur.
Fedakârlıktan vazgeçmez.
Gösteriş peşinde olmaz.
Kan dökmez.
Kötülük için yardımlaşmaz.
İyilik üzere yardımlaşır.
Asla düşmanlık içinde olmaz.
Öfkeyle hareket etmez.
Vurup zarar vermez.
Bozup dağıtmaz.
Fakir bırakmaz.
Sıkıntılar, kederler vermez.
Gereğinden fazla yemez, içmez.
Büyü, fal gibi asılsız şeylerle uğraşmaz.
Adalet üzere hareket eder, hiç adaletten ayrılmaz.

Asla çalıp çırpamaz.

Rûm Sûresi

Varlığın suretinde kalmaz.

Ümitsizlik içinde olmaz.

Huzur dolu, sevgi dolu, merhamet dolu hallerle hareket eder.

Dinin Allah'a ait olduğu şuuruyla yaşar.

Tevhîd üzere yaşar.

Dini bölen kimselerden olmaz, din ayrımcılığı yapmaz.

İnsanları; tarikatlara, mezheplere, cemaatlere bölmez.

Benim inancım doğru senin ki yanlış demez.

Evet, Kur'ân'da yüzlerce örneklerden bazıları böyle.

Şimdi düşünelim:

İslâm nedir anlayabildik mi?

İslâm makamına erebildik mi?

İslâm şuurunu hissedebildik mi?

Ve bu şuru yaşantımıza geçirebildik mi, yâni bu şuurda yaşayabildik mi?

Yâni Müslüman olabildik mi?

Lütfen düşünelim ve kendimize soralım:

Gönlümde İslâm şuru var mı?

Yaşantım bu şuur üzere mi?

İşte Kâmil kimselerin Kandilleri oluşturmasındaki gayeyi çok iyi anlamalıyız.

Toplumda kandillere karşı çıkan insanların, kandilleri oluşturan Kâmil insanların gayesini iyi anlamaları gerekir.

Bir Kâmil insan çıksa "Nasr Kandili" diye bir kandil oluştursa ve yeni yetişen nesil insanlığa yardım etmeyi öğrense iyi olmaz mı?

O gün gönüllerde yardım duygusunun ışığının parladığı gün olsa...

O gün çevremizde olan ihtiyaç sahibi olanlara koşma günü olsa...

O gün dertlilere derman olma günü olsa...

O gün çocuklarımızın gönüllerine yardımlaşmanın şefkatini hissettirme günü olsa...

O gün Kur'ân'da Nasr Sûresinin mânâsını hissettirme günü olsa...

“İzâ câe nasr Allah-Allah'ın yardımını anladığın, hissettiğin zaman” âyeti hatırlansa...

Ve bu bir ömre yayılsa iyi olmaz mı?

Allah'ın kendine her an yardım ettiğini anlayan kimse, muhakkak ki çevresine yardım için koşacaktır.

Nasr Kandili, gönüllerde Allah'ın yardımını hissettirme duygusunun filizlenmesine yol açacaktır.

Hazreti Muhammed'in sözü ne güzeldir;

“İnsanların en hayırlısı insanlara hayır üzere yardım edendir.”

“Allah'ın indinde değerli olan, insanlara yardım için koşandır.”

Nasr Sûresinin inzal ettiği günün hatırasına böyle bir hatırlatma yapılsa...

“Nasr Kandili” diye bir kandil oluşturulsa...

O gün anne babalar çocuklarını da alıp, çevresinde ihtiyacı olana koşsa güzel olmaz mı?

Yaşlıların elleri öpülse, duaları alınsa, yeni yetişen çocuklarımıza güzel örnek olmaz mı?

Yeni yetişen çocuklara yardım etmek hissi aşılansa güzel olmaz mı?

O çocukların gönülleri Allah sevgisiyle donansa ne güzel olur değil mi?

O çocuklar vefâ duygusunu öğrense ne güzel olur değil mi?

İşte kandilleri oluşturan Kâmil insanların gönüllerini iyi anlamalıyız.

Onların hakikatleri hatırlatma gayelerini iyi anlamalıyız.

Evet, bu kitabımızda da bazı hakikatleri hatırlatmaya gayret gösterdik.

Hatamız, eksliğimiz elbette çoktur.

Rabbim hatalarımızı, eksliğimizi affetsin inşAllah.

Hakikat yolunda aşkla, sadakatle kalın...

Unutulan nice değerleri anlama yolunda olun...

Sevgiyle, huzurla, ilâhî aşkla olun...

Sabrınız, teslimiyetiniz tam olsun inşAllah...

Gönlünüzden Allah aşkı hiç eksik olmasın...

Gönlünüz her dâim ilâhî heyecan içinde olsun...

Çevremizde ihtiyacı olanlara hiç karşılık beklemeden koşalım inşAllah...

Duygumuz, düşüncemiz hep rahmâni olsun inşAllah...

Dilimizden sevgi sözleri hiç eksik olmasın...

Hazreti Muhammed'in insanlık için mücadelesi yolunuz olsun...

Her an bizim ve tüm varlığın sahibi olan Allah'a tevekkül içinde olalım inşAllah...

İsmail Dinçer

3-3-2025

